

**ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ
2021 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАДОРЛИГИ ВА
ДАВЛАТ МУЛКИДАН ФОЙДАЛАНИШ ҲОЛАТИ ТҮҒРИСИДА**

ЙИҒМА ҲИСОБОТ

2022 ЙИЛ

МУНДАРИЖА

Давлат активларини бошқариш агентлиги директорининг кириш сүзи.....	5
I. ДАВАКТИВ АГЕНТЛИГИ ТҮФРИСИДА МАЪЛУМОТ.....	7
1.1. Давактив агентлиги ҳақидаги умумий маълумот.....	7
1.2. Давактив агентлигининг вазифа ва функциялари	8
1.3. Ҳисобот даврининг муҳим воқеалари	8
II. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИ БОШҚАРИШ ВА ИСЛОҲ ҚИЛИШ СТРАТЕГИЯСИ	11
2.1. Стратегияни ишлаб чиқиш асослари	11
2.2. Стратегияни амалга ошириш ҳолати.....	11
III. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР ВА УЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ	15
3.1. Давлат иштирокидаги корхоналар сони	15
3.2. Давлат иштирокидаги корхоналарда давлат улуши бўйича акциядор (иштирокчи, мулқдор) функциясини бажарувчи органлар	17
3.3. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг йиғма кўрсаткичлари	18
3.4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг капитал бозоридаги иштироқи	30
3.5. Даромад, соф фойда, КПИ ва бошқа кўрсаткичлари кўрсатилган йирик корхоналар	31
IV. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРДА АУДИТ.....	78
4.1. Ташқи аудит	78
V. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ БОШҚАРУВ ВА НАЗОРАТ ОРГАНЛАРИ.....	78
5.1. Акциядорлар (иштирокчилар, мулқдорлар) умумий йиғилишлари натижалари	78
5.2. Кузатув кенгаши таркиби	78
5.3. Ижроия органи тайинланиши ва таркиби	78
VI. ЗАМОНАВИЙ КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВ УСЛУБЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ	79
6.1. Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижалари	79
6.2. Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайти ҳолати	79
6.3. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг молиявий ҳисбботни МҲҲС бўйича тузишга ўтиш ҳолати.....	80
6.4. Ички аудит, мувофиқлик хизмати ва кузатув кенгашлари қошидаги қўмиталар.....	80

VII. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР СОНИНИ ҚИСҚАРТИРИШ ҲОЛАТИ	81
7.1. Қайта ташкил қилинган ва тугатилган корхоналар.....	83
7.2. Хусусийлаштирилган корхоналар, хусусийлаштиришдан тушумлар.....	83
VIII. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР БҮЙИЧА ТАКЛИФЛАР	84
IX. ДАВЛАТ МУЛКИНИ ИЖАРАГА БЕРИШ ТҮҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР	85

ИЛОВАЛАР

Илова – 1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг активлари	86
Илова – 2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг мажбуриятлари	87
Илова – 3. Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар.....	88
Илова – 4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромадлари	89
Илова – 5. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромалари ҳудудлар кесимида.....	90
Илова – 6. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами харажатлари	90
Илова – 7. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ҳудудлар кесимида соф фойда/зараарлари	91
Илова – 8. Зарап кўриб ишлаётган корхоналар тармоқлар кесимида.....	91
Илова – 9. 2022 йилга мўлжалланган соғломлаштириш бўйича «йўл хариталари» мақсадли кўрсаткичлари ҳудудлар кесимида.....	92
Илова – 10. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган солиқлар иқтисодиёт тармоқлари кесимида	93
Илова – 11. Энг кўп солиқ тўлаган давлат иштирокидаги корхоналар	93
Илова – 12. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган дивиденdlар ҳудудлар кесимида.....	94
Илова – 13. Давлат иштирокидаги корхоналарни хусусийлаштириш ҳудудлар кесимида.....	94
Илова – 14. Сотиш, тугатиш ва ўзгартиришга таклиф қилинаётган давлат иштирокидаги корхоналар.....	95

ДАВЛАТ АКТИВЛАРИНИ БОШҚАРИШ АГЕНТЛИГИ ДИРЕКТОРИНИНГ КИРИШ СҮЗИ

Мамлакатимизда иқтисодиётни изчил либераллаштириш, рақобат мұхитини ривожлантириш ва давлатнинг инвестиция жозибадорлигини оширишга қаратилған тизимли ислоҳотлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, Давлатимиз Раҳбари томонидан илгари сурилған 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича **Ҳаракатлар стратегияси** ҳамда **2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси**да ҳам айнан асосий мақсад ва йўналишлардан бири сифатида давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш, давлатнинг иқтисодий жараёнларга аралашувини чеклаш, давлат ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун кенг шароитлар яратиш, шунингдек, тадбиркорликка кўпроқ эркинлик бериш орқали иқтисодиётда хусусий секторнинг улушини ошириш белгилаб берилган.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2020 йил 24 январь ва 2020 йил 29 декабрдаги Олий Мажлисга Мурожаатномаларида барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашда давлат иштирокидаги корхоналарни ўзгартириш, хусусийлаштириш ва давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш устувор йўналишлардан бири сифатида белгиланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 29 мартағи 166-сон қарори билан тасдиқланган **Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси** юқоридаги мақсадларни ифодаловчи мұхим ҳужжатdir.

Стратегияни амалга ошириш натижасида давлат корхоналари сонини 75 фоизга қисқартириш мақсад қилиб қўйилған ва бунинг учун биз тегишли вазирлик ва идоралар, шунингдек, давлат корхоналари билан биргаликда барча зарур чораларни кўришимиз лозим.

Мазкур Стратегия доирасида Давлат активларини бошқариш агентлиги томонидан халқаро молия институтлари ва маслаҳатчилар билан ҳамкорликда давлат корхоналари фаолияти тўғрисидаги ушбу йиғма ҳисобот ишлаб чиқилди.

Ҳисобот давлат корхоналари тўғрисидаги йиллик жамланған маълумот бўлиб, уларнинг бошқарув тузилмаси, фаолияти натижалари, молиявий ривожланиши ва ҳисобот йилидаги мұхим воқеалар билан танишиш имконини беради. Шунингдек, йиғма ҳисобот Давактив агентлиги фаолияти, хусусан давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш, давлат иштирокидаги корхоналарни трансформация қилиш бўйича маълумотларни ўз ичига олган.

Шакли халқаро амалиёт асосида тузилған бўлиб, уни ишлаб чиқиш жараённида бир қатор давлатлар тажрибаси, жумладан Норвегия, Финляндия ва Швециянинг тажрибаси ўрганиб чиқилган.

2022 йил 1 январь ҳолатига кўра, республикада давлат иштирокидаги корхоналар сони 2 144 тани ташкил этиб, 72 та вазирлик ва идоралар томонидан бошқарилган.

Давлат мулкининг пировард эгаси Ўзбекистон халқидир, шунинг учун ҳам бу корхоналарда шаффоффлик ва ишончлилик тамойиллари давлат мулкининг пойдевори ҳисобланади.

Давлатнинг мулқдор сифатидаги мақсадлари – мумкин қадар юқори даромад ва давлат сиёсати мақсадларига энг самарали эришиш ҳисобланади. Бунинг учун компаниялар барқарор бўлиши керак. Жамиятдаги ривожланиш тенденцияларини, шу жумладан таваккалчиликлар ва имкониятларни тушунадиган ва бошқарадиган компаниялар давлат мулкининг пировард мулқдори ҳисобланмиш Ўзбекистон халқи манфаатлари учун узоқ муддатли қиймат яратишга ҳисса қўшадиган рақобатдош устунликка эга бўладилар.

Давактив агентлиги давлат номидан эгалик қилувчи сифатида корхоналарнинг фаолиятида шаффоффлик ва очиқликни асосий тамойиллар сифатида белгилаб олган. Бу эса Ўзбекистон халқига ўз манфаатлари йўлида давлат корхоналарини бошқариш самарадорлигини кузатиб бориш имкониятини беради.

Шу муносабат билан, Давактив агентлиги томонидан давлат иштироқидаги хўжалик жамиятлари ва давлат унитар корхоналарининг расмий веб-сайтларига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низом лойиҳаси ишлаб чиқилди. Низом Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 19 февралдаги 81-сон қарори билан тасдиқланган бўлиб, мулқдорлар ва жамоатчилик учун муҳим бўлган барча турдаги ахборот ва ҳисоботларни, шунингдек, уларни корхоналар веб-сайтларида жойлаштириш муддатлари ва тартибини белгилайди.

2021 йилда Давактив агентлиги ilk бор республиканинг энг даромадли 20 та корхонаси рўйхатини эълон қилди. Зарар кўрган 10 та компания ҳақида ҳам маълумотлар ошкор қилинди.

Бундай маълумотлар тизимли равишда жорий йилда ҳам эълон қилинди ва келажакда бу борадаги ишлар тизимли равишда давом эттирилади.

Корхона фаолиятини тушуниш муваффақиятли эгалик қилишнинг зарурий шарти ҳисобланади, ҳисобдорлик эса корхоналар учун юксак мақсадларга эришишда энг тўғри омил бўлиши мумкин.

Мазкур ҳисоботда мамлакатнинг йирик корхоналаридан 15 таси («Навоий КМК» ДК, «Олмалиқ КМК» АЖ, «Ўзметкомбинат» АЖ, «Ўзбекнефтегаз» АЖ, «Худудгазтаъминот» АЖ, «Ўзкимёсаноат» АЖ, «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ, «Ўзавтосаноат» АЖ, «Ўзбекгеофизика» АЖ, «Ўзбекидроэнерго» АЖ, «Иссиклик электр станциялари» АЖ, «Ўзагросуғурта» АЖ, «Биокимё» АЖ, «Қимматли қоғозлар марказий депозитариysi» ДК, «Тошкент» РФБ АЖ) тараққиёти билан боғлиқ муҳим тенденцияларга мувофиқ ўзларининг фаолияти ва бизнес стратегиясини ишлаб чиқиш ҳақида батафсилроқ маълумот тақдим этган. Шулардан 12 таси ўтган йилга нисбатан ўз даромадлилик кўрсаткичларини яхшилаган.

Бироқ, зарар кўрган компаниялар ҳам мавжуд. Айниқса, нефть ва газ саноати, транспорт соҳаси компаниялари катта зарар кўрган. Ушбу корхоналарнинг бошқарув органлари вазиятни тўғри баҳолаб, зарур чораларни кўришлари лозим.

Мамлакатимиз иқтисодиёти юксалиши, аҳоли фаровонлигини ошириш учун бор куч-тайратимизни ишга солишимиз керак.

Умид қиласанки, мазкур ҳисбот Сиз учун фойдали бўлади!

*Давлат активларини бошқариш
агентлиги директори*

А.Ж. Ортиқов

I

ДАВАКТИВ АГЕНТЛИГИ ТҮФРИСИДА МАЪЛУМОТ

1.1. Давактив агентлиги ҳақида умумий маълумот

Давлат активларини бошқариш агентлиги Ўзбекистон Республикасининг 2017-2021 йилларга мўлжалланган ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича **Ҳаракатлар стратегияси** ва Ўзбекистон Республикаси **Маъмурий ислоҳотлар концепциясида** белгиланган мақсадлардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 январдаги ПФ-5630-сон Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси қайта ташкил этилиши натижасида тузилган.

Давактив агентлиги тузилмаси марказий аппарат ва Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳудудий бошқармаларидан таркиб топган.

Шунингдек, Давактив агентлиги тузилмасига **Бўш турган обьектлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш маркази** (14 та ҳудудий бошқармалари билан), «УзАссетс» ИК АЖ, «Электрон онлайн-аукционларни ташкил қилиш маркази» ДУК, «Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси» ДК, Хусусийлаштириш ва давлат активларини бошқариш муаммоларини ўрганиш маркази киради.

Давактив агентлиги давлат активларини самарали бошқариш бўйича **ягона давлат сиёсатини юритувчи ваколатли давлат бошқарув органи ҳисобланади**.

Давактив агентлиги фаолиятининг асосий йўналишлари

Тизимдаги ташкилотлар

«Uzassets»
инвестиция
компанияси АЖ

**Бўш турган
объектлардан
самарали фойдала-
нишни ташкил этиш
маркази**

**«Электрон онлайн-
аукционларни
ташкил қилиш
маркази» ДУК**

**Хусусийлаштириш ва
давлат активларини
бошқариш муаммола-
рини тадқиқ этиш
маркази**

**«Қимматли
қоғозлар марказий
депозитарийси»ДК**

1.2. Давактив агентлигининг вазифа ва функциялари

Давактив агентлигининг **асосий вазифа ва функциялари**:

- давлат активларини самарали бошқариш бўйича **ягона давлат сиёсатини юритиш**;
- илғор хорижий тажриба асосида давлат иштирокидаги корхоналарда замонавий **корпоратив бошқарув шакл ва усулларини жорий қилиш**, уларни бошқаришда кузатув кенгаши ва акциядорларнинг ролини тубдан ошириш;
- давлат манфаатларини таъминлаган ҳолда, шу жумладан давлат акция пакетларини (улушларини) **ишончли бошқарувга бериш** орқали инвестиция фаолиятини амалга ошириш;
- давлат иштирокидаги корхоналарнинг облигация ва акцияларини чиқариш ва реализация қилиш, шу жумладан **маҳаллий ва хорижий фонд биржаларида IPO/SPO бўйича эмиссияларни жойлаштириш** ҳисобига, шу жумладан тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни, шунингдек портфель инвестицияларни жалб қилиш;
- давлат активларини **реализация қилиш (хусусийлаштириш) ва ижарага** беришнинг очиқ ва шаффоф механизмини таъминлаш, инвесторлар томонидан қабул қилинган инвестиция ва **ижтимоий мажбуриятлар бажарилиши устидан мониторинг қилиш**, шунингдек давлат хусусий шериклик бўйича таклифларни тайёрлашда иштирок этиш;
- таҳлил асосида давлат иштирокидаги фаолият юритмаётган, паст рентабелли ва зарар кўриб ишлаётган корхоналарни аниқлаш, уларни **молиявий соғломлаштириш** ҳамда фаолияти самарадорлигини ошириш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этиш;
- **банкротлик тўғрисидаги** ишлар бўйича давлат сиёсатини амалга ошириш;
- **баҳолаш фаолиятининг давлат томонидан тартибга солинишини** таъминлаш, молмulkни баҳолаш стандартларини тасдиқлаш, шунингдек **риэлторларни сертификатлаштириш**.

1.3. Ҳисобот даврининг муҳим воқеалари

2021 йилда мамлакатимиз тарихида хусусийлаштириш жараёнларининг янги босқичи амалга оширилди. Бунда, давлат активларини сотишнинг барча босқичларида очиқ, шаффоф ва ошкораликни таъминлаш, активлар ўзининг янги муносаб эгаларига топширилишига эътибор қаратилди.

Жумладан, ҳисобот йилининг асосий воқеаларига тўхталиб ўтадиган бўлса:

Биринчидан, Давактив агентлиги фаолиятининг асосий йўналишларини тартибга солувчи қонунчилик базасини тақомиллаштириш бўйича 3 та («Давлат мулкини бошқариш тўғрисида», «Хусусийлаштириш тўғрисида», «Тўловга қобилиятсизлик тўғрисида») қонун лойиҳалари ишлаб чиқилди ва улардан 1 таси қабул қилинди. Ушбу ҳужжатлар эндиликда Давактив агентлиги фаолиятини янада тақомиллаштиришга хизмат қиласди.

Умуман олганда, 2021 йилда Давактив агентлиги томонидан 77 та норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳалари ишлаб чиқилди. Хусусан Ўзбекистон Республикаси Қонуни – 5 та, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 5 та Фармони ва 2 та қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 30 та қарори ва 24 та фармойиши ҳамда 11 та идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Иккинчидан, 2021 йил давомида хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштириш бўйича 2 та Фармон ва 1 та қарор қабул қилинди (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 11 февралдаги ПФ-6167-сон ва 2021 йил 30 июлдаги ПФ-6273-сон Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 4 майдаги 266-сон қарори). Ушбу ҳужжатлар асосида йил давомида 750 та давлат активлари 7,1 трлн. сўмга (сўнгги 4 йилга нисбатан 5,5 баробар ортиқ) сотилиб, 3,8 трлн сўмлик тушум таъминланди.

Халқаро тажриба асосида хусусийлаштириш жараёнига *Rothschild&Co, Deloitte, KPMG, Grant Thornton International* каби нуфузли молиявий консультантларни жалб этишининг янги тартиби ўйлга қўйилди. Халқаро тажрибага асосланган янги тартиб ўзининг ижобий натижаларини берди.

Хусусийлаштириши борасида тўплланган тажриба асосида 10 дан ортиқ йирик активларни самарали сотилишига эришилди.

Учинчидан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 24 июлдаги ПҚ-5197-сон «Электрон онлайн-аукционни ўтказиш тартибини соддалаштириш, унинг шаффоғлигини ошириш ҳамда иштирокчилар ҳуқуқларининг ишончли ҳимоясини кафолатлаш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарорига асосан «E-auksion» электрон савдо платформасида электрон онлайн-аукционни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби соддалаштирилди, жараёнларнинг очиқлиги ва шаффоғлигини ошириш, иштирокчилар ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, шунингдек, аҳолининг аукционда қатнашиши учун қурайликлар яратилди.

Хусусан, аукцион иштирокчиларига масофадан туриб, **электрон рақамли имзо бепул тақдим қилиниши йўлга қўйилди**, объектларни аукционга чиқариш учун тўланадиган **ийғим бекор қилинди**, шунингдек, мижозлар сони очиқланиб, савдо жараёнини **онлайн режимда кузатиш** имконияти яратилди, **иштирокчини рози қилиш (эскроу) механизми** ишга туширилди ва ҳоказо.

«E-auksion» электрон савдо платформасида 25 та турдаги мол-мулклар сотилмоқда. Хусусан, 2021 йилда бошланғич нархи 1,81 трлн. сўм бўлган 23,4 мингта мол-мулклар 2,33 трлн. сўм (ўсиш суръати 128,7 фоиз)га сотилган бўлиб, шундан давлат активлари 874 млрд.сўмни ташкил этган.

Бугунги кунда, аукционда бошланғич қиймати 2,1 трлн. сўмлик 920 дан ортиқ давлат активлари бўйича савдолар давом этмоқда.

Тўртинчидан, 2021-2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2021 йил 29 март куни 166-сон қарори билан тасдиқланди. Стратегиянинг мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш мақсадида, Жаҳон банки билан ҳамкорлиқда 2021 йил 27 май куни халқаро конференция ташкил этилди.

Унда дунёнинг турли мамлакатларидан 400 дан ортиқ иштирокчилар, жумладан халқаро молия институтлари, инвестициявий ва консалтинг компаниялари, тижорат банклари, маҳаллий ва халқаро ишбайлармон доиралари вакиллари қатнашди.

Мазкур ҳужжат билан давлат мулкини бошқариш соҳасидаги қонунчиликни такомиллаштириш, давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини камайтириш, давлат иштирокидаги корхоналарни тўлиқ бозор механизмларига ўтказиш, корпоратив бошқарув тамойилларини жорий қилиш, очиқлик ва шаффоғликни таъминлаш борасида чора-тадбирлар белгиланди.

Хусусан, 2021 йилда корхоналарнинг фаолиятини таҳлил қилиш натижалари бўйича Агентлик томонидан **энг катта соғ фойда олган (20та) ва энг кўп зарарга кирган (10та)** корхоналарнинг молиявий натижалари илк бор эълон қилинди.

Шунингдек, Давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти ҳисобини юритиш ва мониторингини олиб бориш тизимини ишлаб чиқиш ва татбиқ этиш бўйича халқаро миқёсда тендер эълон қилинди. Ҳозирда, тендер якунлари бўйича иштирокчиларнинг таклифларини баҳолаш ва тендер ғолибини танлаш ишлари олиб борилмоқда.

Бешинчидан, Корпоратив бошқарув соҳасида қўйидаги ишлар амалга оширилди:

а) давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти тўғрисидаги маълумотларнинг очиқлиги ва шаффоғлигини таъминлаш мақсадида, Давлат иштирокидаги ҳўжалик жамиятлари ҳамда давлат унитар корхоналарининг расмий веб-сайтларига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низом ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 19 февралдаги 81-сон қарори билан тасдиқланди.

Мазкур низом билан давлат иштирокидаги корхоналар расмий веб-сайтида ошкор этилиши лозим бўлган ахборотлар, уларни жойлаштириш тартиби ва даврийлиги, сайтни юритиш ва унинг мазмунига қўйиладиган талаблар белгиланган;

б) давлат улуши мавжуд ҳўжалик жамиятлари бошқарув органларига номзодларни шакллантириш бўйича Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти (ИҲТТ) давлатлари тажрибаси ўрганилди, натижада:

«Давлат иштирокидаги корхоналарнинг бошқарув органларига номзодларни шакллантириш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси;

«Ҳўжалик жамиятлари кузатув кенгашларининг мустақил аъзоларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг airyim қонун

хужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойихаси ишлаб чиқилди ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритилди;

в) «Навоий КМК» ДК мол-мулклари негизида қуйидагилар «Навоий кон-металлургия комбинати» АЖ, «Навоий кон-металлургия комбинати жамғармаси» давлат муассасаси, «Навоийуран» давлат корхонаси ташкил этилди;

г) Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 3 ноябрдаги 684-сон қарори доирасида мамлакатда биринчи «UzVC миллий венчур фонди» МЧЖ ташкил этилиб, унинг устав капиталидаги 100 фоиз давлат улушини ишончли бошқарувга бериш бўйича танлов эълон қилинди.

Танловда 3 та компания (Sturgeon Capital LTD (Буюк Британия), Most Investment LTD (Қозоғистон Республикаси) ва «Unicorns Venture Fund» МЧЖ (Ўзбекистон Республикаси) орасидан Sturgeon Capital LTD компанияси ғолиб деб топилди ва у билан шартнома имзоланди;

д) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 21 апрелдаги ПҚ-5083-сон Қарори доирасида «Қизилқумгеология», «Сурхонгеология», «Тошкентгеолгоя», «Самарқандгеология» ва «Ҳисоргеология» АЖлар негизида «Ўзбекгеологияқидирув» АЖ ташкил этилди;

е) давлат иштирокидаги корхоналарнинг йиғма қўрсаткичлари, шунингдек Давактив агентлиги иштирокидаги корхоналарнинг молиявий қўрсаткичлари, самарадорликнинг муҳим қўрсаткичлари, уларнинг бошқарув ва назорат органлари тўғрисидаги маълумотларни ошкор этишга мўлжалланган янги сайт (kpi.davaktiv.uz/sitenew) ишга туширилди;

ж) давлат иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгашлари таркибига номзодларни жалб этиш бўйича танловларни ўтказиш ва номзодларни саралаш бўйича **маҳсус веб-портал яратилди** (<https://cns.davaktiv.uz/uz>). Ҳозирда, ушбу веб- порталга давлат иштирокидаги 2 148 та корхоналарнинг бошқарув ва назорат органларида жами 3 974 та аъзолари тўғрисидаги маълумотлар киритилиши таъминланди;

з) давлат иштирокидаги корхоналар акциядорлар умумий йиғилиши ва кузатув кенгаши мажлисларида **электрон овоз бериш (E-Vote)** орқали **иштирок этиш** йўлга қўйилди (олдин барча корхоналарда жойига борган ҳолда ўтказилган);

*Маълумот учун, бугунги кунга қадар 50 та корхоналар бошқарув органларининг 95 та йиғилишлари бевосита **электрон овоз бериши (E-Vote)** орқали амалга оширилди.*

Олтинчидан, рақамлаштириш соҳасида:

а) Риэлторлик ва баҳолаш соҳасида жисмоний ва юридик шахсларга тўғридан-тўғри мулоқотсиз давлат хизматларини қўрсатиш мақсадида, Ягона интерактив давлат хизматлари портали (my.gov.uz) орқали 4 та давлат хизматларини қўрсатиш йўлга қўйилди;

б) Давактив агентлиги ҳамда **12 та вазирлик ва идоралар ўртасида электрон ахборот алмашинуви жорий қилинди** (Олий суд, Иқтисодий тараққиёт вазирлиги, Ахборот технологиялари вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси, Давлат статистика қўмитаси, Кадастр агентлиги, «Ўзбекистон республика товар хом-ашё биржаси» АЖ, «Электрон онлайн-аукционларни ташкил этиши маркази» ДУК ва бошқалар).

в) Адлия вазирлиги ва Давактив агентлиги ўртасида алоҳида уй-жой (хонадон, уй, хонадон-нинг ёки уйнинг бир қисми)ни хусусийлаштиришга розилик берган шахслар тўғрисидаги маълумотларни электрон олиш тизимини йўлга қўйиш мақсадида, [«order.davaktiv.uz»](http://order.davaktiv.uz) ахборот тизими ишга туширилди.

II

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИ БОШҚАРИШ ВА ИСЛОҲ ҚИЛИШ СТРАТЕГИЯСИ

2.1. Стратегияни ишлаб чиқиши асослари

2021–2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси (кейинги ўринларда – Стратегия) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сон Фармони билан тасдиқланган 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили» да амалга оширишга оид давлат дастурига мувофиқ ишлаб чиқилган.

Стратегия илғор хорижий тажрибани, шу жумладан, Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилотининг Давлат иштирокидаги корхоналар учун корпоратив бошқарув бўйича тамойилларини ва илғор халқаро тажрибани ҳисобга олган ҳолда, давлат улуши мавжуд бўлган хўжалик жамиятлари ва давлат унитар корхоналарини бошқариш ва ислоҳ қилишнинг мақсадлари, вазифалари ва устувор йўналишларини белгилайди.

Кўплаб давлатларда бу каби ҳужжат **давлат мулки сиёсати** деб эътироф этилади.

Стратегияни ишлаб чиқиши жараённида Халқаро молия институтлари (Европа Тикланиш ва тараққиёт банки, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки), жумладан, Европа Тикланиш ва тараққиёт банки ва унинг техник кўмагида жалб этилган Nestor Advisors (Буюк Британия), Boytsun Governance Architects ва Kinstellar консалтинг компаниялари (консорциум) иштирок этган.

Бундан ташқари, Стратегия нормалари юзасидан жамоатчиликнинг таклиф ва мулоҳазалари олинган. Жумладан 2020 йилнинг 13 март куни Тошкент шаҳрида халқаро молия институтлари, оммавий ахборот воситалари ҳамда мамлакатимизнинг йирик корхоналари вакиллари иштирокида Стратегия муҳокамасига бағишлиланган давра суҳбати ўтказилди.

Натижада, 2021–2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси, уни амалга ошириш бўйича «Йўл ҳаритаси» ва Мақсадли кўрсаткичлар Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 29 мартағи 166-сон қарори билан тасдиқланди.

Стратегия доирасида:

- о Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилишнинг норматив-ҳуқуқий базасини тақомиллаштириш;
- о Давлат иштирокидаги корхоналарни кескин қисқартириш;
- о Давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини тўлиқ бозор механизmlарига ўтказиш;
- о Корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш;
- о Шаффофлик ва маълумотни ошкор қилиш бўйича амалий чора-тадбирлар белгиланди.

2.2. Стратегияни амалга ошириш ҳолати

Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилишнинг норматив-ҳуқуқий базасини тақомиллаштириш бўйича:

1) Стратегия нормаларини амалиётга татбиқ этиш бўйича Ўзбекистон Республикасининг «Корпоратив бошқарув тизими тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» ги **Қонуни лойиҳаси ишлаб чиқилди** (2022 йил 29 мартаға қабул қилинди).

Унда, давлатнинг «Олтин акция» маҳсус ҳуқуқи бекор қилинди; тафтиши комиссияларини ташкил этиши мажбурияти бекор қилинди; ижро органи ва кузатув кенгаши аъзоларининг ваколат муддати уч йилга узайтарилди; давлат унитар корхоналарида кузатув кенгashi

жорий этилиши белгиланди; аудиторлик текширувани ўтказиш ташаббуси билан чиқиши хуқуқи 5 фоизга эга бўлган акциядорларга тақдим этилди.

2) Ўзбекистон Республикасининг «**Давлат мулкини бошқариш тўғрисида**» ги Қонуни лойиҳаси ишлаб чиқилди (2022 йил 13 июнда Олий Мажлис Сенати томонидан маъқулланди).

Унда, давлат мулкини бошқаришининг асосий принциплари, давлат мулкига эгалик қилиши ва (ёки) ундан фойдаланишининг умумий қоидалари, давлат мулкини бошқариш субъектлари ва уларнинг ваколатлари, давлат мулкига нисбатан мулк хуқуқининг юзага келиши асослари, давлат мулки негизида корхоналарни ташкил этиши ва уларни қайта ташкил этиши, давлат мулки объектлари реестрини юритишнинг умумий қоидалари ва бошқа нормалар белгиланмоқда.

3) Ўзбекистон Республикасининг «**Хусусийлаштириш тўғрисида**» ги Қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди (Хозирда лойиҳа Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан кўриб чиқилмоқда).

Унда, хусусийлаштириши амалга ошириш тартиби; хусусийлаштириш услублари; хусусийлаштирилган объектларга бўлган мулк хуқуқини расмийлаштириши; хусусийлаштиришдан кейинги ўтказиладиган мониторинг; хусусийлаштириш жараёнларининг шаффофлиги ва ҳисобдорлигини тартибга солувчи қоидалар белгиланмоқда.

4) Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат иштирокидаги корхоналарнинг бошқарув органларига номзодларни шакллантириш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги қарори лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

Унда, давлат иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгаси таркибига давлат улуши бўйича номзодларни ва корхоналарнинг ижроия органининг раҳбарлик лавозимларига номзодларни саралаш тартиби, номзодларга қўйиладиган талаблар, номзодларни саралаш босқичлари, номзодларни белгиланган мезонлар асосида баҳолаш назарда тутилган.

Давлат иштирокидаги корхоналар сонини қисқартириш бўйича:

Давлат иқтисодиётдаги иштирокини камайтириш, уларнинг сонини қисқартириш бўйича ўтган даврда бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилди, хусусан:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон «Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилишни жадаллаштириш ҳамда давлат активларини хусусийлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида» ги Фармони (500 дан ортиқ корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди);

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 11 февралдаги ПФ-6167-сон «Давлат активларини хусусийлаштириш жараёнларини янада жадаллаштириш тўғрисида» ги Фармони (йирик корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди);

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 3 июндаги «Давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини қайта ташкил этиши ва тугатиш чора-тадбирлари тўғрисида» ги 350-сон қарори (593 та корхонани қайта ташкил этиши ёки тугатиш белгиланди) қабул қилинди.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг иқтисодиётдаги улушкини қисқартириш бўйича олиб борилган чора-тадбирлар натижадорлиги тўғрисида ушбу йиғма ҳисботнинг ВИИ бўлимида батафсил маълумот берилган.

Давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини тўлиқ бозор механизmlарига ўтказиш бўйича:

1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг вазифаларини хатловдан ўтказиш ҳамда уларга нисбатан тижорат ва нотижорат мақсадларни аниқлаш мақсадида Стратегия талабларига биринчи навбатда жорий этиладиган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон Фармонининг 1 ва 2-иловаларида кўрсатилган йирик корхоналари учун халқаро молия институтлари ва консультантлар жалб қилинди.

Хусусан, ҳозирда корхоналарга нисбатан тижорат мақсадлари ва нотижорат мақсадларни аниқлаш, уларни мониторингини юритиш, мулқдор ва тартибга солиш вазифаларини ажратиш, корхоналарни ишончли бошқарувга бериш тизимини, шу жумладан уларга ҳақ тўлаш тизими ни такомиллаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқиши учун Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида халқаро ва маҳаллий консалтинг компанияларидан (*Nestor Advisors, Boytsun Governance Architects, Ernst&Young, Kinstellar va Avesta Investment Group*) иборат консультантлар

консорциуми жалб этилди ва амалга ошириладиган ишлар бўйича чора-тадбирлар режаси белгиланди.

2. Давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармони билан **13 та** фаолият тури бўйича хусусий секторни кенг жалб қилиш ҳамда эксклюзив ҳукуқларни бекор қилиш орқали мавжуд монополияларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар режаси тасдиқланди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилиниб, жорий йил 13 июнда Олий Мажлис Сенати томонидан маъқулланган «Давлат мулкини бошқариш тўғрисида» ги қонунига асосан давлат иштирокидаги корхоналарга ва нодавлат юридик шахсларга улар хўжалик фаолиятини юритиши учун тенг шарт-шароитлар яратилиши, шунингдек давлат иштирокидаги корхоналарга қўшимча имтиёзлар ва преференциялар берилмаслиги белгилаб қўйилди.

Бундан ташқари, давлат мулкига эгалик қилиш мезонларига мувофиқ бўлмаган давлат унитар корхонаси ёки давлат муассасаси хўжалик фаолиятини юритиша бошқа нодавлат юридик шахслар билан тенг шарт-шароитлар яратиш, улар фаолиятининг самарадорлигини, очиқлигини ва шаффоғлигини таъминлаш ҳамда корпоратив бошқарувни жорий этиш мақсадида хўжалик жамияти этиб ўзgartирилиши лозимлиги белгиланди.

4. Хўжалик бошқаруви органлари институтини бекор қилиш ва улар томонидан мувофиқлаштирилган иқтисодиёт тармоқларини тартибга солиш механизмларини такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқилиб, Иқтисодий тараққиёт вазирлигига таклифлар киритилди.

Корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш бўйича:

1. Давактив агентлиги томонидан **Давлат иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгаши таркиби** давлат улуши бўйича номзодларни ҳамда **Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ижроия органининг раҳбарлик лавозимларига номзодларни саралаш тартиби тасдиқлашни назарда** тутувчи норматив-ҳукуқий ҳужжат лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

2. Молия вазирлиги билан биргаликда давлат иштирокидаги корхоналар кузатув кенгаши ва ижроия органи аъзолари меҳнатига **ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш** бўйича таклифлар ишлаб чиқилиб, норматив-ҳукуқий ҳужжат лойиҳаси шаклида Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

3. Ўзбекистон **кузатув кенгашлари мустақил аъзолари ассоциациясини** ташкил қилиш бўйича барча ташкилий ишлар амалга оширилди (ҳозирда Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилди).

4. Кузатув кенгашлари мавжуд 76 та давлат иштирокидаги хўжалик жамиятларида 97 нафар мустақил аъзо сайланди.

Шунингдек, Жаҳон банкининг «Институционал салоҳиятни ошириш ИБЛ» лойиҳаси доирасида йирик корхоналарнинг кузатув кенгаши таркиби мустақил аъзо сифатида хорижий мутахассисларни «Хэдхантар» компаниялари орқали жалб этиш мақсадида 2021 йилнинг 1 декабрь куни халқаро танлов эълон қилинди.

Мазкур лойиҳа доирасида 38 та давлат иштирокидаги йирик корхоналар кузатув кенгашлари таркиби халқаро тажрибага эга бўлган 79 та мустақил аъзоларни жалб этиш, шунингдек кейинчалик давлат иштирокидаги корхоналарнинг бошқарувига киритиш учун 100 нафар малакали ва салоҳиятли бошқарувчилар заҳирасини шакллантириш кўзда тутилган.

Ҳозирда танлов жараёнлари якунига етказилиб, келиб тушган таклифлар асосида «Strikitsa Consulting Ltd» Лтд (Буюк Британия) компаниясининг техник ва молиявий таклифи энг мақбули деб топилди.

5. Европа тикланиш ва тараққиёт банки эксперталари томонидан Давлат улуши бўлган хўжалик жамиятларининг ижро этувчи органи вакиллари ва корпоратив маслаҳатчилар учун 2021 йилнинг февраль ойида «Корпоратив бошқарув ва комплаенс» мавзусида тренинг ўтказилди.

6. Осиё тараққиёт банки экспертлари билан хамкорликда корпоратив бошқарув тизимини (кузатув кенгаши фаолиятини) баҳолашнинг (scorecard) методологияси ишлаб чиқилди.

Мазкур ҳужжатни амалиётга татбиқ этиш мақсадида, 2021 йил 3 ва 17 ноябрь кунлари 50 та корхона учун тренинглар ўтказилди. Янги методология буйича 26 та корхонада баҳолаш ишлари амалга оширилиб, унинг натижалари кўриб чиқиш, таҳлил қилиш ва «scorecard» ни такомиллаштириш учун Осиё тараққиёт банкига юборилди.

Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида халқаро консультант **«Ernst & Young»** компанияси томонидан давлат иштирокидаги корхоналарда **«уч ҳимоя чизиги»** ёндашувига асосланган таваккалчиликни бошқариш тизими бўйича ҳужжатлар тўплами ишлаб чиқилди.

7. Давлат иштирокидаги 121 та корхонада кузатув кенгашининг қошида тегишли йўналишлар бўйича (*стратегия ва инвестициялар қўмитаси, аудит қўмитаси, тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши қурашиш ва этика қўмитаси*) 480 та қўмита, шу жумладан, 120 тасида аудит қўмитаси ташкил этилди.

Шаффофлик ва маълумотни ошкор қилиш борасида:

1. Давактив агентлиги томонидан ҳар йили **давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти натижадорлиги ва Стратегияни амалга ошириш тўғрисидаги ахборотни** Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасига **тақдим этиш тизими йўлга қўйилди**.

Мазкур йиғма ҳисобот халқаро молия институтлари ва жалб қилинган ҳорижий экспертлар кўмагида ишлаб чиқилиб, илк бор тузилган.

2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг **веб-сайтларини мониторинг қилиш тизими йўлга қўйилди**.

Хусусан, Давактив агентлигига тузилган маҳсус ишчи гурӯҳ ҳар чорак якуни бўйича давлат иштирокидаги корхоналар мавжудлиги, уларнинг актуал маълумотлар билан тўлдирилганлиги ва доимий равишда янгиланиб боришини кузатиб боради.

Ўрганиш натижалари бўйича тузилган таҳлилий маълумот Вазирлар Маҳкамасига киритилди ва корхоналарга аниқланган камчиликларни бартараф қилиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Давлат иштирокидаги корхонларнинг веб-сайтлари ҳолати тўғрисидаги батағсил маълумот мазкур ҳисоботнинг 6.2.-бандида келтирилган.

III

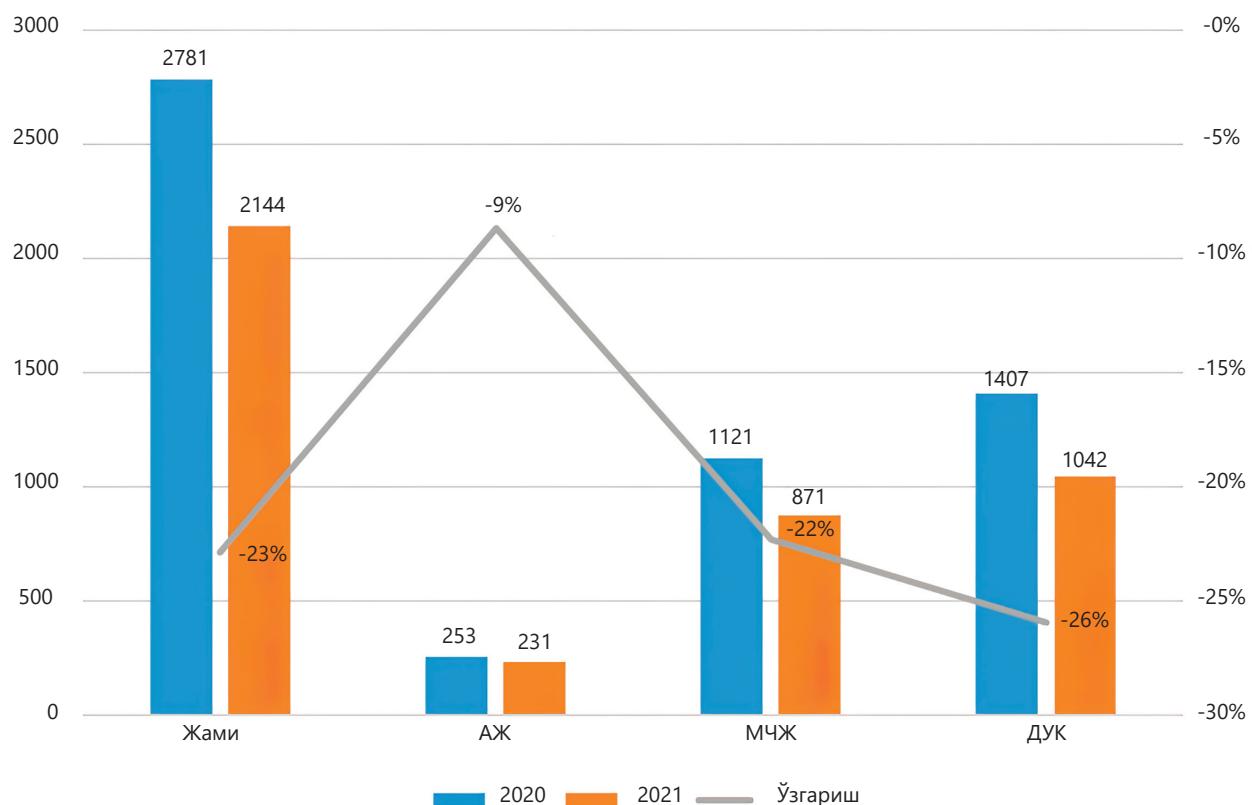
**ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР
ВА УЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ
КЎРСАТКИЧЛАРИ**

3.1. Давлат иштирокидаги корхоналар сони

2022 йил 1 январь ҳолатига давлат иштирокидаги корхоналар сони 2 144 тани ташкил этиб, шундан 231 таси акциядорлик жамиятлари (кейинги ўринларда – АЖ), 871 таси масъулияти чекланган жамият (кейинги ўринларда – МЧЖ) ва 1 042 таси давлат унитар корхоналари (кейинги ўринларда – ДУК) ҳисобланади. Ислоҳотлар доирасида барча ДУКлар бошқа ташкилий-хукукий шаклларга ўзгартирилади.

2021 йилда давлат иштирокидаги корхоналар сони, асосан МЧЖ ва ДУКлар¹ ҳисобига 23 фоизга қисқарган (1-диаграмма).

1-Диаграмма. Давлат иштирокидаги корхоналар ташкилий шакл кесимида

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг аксарияти Тошкент шаҳрида жойлашган (1-жадвал) – 680 та ёки 32%, шулардан 320 таси ёки 47% – ДУК.

¹ Маълумот учун: 2021 йил 1 январь ҳолатига 2 781 та давлат иштирокидаги корхоналар мавжуд бўлган (253 та – АЖ, 1 121 та – МЧЖ ва 1 407 та – ДУК).

1-жадвал. Давлат иштирокидаги корхоналар, ҳудудлар кесимида:

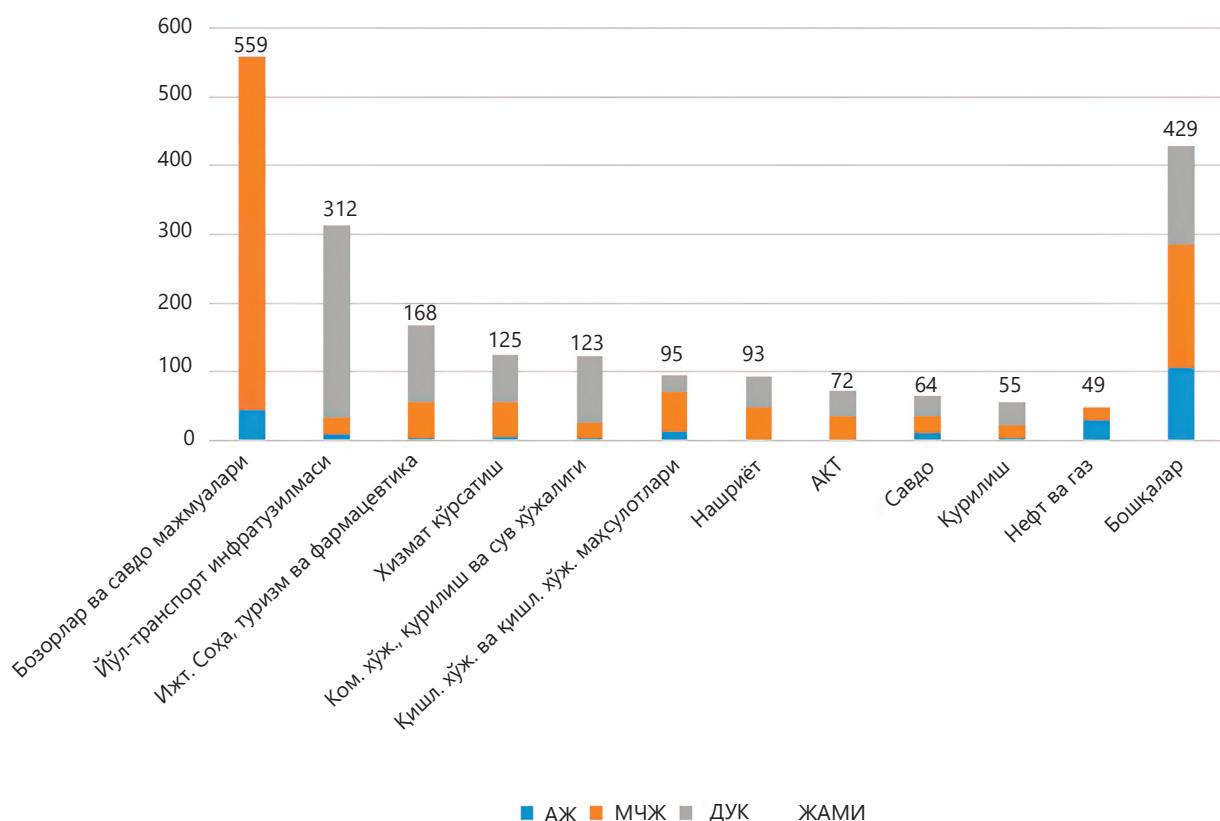
Ҳудуд	Корхона сони	АЖ	МЧЖ	ДУК
Қорақалпоғистон Республикаси	89	7	43	39
Андижон вилояти	92	7	53	32
Бухоро вилояти	110	16	47	47
Жиззах вилояти	106	3	57	46
Қашқадарё вилояти	196	14	144	38
Навоий вилояти	83	7	48	28
Наманган вилояти	117	3	68	46
Самарқанд вилояти	122	6	73	43
Сурхондарё вилояти	89	5	57	27
Сирдарё вилояти	80	3	37	40
Тошкент вилояти	174	14	74	86
Фарғона вилояти	109	17	58	34
Хоразм вилояти	97	9	43	45
Тошкент шаҳри	680	120	240	320
ЖАМИ	2 144	231	1 042	871

Ушбу корхоналарнинг 106 тасида давлат улуши 25 фоиздан кам, 119 тасида 25 фоиздан 50 гача (50 фоиз кирмаган) ва қолган 1 919 тасида давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ ҳисобланади.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг 304 таси тутатиш жараёнида, 143 таси фаолиятсиз, 85 таси тўловларни бўлиб тўлаш шарти билан сотилган, 17 тасига нисбатан банкротлик таомили қўлланилган, 10 таси бошқа юридик шахслар устав капиталига берилиши белгиланган, 1 586 таси фаолият юритаётган корхоналар ҳисобланади.

Давлат корхоналарининг энг катта улуши бозорлар ва савдо мажмуаларига тўғри келади (2-диаграмма) (26%). Шунингдек, йўл-транспорт инфратузилмаси (15%) ва ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика соҳасида (8%) давлат корхоналари кўп. Йўл-транспорт инфратузилмасидаги кўпчилик корхоналар ДУК шаклида фаолият юритади (тармоқдаги барча корхоналарнинг 89%).

2-Диаграмма. Давлат иштирокидаги корхоналар сони соҳалар кесимида

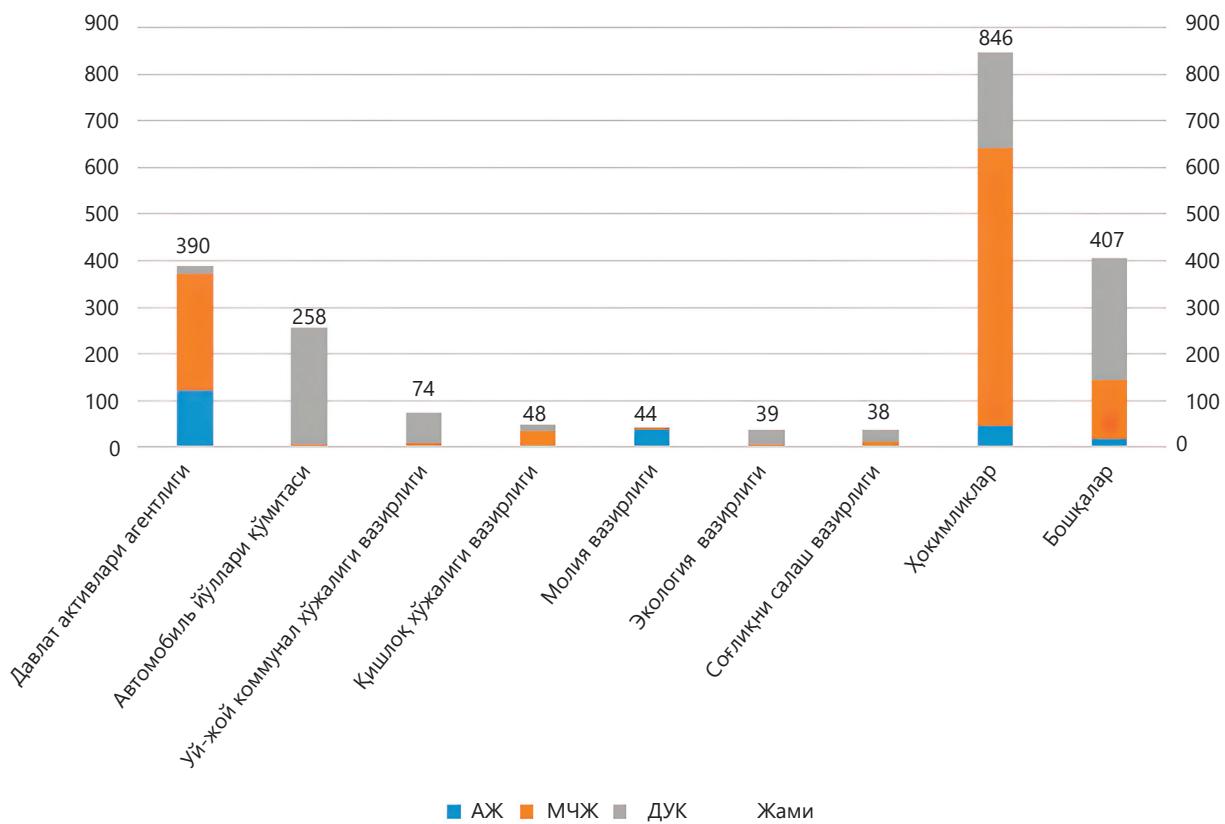
3.2. Давлат иштирокидаги корхоналарда акциядор (иштирокчи, мулқдор) функциясини бажарувчи органлар

Давлат иштирокидаги корхоналарда акциядор (иштирокчи, муассис) функцияси **72 та** вазирлик ва идоралар томонидан амалга оширилади.

Хусусан, (3-Диаграмма) Давактив агентлиги – 390 та корхонада (жами давлат корхоналарининг 18,2 фоизи), Автомобиль йўллари қўмитаси – 258 та (12 фоиз), Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги – 74 та (3,4 фоиз), Қишлоқ хўжалиги вазирлиги – 48 та (2,2 фоиз), Молия вазирлиги – 44 та (2,0 фоиз), Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси – 39 та (1,8 фоиз), Соғлиқни сақлаш вазирлиги – 38 та (1,7 фоиз) ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари – 846 та (39,5 фоиз) мулқдор функциясини бажариб келмоқда (шуундан энг кўпি Тошкент шаҳар ҳокимлигига 135 та, Қашқадарё вилояти ҳокимлигига 112 та).

Автомобиль йўллари қўмитаси бошқарувида бўлган корхоналарнинг катта фоизини ДУКлар ташкил этади (97%). Барча ДУКлар ўртасида энг кўпи ушбу қўмитага тегишли (24%). Шунингдек, ДУКларнинг салмоқли фоизи маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан бошқарилади (20%).

3-Диаграмма. Давлат иштироқидаги корхоналар, мулкдор функцияларини бажарувчи органлар кесимида.

3.3. Давлат иштироқидаги корхоналарнинг йигма қўрсаткичлари

Давактив агентлиги томонидан давлат иштироқидаги корхоналар молия-ҳўжалик фаолиятини таҳлил ва мониторингини амалга ошириш мақсадида манфаатдор вазирлик, идораларнинг, хусусан:

- молиявий ҳисоботлар бўйича Давлат солиқ қўмитаси;
- корхоналар томонидан амалга оширилган импорт, экспорт ва божхона омборларида Зойдан ортиқ сақланаётган товарлар бўйича Давлат божхона қўмитаси;
- корхоналарнинг ишчилар сони ва таркиби бўйича Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги;
- корхоналар томонидан амалга оширилган харидлар бўйича «Ўзбекистон Республика товар-хом ашё биржаси» АЖ ва Ўзбекистон Республикаси Электрон кооперация порталининг (cooperation.uz) ахборот тизими билан ўзаро ахборот алмашинуви йўлга қўйилган¹.

Мавжуд маълумотлар асосида ҳисоботлари тақдим этилган жами 1 743 та давлат иштироқидаги корхоналарнинг 2021 йил якуни бўйича фаолияти таҳлил қилинди (4-Диаграмма).

2021 йилда давлат корхоналаридан солиқлар ва дивиденклар қўринишидаги даромадлар давлат бюджети даромадларининг 40,5 фоизини ташкил этди. Давлат корхоналарида бандлик аҳоли бандлигининг 4,2 фоизини ташкил этди. Ялпи қўшилган қийматдаги давлат корхоналарнинг улуши 22,8 фоизни ташкил этди.

Битимлар сони бўйича давлат корхоналари 58% дан ортиқни ташкил қиласди. Ҳаммаси бўлиб, фонд бозоридаги битимларнинг умумий ҳажмининг 18% дан зиёдрофи.

¹ Ушибу ҳисоботда келтирилган маълумотлар давлат иштироқидаги корхоналар тўғрисида Давактив агентлигида мавжуд маълумотлар асосида шаклантирилган, айрим корхоналар томонидан молиявий ва бошқа ҳисоботлари аудиторлик текширувдан кейин қайтадан топширилган ёки ўзгартирилган бўлиши мумкин.

4-Диаграмма.

Давлат иштироқидаги корхоналарнинг иқтисодиётдаги улуши¹ Жами активлари

Корхоналарнинг жами активлари 1 142 057,2 млрд. сўмни ташкил этиб (5-Диаграмма), ўтган йилга (949 445,1 млрд. сўм²) нисбатан 17 фоизга ўсган. Бунда активларнинг 91 фоизи 51 та йирик корхоналар (1 042 866,4 млрд. сўм), шу жумладан 12 та тижорат банклари (598 858,1 млрд. сўм) ва 2 та суғурта компаниялари (1 366,4 млрд. сўм) ҳиссасига тўғри келади (1-жадвал)³.

Активлари юқори бўлган корхоналар жумласига:

– йирик корхоналардан:

- «Навоий КМК» – 121 236,2 млрд. сўм (ўсиш 4 баробар, корхона қайта ташкил этилиши муносабати билан мол-мулкларини баҳолаш ҳисобига кўпайган);
- «Ўзбекнефтгаз» АЖ – 74 408,6 млрд. сўм (ўсиш 114,3%);
- «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ – 31 729,6 млрд. сўм (106%);
- «Ўзтрансгаз» АЖ – 30 893,3 млрд. сўм (116%);
- «Олмалиқ КМК» АЖ – 30 356,4 млрд. сўм (129%);
- «Ўзбекистон хаво йўллари» АЖ – 20 197,2 млрд. сўм (105%);

– тижорат банкларидан:

- «Ўзбекистон Республикаси ТИФ миллий банки» АЖ – 130 943,9 млрд. сўм (ўсиш 108,7%);
- «Агробанк» АЖ – 78 540,3 млрд. сўм (ўсиш 111,5%);
- «Асакабанк» АЖ – 76 144,3 млрд. сўм (ўсиш 100%);
- «Ўзсаноатқурилишбанк» АЖ – 71 823,6 млрд. сўм (ўсиш 110,6%);

«Ипотека банк» АЖни – 69 191,3 млрд. сўм (118,8%) киритиш мумкин.

Умуман олганда, жами активлари 906 та корхоналарда ўтган йилга нисбатан кўпайган бўлса, 468 тасида камайган ва 247 тасида ўзгаришлар кузатилмаган.

Масалан, 3 та йирик корхоналарда («Уранкамёбметгеология» АЖда 58%га, «Ўздонмаҳсулот» АЖда 17%га, «Ўзбеккўмир» АЖда 58%га) камайган, 7 тасида («Янги Ангрен ИЭС, «Ангрен

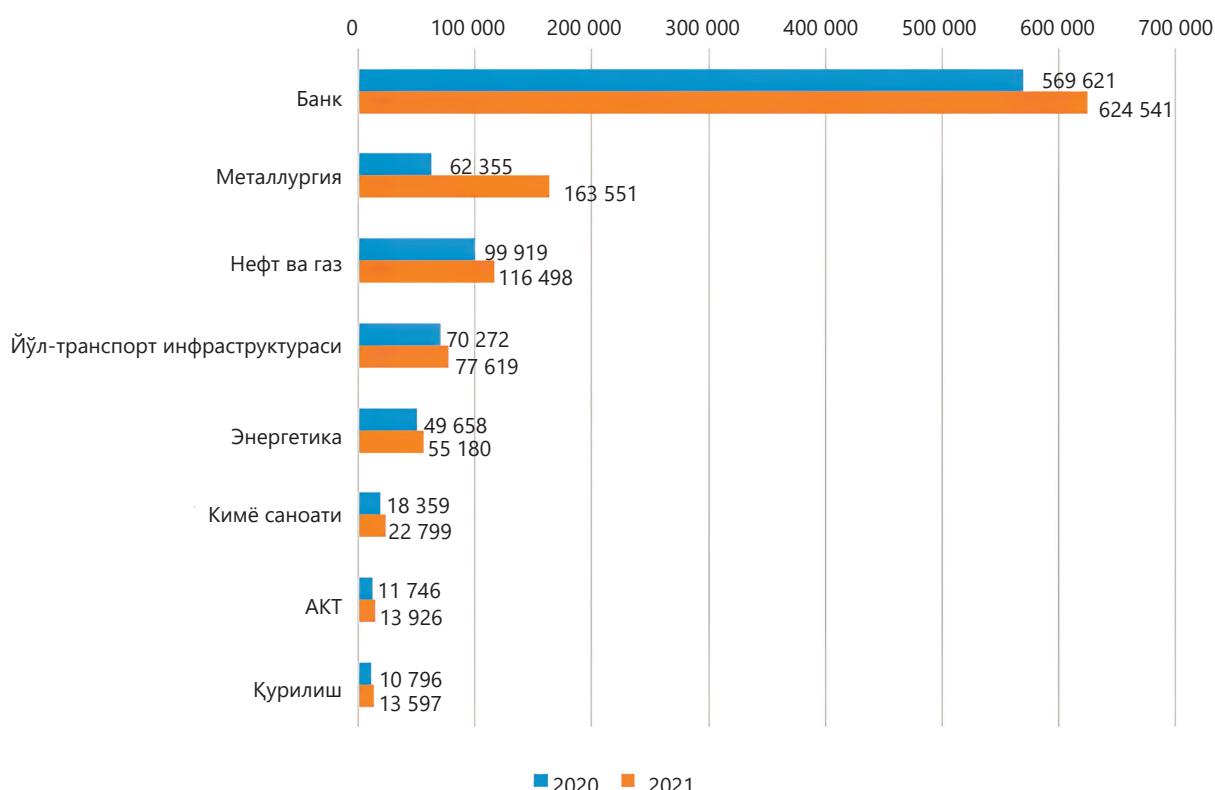
¹ 401 та фаолиятсиз ва тугатилаётган корхоналар ҳамда маълумотлари конфиденциал ҳисобланган корхоналар бўйича маълумотлар мавжуд эмас.

² – Маълумот учун: 2021 йилда (2021 йил декабрдан 2020 йил декабргача) Ўзбекистонда инфляция даражаси 10 фоизни ташкил қилди.

³ – Маълумот учун: устав капиталидаги давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган 1578 та корхона активларининг қиймати 1 078 885,2 миллиард сўмни (жами активларнинг 94,5 фоизини) ташкил этади.

ИЭС», «Ўзагросуғурта» АЖ, «Ўзагроэкспортбанк» АЖ, «Асака банк» АЖ, «Тошкент» РФБ АЖ, «Ўзэкспомарказ» АЖ) ўзгармаган (1-иловани каранг).

5-Диаграмма. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг активлари соҳалар кесимида (млрд. сўм)

Дебиторлик қарздорлик

Корхоналарнинг жами дебиторлик қарздорлиги 358 126,5 млрд. сўмни (ўтган йилга нисбатан 8,8 фоизга ўсган) ташкил этган, дебиторлик қарздорликнинг 93,5 фоизи ёки 334 691,0 млрд. сўми 51 та йирик корхоналарга тўғри келади.

Ўтган йилга нисбатан дебиторлик қарздорлик 582 та корхонада 4 949,1 млрд. сўмга камайган бўлса, 752 та корхонада 34 781,6 сўмга кўпайган, шунингдек, 108 та корхонада ўзгармаган.

Йирик корхоналарнинг 36 тасида 30 891,2 млрд. сўмга кўпайган:

- «Иссиқлик электр станциялари» АЖ – 4 баробарга;
- «Узбекистан Аирпортс» АЖ -171%;
- «Олмалиқ КМК – 151%;
- «Навоийазот» АЖ – 113,5%;
- «Ўзбеккўмир» АЖ – 84%;
- «Худудий электр тармоқлари» АЖ – 50,6%.

Тижорат банклари ҳисобга олинмагандан дебиторлик қарздорликлари **энг юқори бўлган корхоналар**:

- «Ўзтрансгаз» АЖ – 18 960,7 млрд. сўм (йил бошига нисбатан 11,1 фоизга ўсган);
- «Ўзбекнефтгаз» АЖ – 10 191,2 (ўсиш 15 фоиз);
- «Худудгазтаъминот» АЖ – 7 812,9 млрд. сўм (ўсиш 67 фоиз);
- «Ўзбекистон МЭТ» АЖ -5 710,4 млрд. сўм (ўсиш 33 фоиз);
- «Навоий КМК» АЖ – 3 273,4 млрд. сўм (ўсиш 34,3 фоиз);
- «Ўзметкомбинат» АЖ – 2 613,5 млрд. сўм (ўсиш 67 фоиз);
- «Олмалиқ КМК» АЖ – 2 452,6 млрд. сўм (ўсиш 151 фоиз);

- «Ўзбекистон ҳаво йўллари» АЖ -2 139,7 млрд. сўм (ўсиш 11%);
- «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ – 1 243,2 млрд. сўм (камайиш 8 фоиз);
- «Худудий электр тармоқлари» АЖ – 958,2 млрд. сўм (ўсиш 51 фоиз).

Шунингдек, дебиторлик қарздорлик қуидаги корхоналарда:

- «Ўзбекистон темир йўллари» АЖда 114,7 млрд.сўм (8,45%);
- «Янги Ангрен ИЭС» АЖда 31,4 млрд. сўм (22,8%);
- «Фаргонаазот» АЖда 100,8 млрд. сўм (35,2%);
- «Тошкент металлургия заводи» МЧЖда 145,4 млрд. сўм (35,4%);
- «Уранкамёбметгеология» АЖда 5,7 млрд. сўм (44,8%);
- «Ўзкимёсаноат» АЖда 36,6 млрд. сўм (50,5%);
- «Тошшаҳартрансхизмат» АЖда 40,6 млрд. сўм (51,3%)га камайган.

Йирик бўлмаган корхоналарда дебиторлик қарздорлиги кўп бўлган корхоналар қаторига «Қишлоқ қурилиш инвест» МЧЖ – 1 233,1 млрд. сўм (ўсиш суръати 115,3%), «Ўзагролизинг» АЖ – 733,9 млрд. сўм (386%), «Ягона буюртмачи хизмати инжиниринг компанияси» ДУК – 716,3 млрд. сўм (116%), «Тошисиққуввати» ДУК – 436,3 млрд. сўм (127,4%), «Дастурий махсулотлар ва ахборот технологиялари» МЧЖни – 420,4 млрд. сўм (416%) киритиш мумкин.

Мажбуриятлар

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами мажбуриятлари 798 247,0 млрд. сўм (ўсиш суръати 113%)ни ташкил этиб, шундан банк кредитлари 110 999,4 млрд. сўм (122,2%)ни, жорий кредиторлик қарздорликлари 643 403,5 млрд. сўм (111,3%)ни ёки ЯИМга нисбатан 87,5 фоизни ташкил этган.

Жами мажбуриятларнинг давлат корхоналари активларига нисбати 2021 йилда 70 фоизни (2020 йилда 74 фоиз), банк кредитларининг активларга нисбати 10 фоизни (2020 йилда ҳам 10 фоиз) ташкил этди.

Бунда, тижорат банкларни ҳисобга олмаганда корхоналарнинг жами жорий кредиторлик қарздорлиги 102 211,8 млрд. сўм (ўсиш суръати 122,7%)ни ёки ЯИМга нисбатан 14 фоизни ташкил этган, шундан жами кредиторлик қарздорликнинг 64,4 фоизи (65 878,7 млрд. сўм) 39 та йирик корхоналарга тўғри келади (2-иловага қаранг).

Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар ичida (*тижорат банкларидан ташқари*) энг кўп қарздорлик «Ўзтрансгаз» АЖда (2021 йилда 26 692,5 млрд. сўмни ташкил қилган) (3-иловага қаранг).

Даромадлар

Корхоналарнинг жами даромадлари 287 498,8 млрд. сўм (2020 йилга нисбатан ўсиш суръати 121,3%)ни ёки ЯИМга нисбатан 39 фоизни ташкил этган, жумладан тижорат банкларнинг даромадлари 51 564,7 млрд. сўм, 39 та йирик корхоналарнинг даромадлари 202 039,5 млрд. сўм, бошқа корхоналарнинг даромадлари 33 894,6 млрд. сўмни ташкил этган.

Даромадларнинг таркибида соф тушумнинг улуши 89,2 фоиз (256 685,9 млрд. сўм), молиявий даромад 8,2 фоиз (23 792,3 млрд. сўм) ва бошқа даромадлар 2,4 фоиз (7 020,5 млрд. сўм)ни ташкил этади.

Энг кўп даромад олган корхоналар:

- «Навоий КМК» ДК – 54 718,2 млрд. сўм (жами улуши 19%);
- «Олмалиқ КМК» АЖ – 32 250,7 млрд. сўм (11,2%);
- «Ўзтрансгаз» АЖ – 21 122,9 млрд. сўм (7,3%);
- «Ўзбекистон МЭТ» АЖ – 19 688,9 млрд. сўм (6,8%);
- «Ўзбекнефтгаз» АЖ – 14 696,0 (5,1%);
- «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ – 10 493,3 млрд. сўм (3,6%).

Ушбу корхоналарга жами даромаднинг 53,2 фоизи ёки 152 970,0 млрд. сўми тўғри келади (4-иловага қаранг).

Бунда 1 135 та корхоналарнинг даромадлари ўтган йилга нисбатан кўпайган, 348 та корхоналарда камайган, 62 та корхоналарда ўзгармаган.

Тармоқлар кесимида энг кўп даромад кўрган соҳалар:

- о металлургия корхоналари жами даромаднинг 34 фоизи (97 419,0 млрд. сўм, ўсиш суръати 122,3%);
- о тижорат банклари 19,2 фоизи (55 145,9 млрд. сўм, ўсиш 137,6%);
- о нефт-газ тармоғи 16 фоизи (45 638,2 млрд. сўм, ўсиш 107%);
- о йўл-транспорт инфратузилмаси 8,6 фоизи (24 703,8 млрд. сўм, ўсиш 131,4%);
- о энергетика 8,4 фоизи (24 139,4 млрд. сўм, ўсиш 112%);
- о ахборот технологиялари 3 фоизи, (8 683,7 млрд. сўм;
- о ўсиш 124%), кимё саноати 2 фоизи (8 086,4 млрд. сўм, ўсиш 152,6%)га тўғри келади.

Умуман олганда ушбу соҳаларга давлат иштирокидаги корхоналар даромадининг 92 фоизи тўғри келади.

Тармоқлар кесимида даромадлар таҳлилига кўра, 7 та соҳаларда даромадлар ўтган йилга нисбатан камайганлигини кўриш мумкин, масалан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасида ўртача 40 фоиз, ёғ-мой саноатида 24 фоиз, машинасозлик корхоналарида 40 фоиз, шаробсавдо базаларида 50 фоиз, енгил саноат тармоғи корхоналарида 45 фоиз, озиқовқат маҳсулотлари қайта ишлаш 65 фоиз, боғдорчилик корхоналарида 58 фоизга камайган.

2021 йилда Тошкент шаҳрида жойлашган давлат корхоналарининг даромадлари 166 632,5 миллиард сўмни ёки давлат улушидаги барча даромадларнинг 58 фоизини ташкил этди. Иккинчи ўринда Навоий вилоятида жойлашган давлат корхоналари (61 159,7 млрд. сўм ёки 21%) (5-иловага қаранг).

Харажатлар

Корхоналарнинг жами харажатлари 187 755,4 млрд. сўмни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати 115,5 фоизни ташкил этган. Жумладан, харажатларнинг 72,2 фоизи (135 679,0 млрд. сўм)ни таннарх, 20,0 фоизи (37 190,5 млрд. сўм)ни давр харажатлари, 8 фоизи (14 885,9 млрд. сўм)ни молиявий харажатлар ташкил этган (6-иловага қаранг).

Бунда 1 175 та корхоналарда харажатлар ўтган йилга нисбатан кўпайган бўлса, 371 та корхоналарда эса, харажатлар камайган, 52 та корхоналарда ўзгармаган.

Корхоналарнинг жами харажатлари улар даромадларининг 76,2 фоизини ташкил этади. Бунда, 263 та корхоналарнинг харажатлари улар даромадларидан кўп ҳисобланади.

Таннархнинг соф тушумдаги улуши 61 фоиз (156 243,4 млрд. сўм)ни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан ўртача 4 фоизга ўсган.

Таннарх 490 та корхоналарда ўтган йилга нисбатан ўсган бўлса, 294 тасида камайган, 168 тасида ўзгармаган.

Шунингдек, 74 та корхоналарда таннарх соф тушумдан ва 47 та корхоналарда эса уларнинг жами даромадидан юқори ҳисобланади, яъни, уларнинг даромадлари ишлаб чиқарилган маҳсулотлари (хизматлари) **таннархни қоплашга етмайди**.

Соф фойда ва зарар

2021 йил якуни бўйича ҳисботлари мавжуд жами 1 743 та корхоналардан 1 408 таси 32 070,6 млрд. сўм соф фойда кўрган (ўсиш суръати 126 фоиз) бўлса, 335 та корхоналар ўз фаолиятини жами 8 946,7 млрд. сўм сўм зарар билан якунлаган (ўсиш суръати 123,7 фоиз).¹

Шундай қилиб, 2021 йил учун давлат корхоналари портфелининг соф фойдаси 23 123,90 миллиард сўмни, активлар рентабеллиги 2 фоизни ташкил этди (7-иловага қаранг).

Соф фойданинг:

– 77,6 фоизи (24 898,1 млрд. сўм) 30 та йирик корхоналарга («Навоий КМК» ДК 11 459,3 млрд. сўм, «Олмалиқ КМК» АЖ 5 359,9 млрд. сўм, «Ўзбекнефтгаз» АЖ 3 348,8 млрд. сўм, «Ўзметкомбинат» АЖ 1 471,5 млрд. сўм);

– 13 фоизи (4 159,4 млрд. сўм) 10 та тижорат банкларига («Ўзсаноатқурилишбанк» АЖ 993,0 млрд. сўм, «Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки» АЖ 981,6 млрд. сўм, «Асакабанк» АЖ ва «Асакабанк» АЖ 722,6 млрд. сўмдан);

9,4 фоизи (3 013,1 млрд. сўм) бошқа 1 368 та корхоналарга («УЗБАТ» АЖ 725,3 млрд. сўм, «Ўзбек-Уммон инвестиция компанияси» МЧЖ 122,0 млрд. сўм, «Ўзаэронавигация маркази» ДУК 96,9 млрд. сўм) тўғри келади.

Жами зарарнинг:

62,2 фоизи (5 564,7 млрд. сўм) 9 та йирик корхоналарга («Ўзтрансгаз» АЖ – 2 515,8 млрд. сўм, «Ўзбекистон МЭТ» АЖ – 2 105,2 млрд. сўм, «Янги Ангрен ИЭС» АЖ – 304,0 млрд. сўм, «Худудгазтаминот» АЖ-301,9 млрд. сўм);

24,3 фоизи (2 203,6 млрд. сўм) 2 та тижорат банкларига («Халқ банки» АЖ -2 186,8 млрд. сўм, «Ўзсаноатэкспортбанк» АЖ – 16,7 млрд. сўм);

13,2 фоизи (1 178,5 млрд. сўм) бошқа 324 та корхоналарга («Тошиссиқкуввати» ДУК – 534,3 млрд. сўм, «Ангрен иссиқлик энергияси» ДУК – 68,3, «Тошкент иссиқлик маркази» ДУК – 53,6 млрд. сўм, «Ўзавтомарс сервис» МЧЖ – 51,5 млрд. сўм) тўғри келади.

Мазкур корхоналарнинг зарар кўриб фаолият юритишнинг асосий сабаби, улар томонидан ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг (кўрсатиладиган хизматларнинг) реализация қилиниши уларнинг таннархидан паст эканлиги ҳисобланади.

1 – Маълумот учун: 2020 йил якуни бўйича 1 420 та корхона 25 444,5 млрд. сўм соф фойда кўрган бўлса, 323 та корхона 7 231,2 зарар кўрган.

Энг кўп соф фойда (ТОП-30) кўрган давлат иштирокидаги корхоналар рўйхати

(млрд.сўм)

№	Номи	соф фойда		Ўсиш сурати, %	Жами фойдадаги улуши, %	
		2020 йил	2021 йил			
Жами		23 221,0	30 009,0	129,2	100,0	
Тижорат банклари		3 620,7	4 108,0	113,5		
1	«Ўзсаноатқурилишбанк» АЖ	798,2	993,0	124,4	3,3	
2	«Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки» АЖ	1 182,1	981,6	83,0	3,3	
3	«Асакабанк» АЖ	457,7	722,6	157,9	2,4	
4	«Ипотекабанк» АЖ	457,7	722,6	157,9	2,4	
5	«Қишлоқкурилишбанк» АЖ	224,7	317,6	141,4	1,1	
6	«Агробанк» АЖ	211,3	192,2	91,0	0,6	
7	«Туронбанк» АЖ	118,9	101,0	84,9	0,3	
8	«Алоқабанк» АЖ	170,1	77,3	45,5	0,3	
Йирик корхоналар		18 660,9	24 780,7	132,8		
9	«Навоий КМК» ДК	10 183,8	11 459,3	112,5	38,2	
10	«Олмалиқ КМК» АЖ	3 944,9	5 359,9	135,9	17,9	
11	«Ўзбекнефтгаз» АЖ	3 293,0	3 348,8	101,7	11,2	
12	«Ўзметкомбинат» АЖ	220,3	1 471,5	668,0	4,9	
13	«Навоийазот» АЖ	35,2	779,8	2 214,0	2,6	
14	«Ўзбектелеком» АЖ	69,3	473,9	683,4	1,6	
15	«Худудий электр тармоқлари» АЖ	34,1	400,4	1 175,3	1,3	
16	«Иссиқлик электр станциялари» АЖ	89,8	360,1	400,9	1,2	
17	«Фарғонааазот» АЖ	292,6	348,8	119,2	1,2	
18	«Агрокластер» МЧЖ	82,0	194,8	237,5	0,6	
19	«Ўзбекистон Республикаси Товар ҳом ашё биржаси» АЖ	94,8	140,1	147,7	0,5	
20	«Ўзавтосаноат» АЖ	160,3	136,5	85,1	0,5	
21	«УМС» МЧЖ	31,7	96,5	304,3	0,3	
22	«Ўзбекистон ҳаво йўллари» АЖ	-755,7	53,8		0,2	
23	«Ўзқимёсаноат» АЖ	40,8	53,4	130,9	0,2	
24	«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ	37,7	51,9	137,8	0,2	
25	«Ўзбекгэофизика» АЖ	50,5	51,4	101,9	0,2	
Бошқа корхоналар		939,4	1 120,4	119,3		
26	«УЗБАТ АО» АЖ	740,4	725,3	98,0	2,4	
27	«Ўзбек-Уммон инвестиция компанияси» МЧЖ	86,4	122,0	141,1	0,4	

28	Тошкент вино комбинати АЖ	91,7	116,2	126,6	0,4
29	«Ўзаэронавигация маркази» ДУК	-6,6	96,9		0,3
30	«Пойтахт қурилиш ва хизмат» ДУК	20,8	60,0	288,0	0,2

Энг кўп зарар (ТОП 20) кўрган давлат иштироқидаги корхоналар рўйхати

(млрд.сўм)

№	Номи	Зарар		Ўсиш сурати, %	Жамиятдаги улуши, %	
		2020 йил	2021 йил			
Жами		-4 774,1	-8 112,4	169,9	100,0	
Тижорат банки		505,1	-2 186,8		27,0	
1	«Халқ банки» АЖ	505,1	-2 186,8			
Йирик корхоналар		-4 936,3	-5 546,2	112,4	68,4	
2	«Ўзтрансгаз» АЖ	-3 683,9	-2 515,8	68,3		
3	«Ўзбекистон МЭТ» АЖ	5,4	-2 105,2			
4	«Янги Ангрен ИЭС» АЖ	-245,6	-304,0	123,8		
5	«Худудгаразтаъминот» АЖ	-454,6	-301,9	66,4		
6	«Тошшаҳартрансхизмат» АЖ	0,0	-127,6			
7	«Тошкент металлургия заводи» МЧЖ	-379,9	-104,1	27,4		
8	«Ангрен ИЭС» АЖ	-177,7	-87,6	49,3		
Бошқа корхоналар		-342,9	-379,4	110,6	4,7	
9	«Тошимиссиқуввати» ДУК	-605,2	-534,3	88,3		
10	«Ангрен иссиқлик энергияси» ДУК	-54,6	-68,3	125,0		
11	«Тошкент иссиқлик маркази» ДУК	-12,3	-53,6	434,1		
12	«Ўзавтотранс сервис» МЧЖ	-25,7	-51,5	200,3		
13	«Бунёдкор ФК» МЧЖ	-32,8	-37,0	112,8		
14	«Голд Моон Ташкент» МЧЖ	-20,2	-30,5	151,0		
15	«Пахтакор ФК» МЧЖ	-82,8	-30,3	36,7		
16	«Чирчик ИЭИЧК» ДУК	-36,9	-27,2	73,8		
17	«Тошкент метрополитени» ДУК	-35,9	-24,7	68,6		
18	«Олмалиқ иссиқлик манбаи» МЧЖ	-6,6	-19,9	300,7		
19	«Каттақўрғон ёғ-мой» АЖ	-20,5	-18,6	91,1		
20	«Тошкент вилоят иссиқлик манбаи ишлаб чиқариш бошқармаси» ДУК	-14,6	-17,8	122,4		

Соҳалар кесимида зарар кўрган корхоналар бўйича маълумот 8-иловада келтирилган.

Тармоқлар кесимида корхоналар зарар кўриб фаолият юритиш сабаблари:

а) Иссиклик таъминоти корхоналари	<ul style="list-style-type: none"> марказлашган иссиқлик таъминоти тизими, магистрал ва тақсимловчи иссиқлик тармоқлари ҳамда марказий қозонхоналар эскирганлиги; иссиқлик энергияси кўп микдорда йўқотилаётганлиги (ўртacha 48,5%); истеъмолчиларнинг йилдан йилга қисқариб бораётганлиги (аҳоли томонидан газ ёки муқобил иситиш тизимига ўтилаётганлиги).
б) Ёғ-мой корхоналари	<ul style="list-style-type: none"> коронавирус пандемияси, техник пахта чигитини биржা савдолари орқали эрkin сотиб олиниши натижасида чигит нархларининг кескин ошиб кетиши сабабли хомашё етишмовчилигидан корхоналарнинг тўлиқ қувватда ишламаслиги; кластерлар томонидан етиштирилган пахта маҳсулотлари тўлиқлигича уларнинг ўзлари томонидан қайта ишланаётганлиги; айланма маблағлари билан етарли даражада таъминланмаганини, натижада банқдан кредит маблағлари жалб этилиши ҳисобига фоиз харажатлар корхоналар учун норентабел бўлиши.
в) Электр энергия таъминоти тизимидағи корхоналар	<ul style="list-style-type: none"> валютада жалб қилинган кредитлар бўйича валюта курси фарқи (масалан, «Ангрен ИЭС» АЖ – 119,0 млрд. сўм, «Янги Ангрен ИЭС» АЖ – 115,0 млрд. сўм), етказиб берилган иссиқлик энергияси учун маблағларнинг вақтида тўланмаслиги, нархларнинг пастлиги, энергоблокларнинг паст қувватда ишлаши, кўмир ёқилғиси табиий газга нисбатан қимматлиги.
г) Газета, журнал ва босма нашриёт корхоналари	<ul style="list-style-type: none"> жамоатчилик учун чиқариладиган янгилик, ахборот ва хабарларнинг тезкор «онлайн» интернет нашрлари томонидан эълон қилиниб борилаётганлиги (масалан Кун.уз, Дарё.уз, Қалампур.уз, блогерлар); харажатлар мақбуллаштирилмаганини, яъни босма дастгоҳлар, қофоз, канцелярия маҳсулотлари ва ишчи кучига ортиқча маблағлар сарфланаётганлиги; газета ва журналларга талаб кескин камайиб кетганлиги;
д) Йўл-транспорт инфратузилмаси	<ul style="list-style-type: none"> коронавирус пандемияси сабабли ҳалқаро йўналишладаги қатновлар чекланганлиги, йўловчилар оқимининг пастлиги, чекланган тариф асосида аҳолига хизмат кўрсатилиши; асосий воситаларнинг эскирганлиги ва эҳтиёт қисмлар нархи қимматлиги; қурилиш моллари хом-ашёсининг нархи ошиб кетганлиги; энергия ресурслари, тижорат банк кредитлари ва бошқа қарздорликлар сабабли МИБ ва бошқа ташкилотлар томонидан ҳисоб рақамларига таъқиқ қўйилиши;
е) Бошқа корхоналар	<ul style="list-style-type: none"> қишлоқ хўжалиги техникаларини лизинг орқали сотиш ҳажмларининг камайганлиги; фаолиятнинг айrim турлари бўйича рухсат берувчи сертификат (лицензия) муддатининг тугаганлиги; савдоҳа хусусий сектор ривожланганлиги сабабли, рақобатга бардош бера олмайдиганлиги; ёқилғи сарфи ошиши, хорижий кредит маблағлари жалб қилиниши сабабли манфий курс фарқи.

Давактив агентлиги томонидан 2021 йил якуни бўйича давлат иштирокидаги корхоналарнинг молиявий-иктисодий ҳолати таҳлил қилиниб, натижаси бўйича, 255 та зарар кўрган (154 та) ва иктисодий таваккалчилик ҳолатидаги (101 та) корхоналарни молиявий соғломлаштириш бўйича тегишли таклифлар ишлаб чиқилган ва 2022 йил 29 апрелда Вазирлар Маҳкамасига киритилган.

Натижада, жами 169 та (зарар кўрган 94 та) ва (иктисодий таваккалчилик ҳолатидаги 75 та) давлат иштирокидаги корхоналарни молиявий соғломлаштириш бўйича 2022 йилга мўлжалланган «йўл хариталари» юқори турувчи ташкилоти ва мулқдорлари билан бирга ишлаб чиқилди.¹

Ушбу 169 та корхоналар бўйича ишлаб чиқилган «йўл хариталари» да белгиланган чоратадбирларни амалга ошириш натижасида корхоналарга 1 181,1 млрд сўмлик инвестициялар жалб этилиши, ўтган йилга нисбатан қўшимча 1 230,3 млрд сўм миқдоридаги маҳсулот ишлаб чиқарилиши ва пировард натижада 49,0 млрд сўм соф фойда олиниши қўзда тутилмоқда (9-иловага қаранг).

Бюджетга тўловлар

Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан 2021 йилда давлат бюджетига жами 52 681,5 млрд. сўм (ўсиш суръати 106 фоиз) солиқ тўловлари тўланган бўлиб, давлат бюджети даромадларининг 32 фоизини ташкил этган. Жумладан, давлат бюджети даромадларининг 10,2 фоизи «Навоий КМК» ДК, 5,4 фоизи «Олмалиқ КМК» АЖ, 3,1 фоизи «Ўзбекнефтгаз» АЖ, 2 фоизи «Ўзтрансгаз» АЖ, 1,3 фоизи «Худудгазтаъминот» АЖ, 1,2 фоизи «УЗБАТ» АЖ томонидан тўланган солиқларга тўғри келади (бошига йигимлар ва дивиденdlар ҳисобга олинмагандা).

Шу билан бирга, 2021 йилда давлат иштирокидаги 846 та корхоналар 23 267,6 млрд. сўмлик солиқ имтиёзларидан фойдаланган (10-иловага қаранг).

Тўланган солиқларнинг 82 фоизи ёки 43 354,1 млрд. сўми 39 та йирик корхоналар ҳиссасига, 3,8 фоизи ёки 1 976,6 млрд. сўми 12 та тижорат банкларига ва 14 фоизи ёки 7 350,8 млрд. сўми қолган 1 692 та давлат иштирокидаги корхоналар ҳиссасига тўғри келади (11-иловага қаранг).

Дивиденд

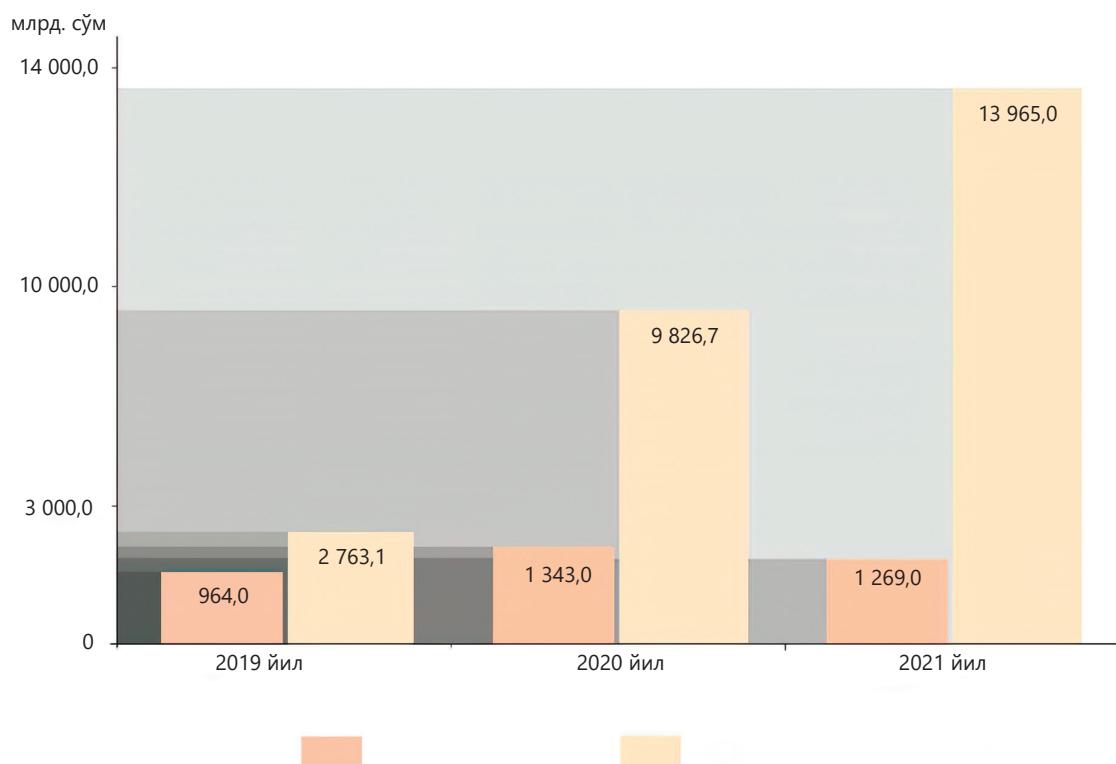
2021 йилда 1 233 та давлат иштирокидаги корхоналарнинг 2020 йил якуни бўйича олинган соф фойдасидан давлат улуши бўйича жами 11 454,1 млрд. сўм дивиденд ва ажратмалар тўланиши режалаштирилган бўлиб, амалда 1 269 та корхоналар томонидан 13 965,0 млрд. сўм (прогнозга нисбатан 122 фоиз) дивиденд ва ажратмалар давлат бюджетига тўланган, 2020 йил (9 826,7 млрд. сўм)га нисбатан 1,4 баробар ва 2019 йил (2 763,0 млрд. сўм)га нисбатан эса, 5 баробарга кўпайган.

Бунда, тўланган дивиденdlар давлат бюджети жами даромадларининг 8,5 фоизини ташкил этган (12-иловага қаранг)².

¹ Маълумот учун: 2021 йилда зарар кўрган ва иктисодий таваккалчилик ҳолатидаги 44 та корхоналар бўйича «йўл хариталари» ишлаб чиқиши зарурияти мавжуд эмас (шуңдан, 23 таси фаолиятсиз ва тугатиш жараённида, 12 таси 2022 йилнинг ўтган даврида барқарорлашган, 5 таси бюджет ва ҳомийлик маблағлари ҳисобига молиялаштирилади, 4 таси сотиши ва қайта ташкил этиши жараённида).

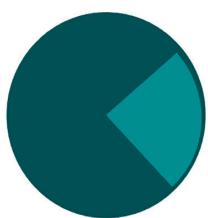
² – Маълумот учун: 2021 йилда тўланган дивиденdlарнинг 93 фоизи 5 та йирик корхона ҳиссасига тўғри келади («Навоий КМК» – 9 955,1 млрд. сўм, «Олмалиқ КМК» АЖ – 2 445,2 млрд. сўм, «Ўзбекнефтгаз» АЖ – 690,5 млрд. сўм, «Coscom» МЧЖ – 142,3 млрд. сўм, ва «Ўзметкомбинат» АЖ – 131,3 млрд. сўм).

7-диаграмма. 2019–2021 йилларда давлат иштироқидаги корхоналар томонидан тұланған дивидендерлар түғрисида маълумот

Давлат иштироқидаги корхоналар томонидан жами тұланған дивидендерлар (13 965,0 млрд. сўм) ва солиқларни (52 681,5 млрд. сўм) құшиб ҳисоблаганда (жами 66 645,5 млрд. сўм), Давлат бюджети даромадларининг 40,4 фоизини ташкил этади.

Импорт ва экспорт

ЭКСПОРТ
194 та давлат иштироқидаги корхоналар ва уларнинг тизим корхоналари томонидан **5 305,0 млн. долларлик** товарлар экспорт қилинган

ИМПОРТ
298 та давлат иштироқидаги корхоналар ва уларнинг тизим корхоналари томонидан жами **7 663,1 млн. долларлик** товарлар импорт қилинган

2021 йил якуни бүйича 194 та давлат иштироқидаги корхоналар ва уларнинг тизим корхоналари томонидан 5 305,0 млн долларлик товарлар экспорт қилинган (режага нисбатан 21,7 фоизга, 2020 йилга нисбатан 26,5 фоизга күтпайған). Бунда, корхоналар томонидан амалга оширилған экспорт хажми республика жами экспортининг 32 фоизини ташкил этган.

Шунингдек, 36 та корхоналарда экспорт бүйича белгиланған режа күрсаткичи бажарылмаган, жумладан, озиқ-овқат ишлаб чиқарувчи корхоналар – 10 та, ахборот технологиялари корхоналари – 4 та, йүл-транспорт, кимё саноати, қишлоқ хұжалиги, машинасозлик ва электротехника тармоғи корхоналари – 3 тадан ва бошқалар – 10 та.

Шу билан birga, 2021 йил давомида 298 та давлат иштироқидаги корхоналар ва уларнинг тизим корхоналари томонидан жами 7 663,1 млн долларлик товарлар импорт қилинган ёки жами республика импортининг 30 фоизини ташкил этган (2020 йилга нисбатан үсиш – 34,0%).

Бунда, импорт хажмининг асосий қисми машинасозлик ва электротехника – 32,0 %, металлургия – 18,8 %, нефть ва газ – 11,0 % ахборот технологиялари – 7,0 %, йўл-транспорт – 6,4 %, молия ташкилотлари – 6,2 %, энергетика – 5,5 %, кимё саноати соҳасига – 2,7 % тўғри келади.

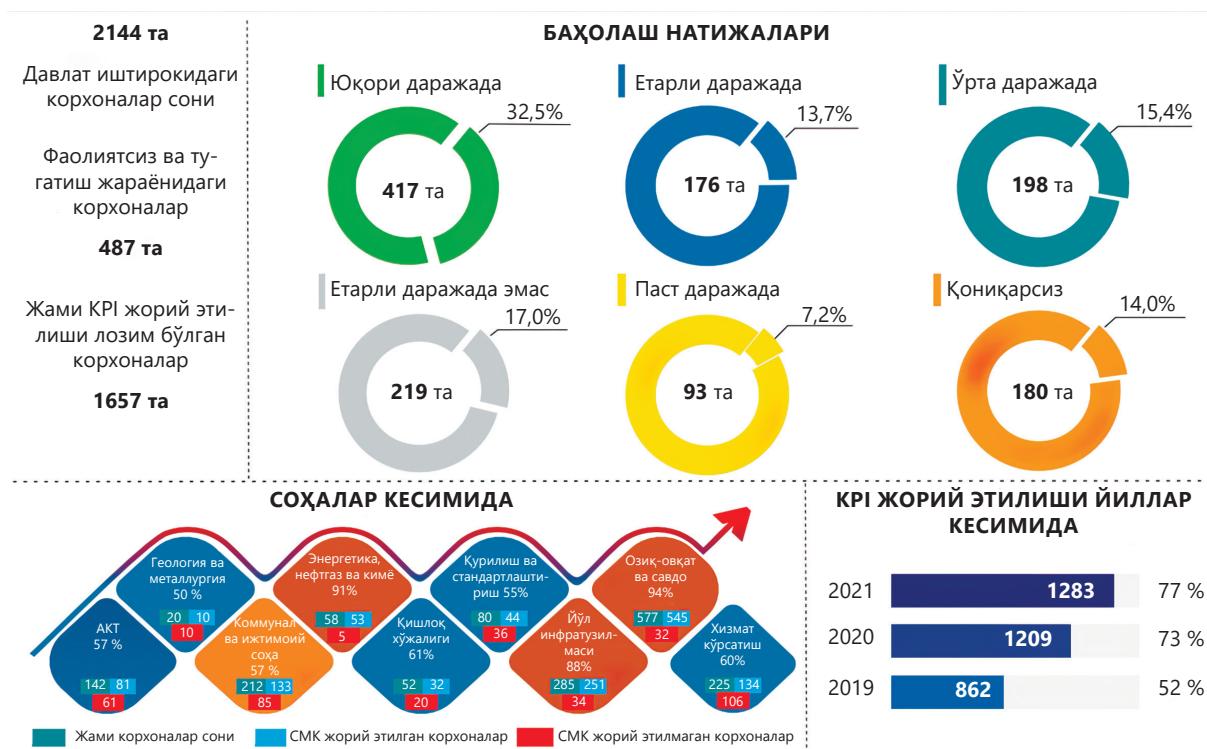
Ижроия органи фаолияти самарадорлиги муҳим кўрсаткичлари (КРІ)

2021 йил якуни бўйича тугатиш жараёнида бўлган, фаолият юритмаётган, банкротлик таомили қўлланилган, бўлиб тўлаш шарти билан сотиш ҳамда тижорат банкларини ҳисобга олмагандан 1 657 та корхонада ижроия органи самарадорлиги муҳим кўрсаткичлари (кейинги ўринларда – СМК) жорий этилиши белгиланган.

Шундан, 1 283 та (77,4 фоиз) давлат иштирокидаги корхоналар томонидан Давактив агентлиги расмий веб-сайтига 2021 йил якуни бўйича жойлаштирилган СМК натижалари қўйидагича:

- 620 таси (45,2 фоиз) юқори даражада баҳоланган (100 фоиздан ошган);
- 138 таси (10,8 фоиз) етарли (90 фоиздан ошган);
- 155 таси (11,1 фоиз) ўрта (80 фоиздан ошган);
- 193 таси (14,1 фоиз) етарли эмас (60 фоиздан ошган);
- 64 таси (4,7 фоиз) паст (40 фоиздан ошган);
- 202 таси (14,7 фоиз) қониқарсиз даражада (40 фоиздан кам).

9-диаграмма. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг асосий кўрсаткичлари

Ишчилар сони

Давлат иштирокидаги корхоналарда уларнинг тизим корхоналари билан бирга жами 575 667 нафар ишчи-ходимлар фаолият юритиб, бу рақам республика бўйича банд аҳолининг 4,2 фоизини ташкил этади. Жумладан, ишчиларнинг 113 788 нафар (20 фоиз) маъмурий бошқарув ходимлари, қолган 453 812 нафари уларнинг тизимидағи корхоналар ишчилари ҳисобланади.

Ишчиларнинг 74 фоизи ёки 42,4 минг нафари 6 та тармоқларга тўғри келади (йўл-транспорт инфраструктурунуси 148,0 минг, Металлургия 107,7 минг, Нефт-газ 50,2 минг, кимё саноати 48,2 минг, Банклар 40,8 минг, Ахборот технологиялари 31,5 минг).

Ишчиларнинг ўртача 65,4 фоизи ёки 384,4 минг нафари эркаклар ҳамда 34,6 фоизи ёки 191,3 минг нафари аёллар ҳисобланади.

Бунда банклар, иккимой соҳа, фармацевтика, нашриёт, енгил саноат, электротехника тармоқларида аёллар жами ишчиларнинг ўртача 50 фоизни ташкил этади.

Шунингдек, энергетика, коммунал уй-жой қурилиш ва сув хўжалиги, экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, геология, алкоголь махсулотларини ишлаб чиқариш, лизинг, эркин иқтисодий зоналарда аёлларнинг улуши ўртacha 20 фоизни ташкил этади.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ишчилари

(минг нафар)

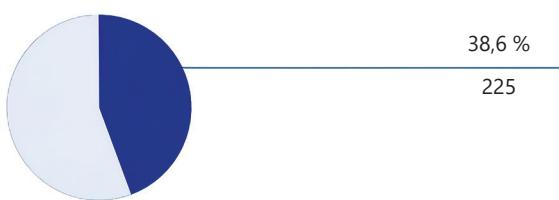
Номи	Корхона сони	Жами ишчи-лар	Маъмурӣ бошқарув ходимлари	Тизим корхона-лари ишчи-лари	Эркак-лар	Аёл-лар	Улуши, %
Жами	1 743	576	114	454	384	191	100,0
Йўл-транспорт инфратузилмаси	288	148	25	123	103	45	25,7
Металлургия	8	108	12	95	70	38	18,7
Нефт-газ	44	50	6	43	35	15	8,7
Кимё саноати	10	48	17	31	29	19	8,4
Банк	15	41	7	34	23	18	7,1
Ахборот технологиялари	59	31	3	29	21	10	5,5
Бошқа соҳалар	1 319	149	44	99	103	46	25,9

3.4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг капитал бозоридаги иштироки

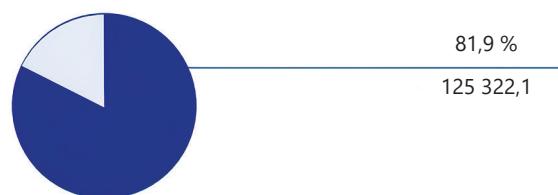
10-диаграмма. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг капитал бозоридаги иштироки

АЖ УСТАВ ФОНДЛАРИДАГИ ДАВЛАТ УЛУШИ

Акция эгалари тузилмасидаги давлат иштирокига эга
АЖлар сони

АЖ устав фондларидағи давлат улушининг умумий ҳажми (млрд. сўм)

АЖ устав фондларидағи давлат улушки тузилмаси (%)

2022 йилнинг 1 январь ҳолатига Фонд биржаси листингидаги 137 та акциядорлик жамиятларидан 77 тасида (56,2 фоиз) давлат улушки мавжуд бўлиб, улар томонидан 41 477 та (жами битимлар сонининг 58,02 фоизи) ёки 234,54 млрд. сўмлик (жами битимлар суммасининг 18,61 фоизи) битимлар тузилган.

3.5. Даромад, соф фойда, КРІ ва бошқа күрсаткичлари күрсатилған йирик корхоналар

«НАВОЙ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ» АЖ

Компания тұғрисида маълумот

Компаниянинг асосий фаолияти қимматбаҳо металларни қазиб олиш, таркибида қимматбаҳо ва ноёб металлар мавжуд бўлган саноат маҳсулотларини қайта ишлаш, аффинаж қилинган олтинни сотишдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

Мұхим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1958 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ номланишда.

Минерал ресурслари. Умумий ресурслар:

2 469,5 млн тонна, шундан, олтин 2 422,5 млн тонна, кумуш 47,0 млн тонна.

Ходимлар сони: 45 минг нафардан кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 35,9 минг гектар.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш активлари қуидагиларни ўз ичига олади:

- 7 та гидрометаллургия комплекси;
- 2 та олтинни уюмда ишқорлаш цехлари;
- 13 та асосий конлар.

Компания узлуксиз ишни таъминлаш учун қуидаги ёрдамчи ва хизмат кўрсатиш бўлинмаларини ташкил қилган: машиналар ва ускуналарнинг ишга яроқлилигини бир маромда сақлаш ҳамда уларнинг ўз вақтида таъмирлаш ва эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш бўйича «Навоий машинасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, қурилиш ишларини амалга ошириш бўйича Зарафшон қурилиш бошқармаси, геология-қидириув ишларини амалга ошириш бўйича Геология-қидириув экспедицияси ҳамда Жамият бўлинмаларини электр энергияси, иситиш тизими, сув ресурслари, транспорт ва бошқа хизматлар билан таъминлаш учун Тармоқлар ва подстанциялар цехи, автокорхоналар, Моддий-техника базалари, Марказий илмий тадқиқот лабораторияси, Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш бошқармаси ва Ахборот-коммуникация технологиялар бошқармаси каби бўлинмалар ташкил қилинган.

Ҳисобот йилидаги мұхим воқелар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 28 декабрдаги «2021–2023 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тұғрисида»ги ПҚ-4937-сон қарорига мувофиқ 2021 йилда Марказий кон бошқармасида йилига 15 млн. тонна техноген чиқиндиларни қайта ишлаш имконини берувчи умумий қиймати 187,9 млн. долл. бўлган 7-гидрометаллургия заводи фойдаланишга топширилди, «Ауминзо-Амантой маъданли майдонида олтин маъданларини қазиб олиш ва қайта ишлаш мажмусини қуриш (ГМЗ-5)» лойиҳаси доирасида қиймати 111 млн. долл. бўлган 1- ва 2-сон тегирмон блоклари ишга туширилди. Ундан ташқари, 2-гидрометаллургия заводида умумий қиймати 26,0 млн. долл. бўлган 31-сон тегирмон блоки фойдаланишга топширилди.

2021 йилда «Навоий КМК» АЖ томонидан 51,2 трлн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлиб, республика саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуси 11,3 фоизни ташкил қилди.

Комбинат фаолиятининг 2021 йил якуни бўйича соф фойдаси 10,7 триллион сўмни ташкил этиб, рентабеллик даражаси 44,6 фоизга teng бўлди.

2021 йилда комбинат жаҳондаги етакчи олтин ишлаб чиқарувчи компаниялар рейтингида 3-уринни эгаллашга муваффақ бўлди.

Ж.А. Қўчқоров

Қ.С. Санакулов

Давлат улуси – 100%

Кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

Раис: Ж.А. Қўчқоров

Аъзолар: О.К. Шадиев, Т.А. Ишметов, Р.К. Давлетов, А.Ж. Ортиқов, Б.К. Абдиназаров, О.И. Понкратова, А.Р. Жуманазаров

Ижро органи: Қ.С. Санакулов

Аудитор: Deloitte & Touche

Барқарор бизнес маңсадлар

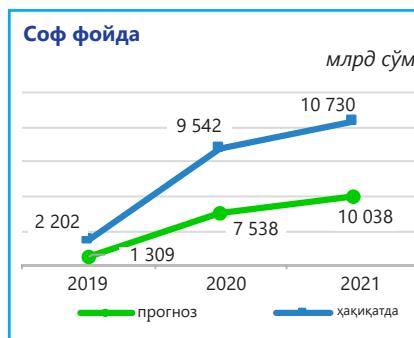
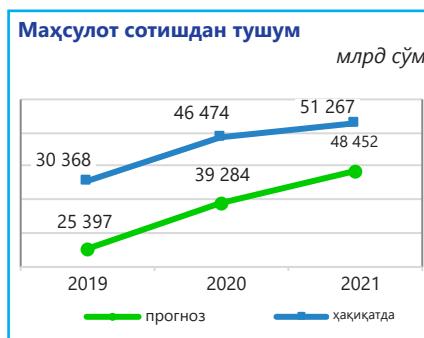
Жамият фаолиятининг асосий маңсади даромад олиш маңсадида қимматбаҳо металларни қазиб олиш ҳисобланади.

Шунингдек, жамият ўз фаолиятини кон ва металлургия ишлаб чиқариш соҳасидаги давлат сиёсатига мувофиқ амалга оширишни таъминлайди.

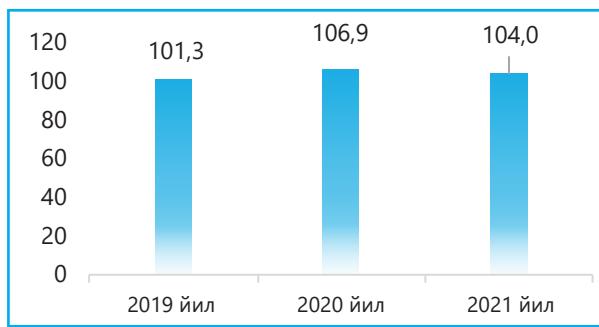
Ривожланиш стратегияси

«Навоий КМК» АЖ фаолиятини 2030 йилгача ривожлантириш стратегиясини ишлаб чиқишига McKinsey & Company халқаро консалтинг компанияси жалб қилинган.

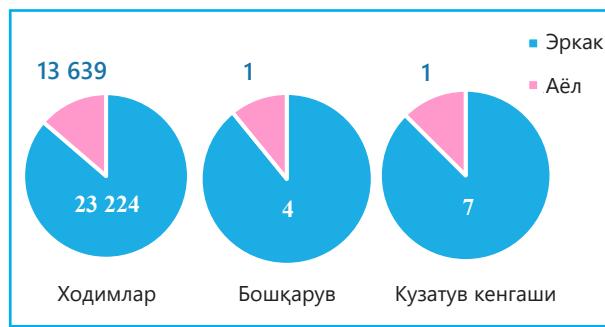
2021 йил даромад кўрсаткичлари	Прогноз (млрд сўм)	Амалда (млрд сўм)
Соф тушум	48 451,9	51 266,5
Асосий фаолиятдан олинган фойда	24 129,0	27 235,5
Солиқча тушум	22 708,2	26 227,1
Соф фойда	10 037,7	10 729,8

Ишлаб чиқариш суръати, фоиз

Гендерлик нисбати

Корпоратив бошқарув

«НКМК» АЖ ягона акциядорининг 2021 йил 29 апрелдаги 2-сон ва 2021 йил 25 майдаги 5-сон қарорларига мувофиқ ташкил қилинган Кузатув кенгаши таркиби 8 нафар аъзолардан иборат бўлиб, улардан 2 нафари мустақил аъзолар ҳисобланади.

Жамият ягона акциядорининг 2021 йил 25 майдаги 5-сон қарорига мувофиқ жамият корпоратив бошқаруви органларининг фалиятини тартибга солувчи қўйидаги хужжатлар тасдиқланди:

- «Акциядорлар умумий йиғилиши тўғрисида»ги низом;
- «Кузатув кенгаши тўғрисида»ги низом;
- «Бошқарув тўғрисида»ги низом.

«НКМК» АЖ Кузатув кенгаши нинг фаолияти самарадорлигини янада ошириш ва корпоратив бошқарувининг илғор тажрибасини татбиқ этиш мақсадида Кузатув кенгаши ҳузурида:

- Аудит қўмитаси;
- Стратегия ва инвестициялар қўмитаси;
- Тайинлаш ва рағбатлантиришлар қўмитаси;
- Барқарор ривожланиш қўмитаси ташкил этилди.
- Шунингдек, «НКМК» АЖ Кузатув кенгаши ҳузурида Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилди.

Юқоридаги қўмиталарнинг ҳар бирига Кузатув кенгаши аъзоларидан 3 нафардан аъзолар сайланган ҳамда қўмиталар фаолиятини тартибга солувчи низомлар тасдиқланди.

«НКМК» АЖ Кузатув кенгаши нинг 2021 йил 20 майдаги 1-сон мажлис баённомасига асосан 5 нафардан иборат бўлган Бошқарув ташкил этилди. «НКМК» АЖда Ягона акциядор, Кузатув кенгаши ва Бошқарув ўртасидаги муносабатларни тартибга солиш, корпоратив бошқарув тамойилларига риоя этилишини таъминлаш мақсадида жамият-

да корпоратив маслаҳатчи лавозими жорий этилди

Ютуқлар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПҚ-4124-сонли қарорига мувофиқ «НКМК» АЖ захираларининг 90 фоизини ўзида мужассамлаштирган 30 та кон захиралари бўйича JORC кодексига мувофиқ ҳисбот тайёрланди. Улардан 12 та йирик кон захираларининг ҳисботлари SRK Consulting ва Mining One компаниялари томонидан мустақил аудитдан ўтказилди.

Кон захираларини халқаро стандартлар асосида қайта баҳолашни давом эттириш ва тайёрланган ҳисботларини янгилаш учун Навоий шаҳрида замонавий керна сақлаш омбори қуриб битказилди. JORC кодексига мувофиқ ҳисбот тайёрлаш бўйича 7 нафар мутахассис Австралияning кончилик иши ва металлургия институтининг аъзолигига қабул қилинди. «НГМК» АЖ бошқармаси таркибида Ресурслар буйича директор лавозими ҳамда Минерал хом-ашё ресурслар ва Кон ишларини режалаштириш бўлимлари ташкил этилди.

«НКМК» АЖ томонидан ишлаб чиқарилган олтин сифати Лондон қимматбаҳо металлар бозорининг London Good Delivery сифатига эга.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПҚ-4124-сонли қарорига мувофиқ 2023 йилда «НКМК» АЖнинг акцияларини маҳаллий ва халқаро фонд бозорларида оммавий равишда бирламчи (IPO) ва иккиламчи жойлаштириш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 13 апрелдаги «Капитал бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги

ПФ-6207-сон Фармони билан 2021–2023 йилларда акциялари

фонд биржаси орқали оммавий жойлаштирилиши белгиланган корхоналар рўйхатида «НКМК» АЖ ҳам ўрин олган.

Ушбу Фармон билан 2023 йил 1 январдан бошлаб маҳаллий эмитентлар ўз акцияларини дастлаб республика фонд биржасида жойлаштиргандан сўнг андеррайтертавсиясига кўра, хорижий фонд бозорларида жойлаштириши мумкинлиги белгиланган.

Ижтимоий масъулият

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

2021 йил 30 марта даги 170-сон қарорига кўра 2021 йил 1 июндан ижтимоий соҳага оид обьектлар, даволаш муассасаси ва ёрдамчи хўжалик корхоналари «НКМК жамғармаси» давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) тасарруфига ўтказилган.

Юқоридаги қарорга кўра 2021 йил 1 июндан бошлаб Жамғарма фаолиятини мувофиқлаштириш учун «НКМК» АЖ томонидан хайрия маблағлари ажратиб келинмоқда.

Хайрия маблағлари Жамғарманинг ижтимоий-маданий, даволаш, спорт-соғломлаштириш, ўй-жой ва маиший хўжалик бинолари ҳамда бошқа инфраструктулма обьектларининг фаолияти бўйича харажатларини молиялаштириш учун мақсадли йўналтирилмоқда.

«НКМК» АЖ томонидан Жамғармага 2021 йил давомида 427,9 млрд сўм миқдорида хайрия маблағлари ажратилган.

Бугунги кунда, «НКМК» АЖ ишчи ходимлари, уларнинг оила аъзолари ва пенсионерларининг ижтимоий-маданий, даволаш, спорт-соғломлаштириш, болалар соғломлаштириш оромгоҳлари, ўй-жой, ётоқхона ва бошқа ижтимоий соҳа билан боғлик эҳтиёжлари Жамғарма томонидан амалга ошириб келинмоқда.

«ОЛМАЛИҚ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ» АЖ

Компания тұғрисида маълумот

Компаниянинг асосий фаолияти сулфид рудаларни, олтин ва полиметалл таркибли рудаларни қазиб олиш ва бойитиш, тозаланган мисни, металл ҳолатидаги рухни, қимматбақо ва нодир металларни иккиламчи маҳсулотлар ва улар ассида қотишмаларни ишлаб чиқаришдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

Мұхым фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1949 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ номланишда.

Минерал ресурслари. Ұмумий ресурслар: 19,5 млрд. тонна; мис рудаси ресурслари: 45,3 млн. тонна.

Экспорт ҳажми: 1,1 млрд доллар.

Экспорт йұналишлари: 20 дан ортиқ мамлакаттар.

Ходимлар сони: 38 минг нафардан күпроқ.

Әгаллаб турған майдони: 23,5 минг гектар.

Ишлаб чиқариш майдони: 3,5 миллион квадрат метрдан күпроқ.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш активлари қуидагиларни үз ичига олади:

- 7 та кон;
- 5 та бойитиш фабрикаси;
- 2 та металлургия заводи;
- 2 та цемент ишлаб чиқариш заводи;
- мис қувурлари ишлаб чиқариш заводи.

Компания узлуксиз ишни таъминлаш учун қуидаги ёрдамчи ва хизмат күрсатыш бўлинмалари ни ташкил қилган: юклар, хом ашё, материаллар, тайёр маҳсулот ва ходимларни ташишни таъминлайдиган автомобиль, технологик транспорт ва саноат темир йўл транспорти бошқармалари;

Машиналар ва ускуналарнинг ишга яроқлилигини бир маромда сақлаш учун уларнинг ўз вақтида таъмирланишини, шунингдек эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилишини, қурилиш ишларини ва ҳ.к. таъминлайдиган марказий таъмирлаш-механик заводи; энергия тармоқлари бошқармаси, Компания бўлинмаларини электр энергия, иситиш тизими билан таъминлаш ва сув таъминоти бошқармаси; моддий-техник ресурслар, шунингдек ёнилғи-мойлаш материаллари бўйича харидлар бўлими.

Ҳисобот йилидаги мұхим воқелар

«Ёшлик-I» инвестиция лойиҳаси

Компания 2017 йилдан бошлаб умумий қиймати 4,9 миллиард АҚШ долларига teng «Ёшлик-I» мис-молибден конини ўзлаштиришга қаратилган йирик инвестиция лойиҳасини амалга оширмоқда. Узоқ муддатли даврда Компания олдида турған асосий вазифалар қуидагича: янги заҳираларни ўзлаштириш; рангли, қимматбақо ва нодир металларни ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш ҳажмини ошириш; мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилишдан иборат. Янги конда биринчи босқичда йилига 65 миллион тонна руда қазиб олинади. 60 миллион тонна мис-молибден рудани қайта ишлаш қувватига эга учинчى мис бойитиш фабрикаси («МОФ-3») қурилиши бошланган ва ундан ташқари бу ерда оҳак заводи, 650 мегаватт қувватли энергия тизими ва бошқа инфраструктура обьектлари ҳам қурилади. «Ёшлик-I» инвестиция лойиҳасининг 1-босқичининг 1-навбатини 2024 йилда ишга тушириш режалашти-

А.Н. Арипов

А.Х. Хурсанов

Давлат улуши – 98,8%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: А.Н. Арипов

КК аъзолари: Б.Ф. Исламов, О.З. Насритдинходжаев, А.Ж. Ортиқов, Б.Қ. Абдиназаров, Ш.А. Вафаев, М.М. Икрамов, А.Р. Жуманазаров, Б.Б. Сидиков.

Ижро органи: А.Х. Хурсанов

Аудитор: Ernst & Young

рилмоқда. Шу билан бирга, қўшимча мис концентратини қайта ишлаб, 2025 йилга келиб жами 290 минг тонна мис катоди ишлаб чиқариш ҳажмига эришиш мақсадида «Олмалиқ кон-металлургия комбинати» АЖ мавжуд мис эритиш заводи худудида тахминан 1 млрд. долларлик янги металлургия қувватларини яратиш ишлари бошланган. Ушбу ишлар лойиҳанинг биринчи босқичининг иккинчи навбати доирасида амалга оширилмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамиятнинг фаолият мақсади даромад олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, ўз фаолиятини қўйидаги мақсадларда амалга оширади: Кон ва металлургия ишлаб чиқариши соҳасидаги давлат сиёсатини амалга ошириш, экспортга маҳсулотлар сотиш ва етказиб бериш бозорларини кенгайтириш, буюртмалар портфелининг шакллантиришини ва маҳсулотнинг кафолатланган сотилишини таъминлаш.

«Олмалиқ КМК» АЖ конлари негизида рангли ва қимматбаҳо металлар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида қарорига асосан, НАТСН томонидан комбинатнинг 2030 йилгача бўлган узоқ муддатли ривожланиш стратегияси мақсадга муво-фиқлиги тўғрисида ижобий хулоса олинди.

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн. сўм)
Соф тушум	26 097 882	30 788 490
Операцион тушум	17 127 069	18 318 610
Солиққача тушум	9 015 921	13 932 065
Соф фойда	4 135 841	5 359 855

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Мис катоди	т	148 000	148 443	148 000	148 509
Метал цинки	т	102 000	80 613	100 000	90 020
Сулфат кислота	т	760 890	771 822	759 090	795 721

Корпоратив бошқарув

2016 йил «Олмалиқ КМК» АЖ акциядорлари умумий йиғилишининг қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомилаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сонли баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгashi қошида Аудит, Харидлар, Инвестиция ва стратегиялар ва Рафбатлантириш бўйича Қўмиталар ташкил этилиб, Кузатув кенгashi аъзоларидан ҳар бир қўмитага кенгаш аъзоларидан 3 нафардан қўмита аъзолари сайланди. Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди ва Кузатув кенгashi таркибига 1 та мустақил аъзо киритилди.

Ютуқлар

«S&P GLOBAL RATINGS» агентлигидан комбинатга «Барқарор» башоратга эга «B+» кредит рейтинги берилди;

«FITCH RATINGS» агентлигидан комбинатга қўшимча кредит рейтинги олинмоқда;

«Олмалиқ КМК» АЖ томонидан KPMG билан биргалиқда «2020 йил учун «Олмалиқ КМК» акциядорлик жамиятини барқарор ривожлантириш тўғрисида ҳисобот» тайёрланди. Мазкур ҳисобот Барқарор ривожланиш соҳасида глобал ташаббуслар Стандартларига (GRI Стандартларига) мувофиқ тайёрланди ва журнал вер-

сида (ўзбек, рус, инглиз) учтида нашр этилди;

Халқаро молия институтлари ва экспорт-кредит агентликлари (ECA) талабаридан келиб чиқиб «Deloitte and Touche» халқаро консалтинг ва аудит ташкилоти билан ҳамкорликда комбинатнинг операцион Молиявий модели ишлаб чиқилди;

«SRK Consulting» томонидан «Олмалиқ КМК» АЖ конзахирлари JORC (2012) кодекси асосида баҳоланди;

«Олмалиқ КМК» АЖ Лондон Қимматбаҳо металлар бозорининг аъзоси бўлиб, ишлаб чиқараётган кумуш ва олтин бўйича London Good Delivery сифатига эга.

Йирик лойихалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 17.01.2019 йилдаги ПҚ-4124-сонли «Кон-металлургия тармоғи корхоналари фаолиятини янада такомилаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ 2023 йилда «Олмалиқ КМК» АЖ га инвесторларни фақат акцияларни маҳаллий ва халқаро фонд бозорларида оммавий равишда бирламчи (IPO) ва иккиламчи жойлаштириш орқали жалб этиш кўзда тутилган.

«Капитал бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги 2021 йил 13 апрелдаги ПФ-6207 –сон Фармони билан 2021-2023 йилларда акциялари фонд биржаси орқали оммавий жойлаштирилиши белгиланган корхоналар рўйхатига мувофиқ тасдиқланган, хусусан «Олмалиқ КМК» АЖ ҳам шу рўйхатдан ўрин олган.

Ушбу Фармон билан 2023 йил 1 январдан бош-

лаб маҳаллий эмитентлар ўз акцияларини дастлаб республика фонд биржасида жойлаштиргандан сўнг андеррайтер тавсиясига кўра хорижий фонд бозорларида жойлаштириши мумкинлиги белгиланган.

Ижтимоий масъулият

«Олмалиқ КМК» АЖ тасаруфида 16 мактабгача таълим ташкилотлари мавжуд. Мактабгача таълим ташкилотларининг (кейинги ўринларда МТТ) асосий вазифаси комбинатимизда фаолият юритаётган ишчи-ходимлар фарзандларини Мактабгача таълим билан қамраб олишдан иборат бўлиб, жами 3096 ўринли бўлган бугунги кунда тўллиқ қувватда ишламоқда. 16 та МТТдан 14 таси Олмалиқ шаҳрида жойлашган бўлиб, 2 таси Тошкент вилояти Оҳангарон туманида жойлашган. 2021 йилнинг 1 апрель ҳолатига МТТлардаги жами ишчи-ходимлар сони 914 нафарни ташкил этиб, улардан 439 нафари педагог ҳодимлар, 475 нафари ишчи-лар ҳисобланishiади.

Санаторий-профилакторида комбинат таркибий бўлинмаларида фаолият олиб бораётган ишчи-ходимлар ҳамда уларнинг оила аъзолари (ота онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлари) йил давомида ўз саломатликларини тиклаши, янада соғломлаштирилиши мумкин бўлади. Бошқарув раисининг тегишли буйруғи асосида ушбу объект мукаммал таъмирланиб 2021 йилнинг 19 майдан фойдаланишга топширилди. Бир кунда 214 нафаргача дам олувчилярни қамраб олиш қувватига эга.

«ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ» АЖ

Компания түғрисида маълумот

Компаниянинг асосий фаолияти қора металл прокати, пўлат шарлар, мис ва мис маҳсулотлар, иссиқлик ўтказмайдиган материаллар, сирланган идишлар, ферросилиций ва ферросиликомарганиец ишлаб чиқаришдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1944 йил.

Маҳсулотлари: 20 дан ортиқ номланишда.

Экспорт ҳажми: 93,5 млн доллар.

Экспорт йўналишлари: 15 дан ортиқ мамлакатлар.

Ходимлар сони: 10 минг нафардан кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 412 гектар.

Ишлаб чиқариш майдони: 410 543 квадрат метр.

Маъмурый бино: 230 000 квадрат метр.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш активлари қуидагиларни ўз ичига олади:

- 1 та электр пўлат эрутивчи цехи;
- 2 та навли прокат цехи;
- 1 та ферроқотишмалар ишлаб чиқрувчи цехи;
- 1 та рангли металлар ишлаб чиқариш цехи;
- 1 та иссиқлик изоляция материалларини ишлаб чиқраиш цехи;
- 1 та пўлат сими ишлаб чиқариш цехи;
- 1 та истеъмол товарларини ишлаб чиқариш цехи.

A.N. Арипов

R.X. Пирматов

Давлат улуши – 80,68%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: А.Н. Арипов

К аъзолари: Ш.А. Вафаев, О.Р. Исаков, А.М. Бобоев, Б.Х. Каримов, А.Р. Жуманазаров, Д.Н. Каландаров, А.Э. Миралиев, Ж.С. Файзуллаев.

Ижро органи: Р.Х. Пирматов.

Аудитор: Ernst & Young

Комбинатнинг 2021–2026 йилларга мўлжалланган ривожланиш стратегиясига ишлаб чиқариш қуввати 2,5 миллион тоннагача оширишга қаратилган, шу жумладан 1,04 миллион тонна иссиқ ҳолда прокатланган лист ўрамалари «Қуюв прокатлаш мажмуасини қурилиши» инвестиция лойиҳасини амалга ошириш билан биргаликда.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Облигацияларни жойлаштириш муваффақиятли амалга оширилди. Аукцион 24 декабр куни NERO сайтида бўлиб ўтди. «Ўзметкомбинат» АЖ номинал қиймати 5 млн. сўм бўлган 10 000 та облигация чиқарди. Жойлаштириш даври бир ярим йилни (543 кун) ташкил этди. Потенциал харидорлардан 478,5 млрд. сўм миқдорида аризалар қабул қилинди, бу комбинат облигациялари таклиф қилинган миқдордан 9,57 баравар кўп бўлди. Жойлаштиришнинг ҳақиқий ҳажми 50,6 млрд. сўмни ташкил этди. Облигациялар бўйича ҳақиқий фоиз ставка 22% ни ташкил этди.

Бухгалтерия ходимларига МХХС бўйича ўқув курсларидан ташкиллаштирилди. 1С тизимида МХХС бўйича бухгалтерия ҳисобини автоматлаштириш амалга оширилмоқда. Комбинат 2021 йил учун МХХС молиявий ҳисботларини якунланмоқда. Комбинатнинг 2017–2022 йиллар давомидаги ҳисботлари МХХС бўйича аудиторлик холосасини олган ҳолда тайёрланди.

Миллий ва халқаро даражада «Ўзметкомбинат» АЖ брендди хабардорлигини ошириш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича оммавий ахборот воситаларида мунтазам равишда комбинат фаолияти ва унинг режаларини ахборот билан таъминлаш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

«Ўзметкомбинат» АЖ барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этишни мүлжаллаган. ESG барқарор ривожланиш тамойиллари бу комбинатнинг экология, ижтимоий ва корпоратив бошқарув кўрсатгичларини халқаро стандартларга мувофиқ жорий этиш. Шу мақсадда комбинатда узоқ муддатли барқарор ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалда жорий этиш режалаштирилган.

«Ўзметкомбинат» АЖ ҳалқаро кредит рейтингини қўлга киритиш мақсадида жалб қилинган ҳалқаро консультант билан биргаликда ишларни бошлади. Ушбу ишлар натижасида ҳалқаро кредит рейтинг агентлиги «FITCH LTD» билан шартнома имзоланди.

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн сўм)
Соф тушум	7 257 760	8 352 753
Фаолиятнинг бошқа даромадлари	92 418	123 630
Солиқча тушум	1 551 670	1 762 386
Соф тушум	1 318 920	1 471 468

Маҳсулот	Үлчов бир.	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Қора металл прокати	тонн	993 300	1 010 067	1 026 000	1 075 394
Рангли металлар	тонн	1 600	1 514	1 600	2 534
Сирланган идишлар	тонн	3 000	2 769	3 000	3 144
Иссиқлик ўтказмайдиган материаллар	тонн	12 000	11 195	10 800	12 363
Ферроқотишималар	тонн	25 000	25 077	25 000	19 640

Корпоратив бошқарув

«Ўзметкомбинат» АЖ акциядорлари умумий йиғилишининг 2016 йил 25 июндаги 11-сонли қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 дебабрдаги 9-сонли баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида:

- Аудит;
- Харидлар;
- Инвестиция ва стратегиялар;
- Тайинлов ва рағбатлантиришлар бўйича;
- Коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмиталари ташкил этилиб;
- Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага кенгаш аъзоларидан З нафардан кўмита аъзолари сайланди.

Қўмита ишини тартибга соловчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуклар

– 2021–2023 йиллар учун (3 йиллик) бизнес-режалари (молиявий модели) ишлаб чиқиш бўйича – Комбинат томонидан катта тўртлик аудиторлик ташкилотига (Big four) кирувчи Ernst & Young аудиторлик ташкилоти жалб этилди ва комбинатнинг узоқ муддатга мўлжалланган молиявий модели ишлаб чиқилди;

– «Ўзметкомбинат» АЖ 2020 йил 30 сентябрдаги 1073 сонли «Тузилмавий ўзгаришлар тўғрисидаги» бўйруғига асосан молиявий ҳисоботларни ҳалқаро стандартларга (IFRS) асосида тайёрлаш бўйича алоҳида бўлим ташкил этилди;

– Бюджетлаштиришни автоматлаштириш жараёни якунланди, хусусан, йиллик харид

режаси 1-С дастурига автоматлаштирилди;

– Умумий овқатланиш тизимида хизматлар учун ID-карталар орқали нақдсиз тўловни амалга ошириш тизими (эквай-ринг), юридик ва жисмоний шахслардан қора метал парчалари ва чиқиндилари қабул қилиш мақсадида @ikmbot телеграмм бот, фуқароларни ишга қабул қилишда resume.uzbeksteel.uz сайти, ходимларнинг иш ҳақи тўғрисида SMS-харбнома ҳамда @umkoylekbot телеграмм бот ишга туширилди;

– Ўзбекистон Республикаси Инвестиция институтлари миллий ассоциацияси (ЎМИ) томонидан Ўзбекистон капитал бозорининг профессионал иштирокчилари ҳамда акциядорлик жамиятлари ўртасидаги танловда «Ўзметкомбинат» АЖ 2021 йилда энг яхши корпоратив бошқарув ишга қўйилган жамият деб топилган.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 25.12.2019 йилдаги ПҚ-4077-сонли «Ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш, саноат тармоқларини техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш жараёнини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 09.01.2018 йилдаги ПҚ-4563-сонли «Ўзбекистон Республикасининг 2020–2022 йилларга мўлжалланган Инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига мувофиқ «Ўзметкомбинат» АЖ да «Қуюв прокатлаш мажмусини қурилиши» инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда. Лойиҳа қуввати йилига 1,04 миллион тонна иссиқ ҳолда лист ўрамларини ташкил этади.

Лойиҳани технологик ускуналар билан таъминлаш мақсадида италиянинг «Danieli & Co. Officine Meccaniche S.p.A» компанияси жалб этилган. Лойиҳа технологик бино ва иншоотларини туркияning «Renaissance

Heavy Industries» компанияси томонидан амалга оширилади.

2021 йил натижасида лойиҳа бўйича 63,1 млн. долл. Микдорида сармоялар ўзлаштирилди ва 64,3 млн. долл. Микдорида сармоялар жалб қилинди.

Лойиҳани молиялаштириш мақсадида хорижий кредит линияси очиш бўйича ишлар бошланди. Ушбу кредит линияни экспорт кредит агенликлари сўғурта қопламалари асосида жалб этилиши мўлжалланган.

Ижтимоий масъулият

«Металлург» пансионати Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Чимён-Чорбог курорт худудида жойлашган бўлиб, 2002 йил фойдаланишга топширилган бўлиб асосий бино б қаватдан иборат. «Металлург» пансионат фаолияти асосан комбинат ишчи ва ходимлари ҳамда уларнинг оила аъзоларига дам олиш оромгоҳи сифатида хизмат курсатади. Пансионатда бир вақтнинг ўзида жами 132 нафар дам оловчини қабул қилиш учун мўлжалланган 71 та дам олиш хоналари бўлиб, шундан, 4 та люкс, 4 та ярим люкс, 53 та икки кишилик стандарт, 10 та бир кишилик хоналардан иборат. «Металлург» пансионатида дам оловчиларга хизмат кўрсатиш учун бир сменада 32 нафар ишчи ходимлар хизмат кўрсатиб, жами ходимлар сони 74 нафарни ташкил қиласди.

«Саховат уйи»нинг асосий вазифаси тиббий ижтимоий муассаса бўлиб, 60 нафар парваришга ва тиббий хизматга муҳтоҷ кексаларнинг доимий яшашлари учун мўлжалланган. «Саховат уйи»да хозирда турили миллатли 17 нафар ёлғиз парваришга ва тиббий хизматга муҳтоҷ кексалар бўлиб, шундан, 9 нафари эркаклар, 8 нафари аёллардан иборат. 2022 йилнинг 1 июн ҳолатига «Саховат уйи»да жами ишчи-ходимлар сони 25 нафарни ташкил этади.

«ЎЗБЕКНЕФТГАЗ» АЖ

Жамият тўғрисида маълумот

Жамиятнинг асосий фаолияти углеводородларни қазиб олиш, уларни бирламчи тайёрлаш, қайта ишлаш натижасида табиий газ, газ конденсати, суюлтирилган газ ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш, транспорт ва технологик хизмат кўрсатишдан иборат.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1998 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ номланишда.

Тасдиқланган углеводород ресурслари – 1 881 трлн.куб.м.

Экспорт ҳажми: 9,0 млн доллар.

Экспорт йўналишлари: 23 дан ортиқ мамлакатлар.

Ходимлар сони: 13,98 минг нафардан кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 4 694,72 га

Ишлаб чиқариш майдони: 46 947,2 минг кв.м.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш активлари қўйидагиларни ўз ичига олади:

- 5 та қазиб чиқариш бошқармаси;
- 2 та нефтни қайта ишлаш заводи;
- 1 та газ кимё мажмуаси;
- 1 та газни қайта ишлаш заводи;
- 14 та нефть маҳсулотларини ташиш ва сақлаш корхоналари.

Р.А. Гулямов

М.Р. Абдуллаев

Давлат улуши – 99,96%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор:

КК раиси: Р.А. Гулямов

КК аъзолари: А.С. Султанов, Р.Қ. Давлетов, А.Ж. Ортиков, О.З. Насритдинходжаев, Б.Қ. Абдиназаров, М.М. Мирзаев.

Ижро органи: М.Р. Абдуллаев.

Аудитор: Ernst & Young

Жамият узлуксиз ишни таъминлаш учун қўйидаги ёрдамчи ва хизмат кўрсатиш бўлинмаларини ташкил қилган: юклар, хом ашё, материаллар, тайёр маҳсулот, шунингдек қурилиш ишлари ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш марказий таъмирлаш-механик бўлинмалари, энергия тармоқлари цехлари, бошқармаларни электр энергия, иситиш тизими ва сув билан таъминлаш инфратузилмалари мавжуд. Бундан ташқари, тизимда геология қидирув ишлар, ишлатиш қудуқларини бурғилаш, уларда геофизик тадқиқот ишларини амалага ошириш корхонлари мавжуд.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқелар

2017–2021 йилларда углеводород хом ашёси қазиб чиқариш ҳажмларини қўпайтириш бўйича Даструрнинг иккинчи босқичи бўйича бизнес-режа Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 27 ноябрдаги 752-сон қарори билан тасдиқланган. Ҳозирда дастурни амалга ошириш натижасида 296 та қудуқда бурғилаш ишлари якунланди ва 328 та қудуқда капитал таъмирлаш ишлари амалга оширилди, ҳамда иккинчи босқич доирасида 185 та қудуқдан 160 таси бурғуланди. Шунингдек, «Ғарбий» конида блок-модулли қудуқ усти компрессор қурилмаси, «Самантепе», «Алан» ва «Зеварди» конларида сиқув компрессор станциялари, «Арслан» конида газни комплекс тайёрлаш қурилмаси, «Учқир» конида олтингугуртдан тозалаш қурилмасининг 6-тармоғи ва сиқув компрессор станцияси ишга туширилди. Ҳозирги кунда «Денгизкўл» ва «Жанубий Тандирча» конларида сиқув компрессор станцияларини қуриш ишлари давом этмоқда.

Шунингдек, Россия банкларининг санкцияга тушиши сабабли, Япониянинг «MUFG» ва Европанинг «Deutsche Bank» молия институтларидан муқобил кредит маблағларини жалб қилиш масалалари ўрганиб чиқилмоқда. Шўртсан газ кимё комплексининг ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш лойиҳаси доирасида Россия банкларининг санкцияга тушиши сабаб-

ли, бошқа давлатлардан муқобил кредит маблағларини жалб қилиш масаласи ўрганиб чиқилмоқда, жумладан Европанинг банклари ва Экспорт-кредит агентликлари билан музокаралар давом этмоқда. Булар орасида «Landesbank Baden-Wuerttemberg», «Bank Helaba», «Deutsche Bank», «Société Générale S.A», «Euler Hermes», «Atradius» ва «SACE» молия институтлари бор.

Барқарор бизнес мақсадлар

Республика аҳолиси ва иқтисодиётини энергия ресурслари билан барқарор таъминлаш мақсадида Boston Consulting Group ҳалқаро консалтинг компанияси томонидан «Ўзбекнефтгаз» АЖнинг ўрта ва узоқ муддатли ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилиб, ишлаб чиқариш ва инвестиция фаолияти таҳлил қилинди ва бир қатор йўналишлар бўйича ишлар белгиланди.

«Ўзбекнефтгаз» АЖ Лондон фонд биржасида 700 млн АҚШ доллари қийматидаги ҳалқаро облигацияларни йиллик 4,75 фоиздан 7 йил муддатга жойлаштириди. Облигация ҳаридлари асосан АҚШ, Европа ва Осиё давлатларидан 120 дан ортиқ сармоячилар ҳисобига тўғри келди.

2021 йил даромад қўрсаткичлари	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн. сўм)
Соф даромад	13 058 537	12 426 519
Операцион фаолият ялпи фойдаси	4 366 098	3 744 442
Солиққача даромад	3 884 615	3 830 523
Соф фойда	3 301 923	3 348 793

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Табиий газ	млрд. куб. м	34,6	33,1	34,1	33,9
Газ конденсати	минг. тонн	1 423,6	1 414,7	1 414,7	1 208,3
Нефть	минг. тонн	108	125,1	109,0	116,1
Суюлтирилган газ	минг. тонн	678,5	609,9	677,8	513,0
Олтингугурт	минг. тонн	194,4	280,7	205,9	255,1

Корпоратив бошқарув

«Ўзбекнефтгаз» АЖ акциядорларининг 2016 йил 4 ноябрда ўтказилган умумий йиғилишининг қарорига асосан жамият томонидан Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинган.

Жамиятда 2021 йил якуни бўйича корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш ишлари «DEPOZIT SERVIS» МЧЖ томонидан амалга оширилган. Баҳолаш натижаларига кўра жамият корпоратив бошқарув тизими «юқори» деб эътироф этилган ва 805 балл тўплаган.

Кузатув кенгашининг қарорларига асосан кенгаш қошида Аудит, Тайинлаш ва рафбатлантириш, Стратегия ва инвестициялар ҳамда Коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмиталари ташкил этилган. Кузатув кенгashi таркибига 2 та мустақил аъзоларни жалб этиш чоралари кўрилмоқда.

2022 йилда жамиятда Корпоратив бошқарув кодекси, Давлат иштирокидаги корхоналар учун корпоратив бошқарув қоидаларига риоя этиш ва «РО»га тайёргарлик жараёнида жалб этилган ҳалқаро маслаҳатчиларнинг корпоратив бошқаруви даражасини яхшилаш, хусусан ҳалқаро талабларга мослаш бўйича тавсиялари асосида тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Ютуқлар

Жамиятнинг корпоратив кредит рейтингини олиш мақсадида, «Fitch», «Moody's», «Standard & Poor's» ҳалқаро рейтинг агентликлари ва инвестицион банклар билан ҳамкорликда ишлар амалга оширилиб, 2021 йил 29 сентябрда «Fitch Ratings» ва 21 октябрда «S&P Global Ratings» ҳалқаро рейтинг агентликлари томонидан жами-

ят корпоратив кредит рейтинги «барқарор» прогнози билан «ВВ-» даражаси олинди.

2021 йил ноябрь ойида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 3 февралдаги ПФ-6155-сон Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 3 ноябрдаги 668-сон қарорига мувофиқ амалга оширилаётган трансформация жараёнларини давом эттириш ҳамда молиялаштириш манбаларини диверсификация қилиш мақсадида, Молия вазирлиги кўмагида жамият ўз тарихида илк бор Лондон фонд биржасида RegS/144A форматида 7 йил муддатлик 700,0 миллион АҚШ доллари миқдоридаги еврооблигацияларини муваффақиятли жойлаштириди.

«Ernst&Young» компанияси билан «Ишлаб чиқариш жараёнларининг самарадорлиги ва ишончлилигини ошириш» лойиҳаси босқичма-босқич татбиқ этилмоқда.

Йирик лойиҳалар

2022–2026 йилларга мўлжалланган инвестиция дастури доирасида жамият томонидан қўйидаги лойиҳалар амалга оширилмоқда:

1. Шўртан газ кимё комплексининг ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш;

2. Сечанқўл, Оқжар ва Чимбой инвестицион блокларида геологик қидириув ишларини олиб бориш, ҳамда Урга, Оқчалоқ ва Чандир гурӯҳи конларида қазиш ишларини амалга ошириш;

3. Республика инвестиция блокларида жамият томонидан геологик қидириув ишларини амалга ошириш;

4. Углеводород қазиб чиқаришни кўпайтириш учун нефт ва

газ қудуқларини қайта тиклаш ва бурғулаш;

5. Хартум, Шарқий Хартум ва Жанубий Оламушук конларидан нефтни қазиб олишни кўпайтириш;

6. Алан конида газни комплекс тайёрлаш қурилмасини реконструкция қилиш.

2022 йилдаги инвестиция лойиҳаларига 1 090,5 млн. долл. миқдорида инвестицияларни жалб этиш кўзда тутилган.

Ижтимоий масъулият

Жамият тасарруфида Бухоро ва Фарғона нефть ва газ саноати коллежлари мавжуд. Ушбу ўқув марказларининг асосий вазифалари меҳнат бозори талабларига мос юқори малакали кадрларни тайёрлаш, таълим сифатини баҳолашнинг ҳалқаро стандартларини жорий этиш, инновацион илм-фан ютуқларини амалиётга татбиқ этишдан иборатdir. Шунингдек, И.М Губкин номидаги Россия Давлат нефть ва газ университетининг Тошкент шаҳридаги филиали ҳамда унинг қошидаги академик лицейни сақлаш харажатлари жамият томонидан қоплаб берилмоқда.

Ўзбекистонда футболни аҳоли ўртасида энг оммавий спорт турига айлантириш, иқтидорли ёш футболчиларни саралаб олиш ва уларни профессионал спортчилар сифатида тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш, мамлакат футболини ривожланган мамлакатлар билан рақобат қила оладиган даражага етказиш мақсадида, «Бунёдкор» ПФК МЧЖ, «Бунёдкор» стадиони бинолари ва иншоотларидан фойдаланиш Дирекцияси, ҳамда «Машъал» ПФК МЧЖ футбол клублари моддий қўллаб қувватланмоқда.

«ХУДУДГАЗТАЪМИНОТ» АЖ

Жамият тўғрисида маълумот

Республика иқтисодиёти ва аҳолисининг энергия ресурсларига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш, нефт ва газ хўжалиги корхоналарининг молиявий соғломлаштирилишини таъминлаш, соғлом рақобатни ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, замонавий рақамли технологиялар ва илғор бошқарув усулларини жорий этиш мақсадида халқаро амалиётдан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 9 июлдаги ПҚ-4388-сон «Аҳоли ва иқтисодиётни энергия ресурслари билан барқарор таъминлаш, нефт-газ тармоғини молиявий соғломлаштириш ва унинг бошқарув тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ «Ўзтрансгаз» АЖнинг ҳудудий газ таъминоти корхоналари негизида «Худудгазтаъминот» АЖ ва унинг ҳудудий газ таъминоти корхоналари масъулияти чекланган жамиятлар шаклида тузилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 июндаги «Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ижроси доирасида «Худудгазтаъминот» АЖга қўшимча юклатилган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда ҳудудий газ таъминоти корхоналари, масъулияти чекланган жамиятлари негизида «Худудгазтаъминот» АЖ филиаллари ташкил этилди.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 2019 йил.

Фаолияти: газ тақсимлаш тармоқларига уланган истеъмолчиларга табиий газ етказиб бериш ва маиший газ баллонлар орқали суюлтирилган газ етказиб бериш.

Ходимлар сони: 15 минг нафардан кўпроқ.

Жамиятнинг қуий тизим ташкилотлари:

- 14 та газ таъминоти филиаллари;
- 2 та унитар корхона;
- 2 та масъулияти чекланган жамият;
- 3 та филиал.

«Худудгазтаъминот» акциядорлик жамияти 89 954,4 км газ тақсимлаш тармоқлари ва 76 248 дона газни тартибга солиш пунктларидан фойдаланади. Бу тизим республикамизнинг барча ҳудудларини қамраб олиб, ижтимоий соҳа обьектларини ва республика аҳолисини табиий газ билан таъминлади.

Жамият фаолиятининг мақсади

Жамиятнинг асосий мақсад ва вазифалари қўйидагилардан иборат:

- хавфсиз фойдаланиш қоидаларининг меъёрий талабларига риоя қилган ҳолда газ тақсимлаш тармоқлари ва тегишли ускуналардан фойдаланиш;
- суюлтирилган газни харид қилиш, етказиб бериш, сақлаш ва аҳолига ҳамда ижтимоий соҳа обьектларига сотиш;
- «Худудгазтаъминот» АЖнинг энг муҳим вазифаси табиий газни истеъмолчиларга етказиб беришда йўқотишларни камайтириш, шу жумладан:

А.С. Султанов

Б.Б. Эшмуратов

Давлат улуши – 100%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: А.С. Султанов

КК аъзолари: А.С. Султанов, Д.Ш. Хаджиханов, А.Б. Воитов, Д.Ш. Султанов, У.Ш. Мухаммадиев

Ижро органи: Б.Б. Эшмуратов

Аудитор: «HLB Tashkent» МЧЖ

- мавжуд газ тақсимлаш пунктлари ва тармоқларини модернизация ва реконструкция қилиш;
- барча тоифадаги истеъмолчилар учун табиий газни мониторинг қилиш ва ҳисобга олишнинг автоматлаштирилган тизимини түлиқ жорий этиш;
- газ тақсимлаш тармоқлари ва улар билан боғлиқ ускуналардан фойдаланиш, шунингдек, табиий газни давлат-хусусий шериклик асосида истеъмолчиларга сотиш бўйича функцияларни амалга ошириш учун газ таъминоти обьектларини босқичма-босқич хусусий операторларга бериш.

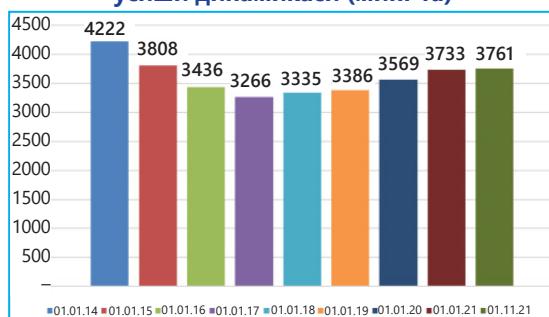
Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 июндаги ПФ-6010-сон «Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига кўра:

– «Ўзтрансгаз» АЖ зиммасига табиий газни «Худудгазтаъминот» АЖ ва магистрал газ узатиш тизимига уланган истеъмолчиларга бевосита шартномалар бўйича сотиш функциясини юклаш;

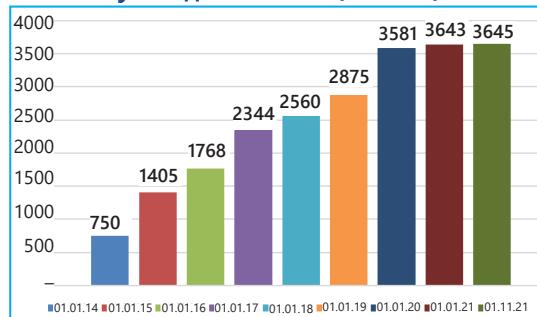
– «Ўзтрансгаз» АЖдан табиий газни олди-сотди шартномаси бўйича «Худудгазтаъминот» АЖнинг магистрал газ узатиш тизими орқали етказиб берилганда, шунингдек табиий газ ишлаб чиқарувчилардан тўғридан-тўғри газ тақсимлаш тармоқларига етказиб берилганда Вазирлар Маҳкамасининг Идоралараро тариф комиссияси томонидан тасдиқланган тарифлар бўйича сотиб олиш, газ тақсимлаш тармоқларига уланган республика ичидаги истеъмолчиларга, шу жумладан аҳолига сотиш.

2021 йил даромад кўрсаткичи	Режа (млн сўм)	Амалда (млн сўм)
Соф тушум	10 273 981	9 058 720
Харажатлар	10 177 089	9 445 121
Солиқ тўлангунга қадар фойда	96 892	-595 433,5
Соф фойда	48 757	-666 746,4

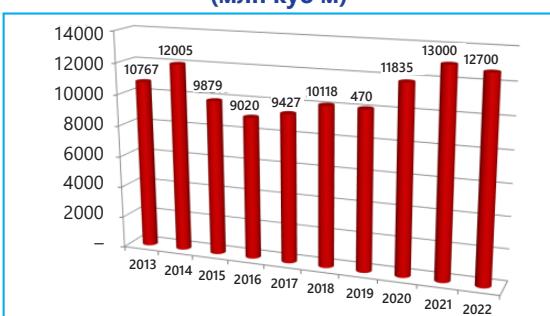
Табиий газ истеъмолчилари (аҳоли) сонининг ўсиши динамикаси (минг та)

Суютирилган газ истеъмолчилари сонининг ўсиш динамикаси (минг та)

Республика аҳолисига табиий газ етказиб бериш ҳажмининг ўсиш динамикаси (млн куб м)

Гендерлик нисбат

**«Худудгазтаъминот» АЖ томонидан 2021 йил давомида сотиб олинган ва
сотилган табиий газ ҳажмлари тўғрисида
МАЪЛУМОТ**

№	Истеъмолчилар номи	Етказиб бериш ҳажми, млн. куб. м	Сотиш нархи сўм/1000 куб.м		Қиймати ҚҚС ва Акциз солиғисиз, млрд. сўм	ҚҚС, млрд. сўм	Акциз, млрд. сўм	Қиймати ҚҚС ва Акциз солиғини, млрд. сўм
			ҚҚС ва Акциз солиғи билан бирга	ҚҚС ва Акциз солиғини ҳисобга олмаганда				
1	2	10	11	12	13	14	15	16
I	Сотиб олиш, жами	21 726	350 296	304 605	7 611	993		6 618
1.1	«Ўзтрансгаз» АЖ	20 531	340 000	295 652	6 980	910		6 070
1.2	«Ўзбекнефтегаз» АЖ	71	250 000	217 391	18	2		15
1.3	Epsilon	1 125	544 524	473 499	612	80		533
II	Сотиш, жами	21 333	573 544	415 612	12 235	1 596	1 773	8 866
2.1	«Ўзқимёсаноат» АЖ	156	660 000	478 261	103	13	15	75
2.2	«Ўзпромстройматериали» АЖ	432	1 000 000	724 638	432	56	63	313
2.3	НГМК	27	660 000	478 261	18	2	3	13
2.4	АГНКС	3 071	1 000 000	724 638	3 071	401	445	2 226
2.5	Бошқа рўйхатга асосан	1 089	1 000 000	724 638	1 089	142	158	789
2.6	Бошқа улгуржилар	2 893	660 000	478 261	1 910	249	277	1 384
2.7	Иссиқлик энергияси корхоналари	1 501	660 000	478 261	991	129	144	718
2.8	Аҳоли	12 163	380 000	275 362	4 622	603	670	3 349

S (strengths) – Кучли томонлари	W (weaknesses) – Заиф томонлари
<ul style="list-style-type: none"> газ тақсимлаш тармоқлари ва уларга ўрнатилган ускуналардан фойдаланиш бўйича кўп ийллик тажриба; газ таъминоти тизими муайян меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солинганлиги; Республиканинг барча ҳудудларида инфратузилманинг мавжудлиги. 	<ul style="list-style-type: none"> Газ қувурлари ва газ тақсимлаш пунктларининг 48 % фоизи 20–30 йил илгари фойдаланишга топширилганлиги (эскириш даражаси юқорилиги); Замонавий газ ускуналарини ишлаб чиқарувчиilar билан газ ускуналарига хизмат кўрсатиш бўйича ҳамкорлик йўлга қўйилмаганлиги; Ишлаб чиқариш жараёнида замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш даражаси (рақамлаштириш даражаси) пастлиги.
O (opportunities) – Имкониятлар	T (threats) – Тахдидлар
<ul style="list-style-type: none"> Жамият табиий монополия субъекти ҳисобланади; Жамият фаолиятининг барча йўналишларида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишнинг юқори суръатлари; кўрсатилаётган хизматлар турларини кенгайтириш имконияти, демак, қўшимча даромад. 	<ul style="list-style-type: none"> табиий ва суюлтирилган газни сотиш нархларини тартибга солиш; суюлтирилган газ билан таъминлаш учун ишлаб чиқариш қувватларининг етишмаслиги туфайли учинчи шахсларнинг иштироки.

Корпоратив бошқарув

«Худудгазтаъминот» АЖ ягона акциядорининг 2019 йил 30 сентябрдаги 4-сон қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган «Корпоратив бошқарув кодекси»га риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув кенгаши нинг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида Аудит, Харидлар, Инвестиция ва стратегиялар ва Рағбатлантириш бўйича қўмиталар ташкил этилиб, ҳар бир қўмитага кенгаши таркибидан З нафардан қўмита аъзолари сайланди. Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий хужжатлар ишлаб чиқилди.

Эришилган натижалар

Осиё тараққиёт банки томонидан «Худудгаз таъминот» АЖнинг корпоратив диагностикаси ва корпоратив ислоҳотлар режаси тўғрисида» ҳисоботи ишлаб чиқилди. Ҳисботдаги тавсиялар асосида ишчилар сонини оптималлаштириш ва бошқарув тизимини такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар доирасида Жамиятнинг ташкилий тузилмаси тасдиқланди;

2019–2020 йиллар якуни билан ҳисботларни «Молиявий ҳисботларнинг халқаро стандартлари» (МХХС) асосида тайёрлаш лойиҳаси «Ernst and Young» томонидан амалга оширилди. Жамиятда МХХСни жорий этиш бўлими фаолияти йўлга қўйилди.

«Худудгазтаъминот» АЖнинг уч йиллик (2021–2023 йиллар) бизнес режаси «KPMG» томонидан ишлаб

чиқилди ва Жамият кузатув кенгаши томонидан 2022 йилдан бошлаб бизнес режа ишлаб чиқишнинг уч йиллик циклига ўтиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

«Ўрта муддатли ҳамда узок муддатли ривожланиш стратегиясини молиявий соғломлаштиришни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқиш» лойиҳаси «HLB Tashkent» МЧЖ томонидан амалга оширилди.

«Худудгазтаъминот» АЖ харид тизими «Grant Thornton» МЧЖ томонидан ҳамда коррупцияга қарши курашиб тизимларининг самарадорлигини ошириш («форензик») лойиҳаси «KPMG» томонидан аудитдан ўтказилди ва ижобий хуносалар олинди.

«Худудгазтаъминот» АЖ фаолиятининг операцион самарадорлигини ошириш бўйича «Йўл ҳаритаси» ва чора-тадбирлар режаси «HLB Tashkent» МЧЖ билан ҳамкорлиқда амалга оширилмоқда ва 2022 йил 1 сентябрга қадар якунлаш кўзда тутилган.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 сентябрдаги ПҚ-4840-сон «Табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизимини жорий этиш лойиҳасини амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори билан табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизими니 тўлиқ жорий қилиш белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон «Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилишни жадаллаштириш ҳамда давлат активларини хусусийлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига му-

вофиқ «Худудгазтаъминот» АЖ халқаро кредит рейтингларини олиш ҳамда 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон «Тадбиркорлик муҳитини яхшилаш ва хусусий секторни ривожлантириш орқали барқарор иқтисодий ўсиш учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги навбатдаги ислоҳотлар тўғрисида»ги Фармонидаги акцияларни оммавий (IPO) сифатда жойлаштирилиши белгиланган.

Ижтимоий масъулият

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 июндаги ПФ-6010-сон «Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ижроси доирасида «Худудгазтаъминот» АЖга қўшимча юклатилган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда худудий газ таъминоти корхоналари, масъулияти чекланган жамиятлари негизида «Худудгазтаъминот» АЖ филиаллари ташкил этилди.

Фаолияти: газ тақсимлаш тармоқларига уланган истеъмолчиларга табиий газ етказиб бериш ва майший газ баллонлар орқали суютирилган газ етказиб бериш.

Ходимлар сони: 15 минг нафардан кўпроқ.

Жамиятнинг қуйитизим ташкилотлари:

14 та газ таъминоти филиалари, 2 та унитар корхона, 2 та масъулияти чекланган жамият, 3 та филиаллардан иборат.

«Худудгазтаъминот» АЖ 89 954,4 км газ тақсимлаш тармоқлари ва 76 248 дона газни тартибга солиш пунктларидан фойдаланади. Бу тизим республикамизнинг барча худудларини қамраб олиб, ижтимоий соҳа объектларини ва республика аҳолисини табиий газ билан таъминлайди.

«ЎЗКИМЁСАНОАТ» АЖ

Жамият тұғрисида маълумот

Жамиятнинг асосий фаолияти давлат ҳокимияти ва бошқарувининг республика идоралари фаолияти (кимё саноати), республика қышлоқ хұжалиги товар ишлаб чиқарувчиларини агротехнология нормаларига мувофиқ мутаносиб нисбатдаги азот, фосфор, калий ва комплекс үғитлар билан барқарор таъминлашдан иборат. Жамият таркибидаги корхоналар томонидан ишлаб чиқарылған маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

Мұхым фактлар:

Тармоқ корхоналари томонидан ишлаб чиқарылады маҳсулотлар: 180 дан ортиқ номларниша.

Тармоқ корхоналарининг ишлаб чиқариш құвватлари (маҳсулоттар кесимида):

- минерал үғитлар жами 1 824,5 минг тонна, шундан: азотли үғитлар 1 304 минг тонна, фосфорлы үғитлар 280,5 минг тонна, калийли үғитлар 240,0 минг тонна.

Экспорт ҳажмі: 382 млн. доллар.

Экспорт йұналишлари: 34 та мамлакат.

Ходимлар сони: 31 минг нафарга яқин.

Жамият таркибига қуйидаги корхоналар киради:

- 11 та ишлаб чиқариш корхоналари;
- 2 та юкларни ташиш ва етказиб бериш корхоналари;
- 2 та илмий изланиш ва илмий тәдқиқот корхоналари;
- 7 та хизмат күрсатиш корхоналари;
- 4 та лойиҳаларни амалга ошириш бүйіча ташкил этилған қурилиш дирекциялари.

Компания корхоналарини ишлаб чиқарадын маҳсулотлар турларидан келиб чиқиб, қуйидаги ишлаб чиқариш мажмуаларга бўлиш мумкин:

- минерал үғитлар, ноорганик моддалар ва энергетика, тоғ-кон ва кимё саноатлари учун кимё реагентлари ишлаб чиқариш мажмуаси;
- органик кимё, сунъий тола ва полимер материаллар ишлаб чиқариш мажмуаси;
- ўсимликларни ҳимоя қилиш кимё воситалари ишлаб чиқариш мажмуаси;
- калцийлаштирилган сода ишлаб чиқариш мажмуаси.

Ҳисобот йилидаги мұхым воқеалар

Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳрида жойлашган, мамлакатимизнинг, хусусан Чирчиқ шаҳрининг иқтисодий ҳаётида ғоят мұхым аҳамиятга эга бўлган «Чирчиқ» кимё-индустриал технопаркининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Технопарк тўлиқ ишга тушиши натижасида 2 мингдан зиёд янги иш ўринлари яратилиб, йилига технопаркда ишлаб чиқарылған 15 миллион долларлик маҳсулотлар экспорт қилинади.

Биринчи Тошкент халқаро инвестиция форуми яқунлари бўйича «Ўзкимёсаноат» АЖ томонидан қиймати 1,0 млрд. доллардан ортиқ 5 та инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш бўйича келишувлар имзоланди. Унга кўра 2022-2027 йилларда жами 7,9 млрд. доллар тўғри-

Ж.Т. Мирзамахмудов

Е.А. Коржиков

Давлат улуши – 100 фоиз.

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор.

КК раиси: Ж.Т. Мирзамахмудов

КК аъзолари: Ш.А. Вафаев, Х.Ф. Тешабаев, А.Э. Миралиев, А.О. Кабилов, Т.Ю. Халиков, Х.Б.Мустафаев .

Ижро органи: Е.А. Коржиков

Аудитор: «XB Finanse konsulting» МЧЖ.

дан-түғри хорижий инвестициялар ва кредитлар ўзлаштирилиб, 18,7 мингта янги иш ўринлари яратилади ва 10 дан ортиқ кимё маҳсулотлари ишлаб чиқарилиши таъминланади.

Менделеев номидаги кимё-технология университетида 100 киловатт қувватли қүёш электр ускунаси ўрнатилиб, йилига 200 минг киловатт соат электр энергияси ишлаб чиқарилмоқда, 36 та сув иситиш қурилмасини ўрнатиш ҳисобига йилига 4,2 миллион киловатт соат ёки қарийб 2 миллиард сўмлик электр энергияси тежалмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамиятнинг фаолият мақсади даромад олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, тармоқда ишлаб чиқарышни янада диверсификациялашга, мамлакат минерал хомашё ресурслари захи-раларини қайта ишлашга, юқори қўшилган қийматли харидоргир сифатли кимё маҳсулотлари ишлаб чиқарышни ва тармоқ корхоналарида технологик хавфсизликни таъминлайдиган юқо-ри технологияли замонавий ускуналар ва инновацион технологияларни тармоққа кенг жорий этишга йўналтирилган ягона техник сиёсатни амалга ошириш.

Харқаро молия корпорацияси тавсиялари асосида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2035 йилгача кимё, газ-кимё ва нефть-кимё саноатини стратегик ривожлантиришнинг мақсадли дастури тўғрисида»ги қарори лойиҳаси ишлаб чиқилиб, тасдиқлаш жараёнида.

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн сўм)	Амалда (млн сўм)
Соф тушум	10 685 286	11 060 232
Операцион фойда	2 337 089	2 701 852
Солиққача фойда	967 184	1 995 774
Соф фойда	808 171	1 640 073

Маҳсулот номи	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Азотли ўғитлар	минг тн	949,5	859,2	1 105,4	1 173,1
Фосфорли ўғитлар	минг тн	137,0	111,6	133,4	139,9
Калийли ўғитлар	минг тн	210,0	210,0	216,0	197,4
Аммиакли селитра	минг тн	1 619,0	1462,6	1 620,0	1 778,4
Карбамид	минг тн	680,0	581,5	1 020,0	1 005,2
Аммоний сульфати	минг тн	170,0	238,8	190,0	268,9
Аммофос	минг тн	271,7	200,0	211,1	236,2
Хлорли калий	минг тн	350,0	350,0	360,0	329,1
Суперфосфат	минг тн	68,9	36,5	126,5	173,0
ПВХ	минг тн	66,6	48,7	90,0	50,6
Цианид тузлари	минг тн	31,0	37,2	38,0	43,4
НАНП	минг тн	60,0	63,2	60,0	70,2
Кальцийланган сода	минг тн	192,0	185,3	185,8	184,8

Корпоратив бошқарув

«Ўзкимёсаноат» АЖ ягона акциядорининг 2016 йил 30 июндаги қарорига асосан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармонига асосан жамият ижро органи раҳбарининг трансформация масалалари бўйича биринчи ўринбосари лавозими жорий этилди ва унга бўйсунадиган лойиҳа офиси ташкил этилди.

Жамият Кузатув кенгаши хузурида Стратегия ва инвестициялар қўмитаси, Аудит қўмитаси, Тайнловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмитаси ташкил этилиб, Қўмита ишини тартибга солувчи ички меъёрий ҳужжат (низом)лар ишлаб чиқилди. Низомларга асосан Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага 3 нафардан қўмита аъзолари сайланиши белгиланган.

Ютуқлар

Ҳозирда умумий қиймати 3,5 млрд долларга teng 5 та лойиҳанинг (Тошкент вилоятида фосфорли ўғитлар, Навоий вилоядаги суюқ ўғитлар, ПВХ-3, МТР, «Фарғонаазот» АЖда DTY толалари) лойиҳаолди ҳужжатлари ишлаб чиқилди ва жорий йил 25-26 март кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилган

биринчи халқаро Инвестиция форуми доирасида салоҳиятли инвесторларга «road show» тақдимотлар ўтказилди.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигини фосфорли ўғитлар билан Россиянинг «Уралхим» компанияси билан Тошкент вилоятида фосфорли ва мураккаб турдаги ўғитлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси ва «Навоийазот» АЖда сульфат калий ва нитрат калий ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси доирасида 2 та қўшма корхона ташкил этилди.

Йирик лойиҳалар

«Ўзкимёсаноат» АЖ томонидан 2022–2026-йилларда инновацияларни ривожлантириш стратегияси асосан 4 та йўналишда. Хусусан кимёсаноати чиқиндиларини қайта ишлаш, илғор технологиялар асосида углеводородларни қайта ишлашнинг кўп босқичли технологик занжирни яратиш, юқори қўшилган қийматли кичик ҳажмли кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳамда илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси йўналишларида амалга оширилди.

Соҳада инновацион фаолиятни ривожлантириш, замонавий талабларга жавоб берадиган мутахассисларни етказиш ва уларни юқори технологиялар жорий этилган ишлаб чиқариш фаолиятига жалб этиш тизимини янада такомиллаштириш талаб этилади. Шу мақсадда «Ўзкимёсаноат» АЖ томонидан Тошкент шаҳрининг Мирзо-Улуғбек шаҳарчасида кимё саноати учун инновацион кимёвий илмий-ишлаб чиқариш таълим кластери ташкил этилади.

Ижтимоий масъулият

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 авгуустдаги ПҚ-4805-сон қарорига мувофиқ Республика бўйича 27 та умумтаълим мактаблари «Ўзкимёсаноат» АЖга кимё ва биология фанларига иқтисослаштириш мақсадида бириктириб берилди. Ҳозирги кунда барча мактабларнинг кимё ва лаборатория хоналари тўлиқ таъмирланиб, керакли жихозлар ва кимёвий реагентлар билан таъминланди.

Ушбу мактаблар билан «Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамиятининг тизим корхоналари ёшлар масалалари бўйича раис маслаҳатчилари доимий ҳамкорлиқда лойиҳаларни амалга ошириб келмоқда.

Жорий йилнинг 27 май кунида Д.И. Менделеев номидаги Россия кимё-технология университетининг Тошкент шаҳридаги филиали биносида ўтказилган «Кимё – барқарор ривожланиш учун» илмий ҳафталигининг мактаб ўқувчилари орасида ўтказилган олимпиадасида тизим ёшлар етакчилари бошчилигида ҳар бир мактабдан 2 нафардан ўқувчилар ва кимё фани ўқитувчилари ташриф буюриб кимё фанидан фаол иштирок этишди.

«Ўзкимёсаноат» АЖ тизимидағи корхоналар тасарруфида 5 та, 1 555 ўринга эга болалар соғломлаштириш оромгоҳлари мавжуд бўлиб, 2022 йил ёз мавсумида 4 сменада жами 6 140 нафар ишчи-ходимлар фарзандларини соғломлаштириш, мазмунли ва мароқли дам олишларини ташкил этиш режалаштирилган.

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» АЖ

Компания тўғрисида маълумот

Давлат, жисмоний ва юридик шахсларнинг эҳтиёжларини қондириш мақсадида темир йўл транспортининг барқарор ва самарали ишлашини, қатновлар хавфсизлигини, кўрсатиладиган транспорт хизматлари сифатини ошириш, жумладан хизмат кўрсатиш талаб даражасида бўлган бошқа юқ ташувчилар билан биргаликда таъминлаш, истеъмолчиларга ишлаб чиқариш, савдо, шу жумладан улгуржи савдо хизматлари кўрсатиш, электр энергияси сотиш, сайёхлик ва бошқа хизматлар кўрсатиш, бунда ташишларнинг мақбул муддатларини, ҳамда йўловчилар соғлиғи ва ҳаётининг сақланишини, шу жумладан ташилаётган юклар бутлигини таъминлашдан иборат.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1994 йил.

Ходимлар сони: 81 минг нафардан кўпроқ.

Экспорт ҳажми: 2021 йилда 599,9 млн доллар.

2021 йилда умумий темир йўл узунлиги: 7402,9 км. Шундан, асосий йўллар – 5240,2 км, станция йўллари – 1 779,1 км, шаҳобча йўллари – 383,6 км.

А.Ж. Раматов

Х.Н. Хасилов

Давлат улуши – 100%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: А.Ж. Раматов

КК аъзолари: И.Р. Махкамов, А.Я. Хайдаров, И.И. Норқулов, А.Д. Абидов, З.М. Астанов.

Ижро органи: Х.Н. Хасилов.

Аудитор: PWC

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖнинг тизимида қўйидаги йўналишидаги корхоналар мавжуд:

2 та юқ ва йўловчи ташиш жамиятлари;

2 та логистика ва экспедиция корхоналари;

7 та темир йўл инфратузилмасини қуриш ва таъмирлаш корхоналари;

5 та темир йўл харакати таркибини қуриш ва таъмирлаш заводи.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқелар

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларини (МҲҲС) жорий этиш бўйича 2021 йилда ўтказилган тендер натижаларига асосан 2021–2022 йиллар учун молиявий ҳисоботларини халқаро аудит стандартларига мувофиқ ташқи аудитдан ўтказиш мақсадида «Катта тўртлик»ка («big four») кирувчи, «PricewaterhouseCoopers» МЧЖ (PwC) аудиторлик ташкилоти билан шартнома тузилди.

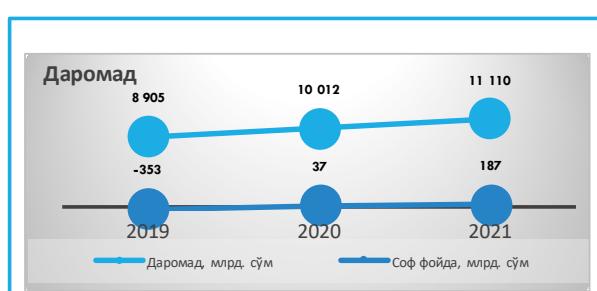
Жамият тизимида МҲҲСни жорий қилиш мақсадида, Молия бошқармаси таркибида алоҳида, «МҲҲС жорий қилиш шўъбаси» тузилиб, малакали мутахассислар билан тўлдирилди. Шунингдек, МҲҲС бўйича доимий корпоратив ўқув курслари ташкил қилинди. Жамият томонидан 2021 йил давомида 205 нафар молия ва бухгалтерия тизими мутахассислари «МҲҲС асослари, молия ва бизнесни бошқариш» ва «МҲҲС асослари, молиявий ҳисоб» курсларида ўқитилди.

2021 йилда ўтказилган энг яхши таклифни танлаш асосида, Жамиятнинг харидлар фаолияти ташқи аудитини ўтказиш мақсадида «Катта тўртлик»ка («big four») кирувчи, «Deloitte & Touche» МЧЖ аудиторлик ташкилоти билан шартнома имзоланди. Бугунги кунда жамиятнинг харидлар фаолияти ташқи аудити таҳлили тўлиқ тугатилган бўлиб, «Deloitte & Touche» МЧЖ томонидан якуний ҳисобот 2022 йил 15 февралдаги Молия вазирлигига тақдим этилди.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамият ўз фаолиятини қўйидаги мақсадларда амалга оширади: темир йўл соҳасидаги давлат сиёсатини амалга ошириш, аҳолини белгиланган манзилга ўз вақтида олиб бориш, тадбиркорларнинг юкларини белгиланган манзилга ўз вақтида ва сифатли етказиб бериш, Республикада темир йўл транспорти инфратузилмасини ривожлантириш, жамиятнинг импортни камайтириш мақсадида саноат корхоналари томонидан импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш.

2021 йил даромад күрсаткычлари	Режа (млн сүм)	Амалда (млн сүм)
Соф тушум	10 537	11 110
Операцион фойда	10 305	10 871
Солиқчағача фойда	232,5	239,0
Соф фойда	194,6	187

2020–2021 йилларда асосий фаолият күрсаткичлари

Кўрсаткич номи	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Юк ташиш	Млн. тонна	98,0	96,0	98,55	98,87
Юк айланмаси	Млрд.тонна-км	24,0	23,63	24,55	24,62
Йўловчи ташиш	Млн. йўловчи	18,4	6,3	7,7	7,97
Йўловчи айланмаси	Млрд. йўловчи-км	3,8	1,8	3,2	3,2

Корпоратив бошқарув

2016 йил 30 сентябрда «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ ягона акциядори умумий йиғилишининг қарори билан Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамиятнинг Кузатув кенгаши таркиби 6 нафар, шу жумладан 1 нафар мустақил аъзодан иборат.

Кузатув кенгаси қошида қўйидаги қўмиталар ташкил этиш юзасидан низомлар тайёрланган:

Аудит қўмитаси;

стратегия ва инвестициялар қўмитаси;

тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси;

коррупцияга қарши курашибишиш ва этика қўмитаси

Ютуқлар

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ томонидан

145,1 км узунликдаги «Поп–Наманган–Андижон» темир йўл участкаси электрлаштирилди, «Наманган», «Ангрен», «Термиз» ва «Тошкент жанубий» темир йўл вокзаллари реконструкция қилинди.

Бундан ташқари, қўшимча равишда юқори тезлиқда ҳаракатланувчи 2 та «Talgo-250» русумли йўловчи электрпоездлари, 22 та юк ва 8 та йўловчи локомотивлар харид қилинди.

Шунингдек, 2500 га яқин юк ва 110 та йўловчи янги вагонлари қурилиб фойдаланишга топширилди.

Ҳозирда юқори тезлиқда ҳаракатланувчи «Talgo-250» русумли 6 та йўловчи электрпоездлар «Тошкент–Самарқанд–Тошкент», «Тошкент–Бухоро–Тошкент», «Тошкент–Қарши–Тошкент»

йўналишларида доимий ҳаракати йўлга қўйилди.

Ирик лойиҳалар

Бугунги кунда «Бухоро–Урганч–Хива» темир йўл участкасини электрлаштириш (465 км), «Мароқанд–Навоий» темир йўл участкасининг иккинчи йўлини электрлаштириш (149 км), «Навоий–Бухоро» темир йўл участкасида иккинчи юқори тезлиқка мўлжалланган электрлаштирилган темир йўлини қуриш (92,3 км), «Шовот–Қораўзак» янги темир йўл линиясини ҳамда Амударё устидан ўтувчи темир йўл ва автомобиль йўли қўшма кўпригини қуриш (80,2 км) лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Ижтимоий масъулият

Жамият таркибида 3 та техникум (Тошкент, Самарқанд ҳамда Кўқон темир йўл техникумлари) фаолият юритмоқда.

Тошкент темир йўл техникуми ҳузурида Кадрлар малақасини ошириш ва қайта тайёрлаш маркази ва Машинист ва машинист ёрдамчиларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ўқув марказининг фаолияти йўлга қўйилган.

Шунингдек, Тошкент темир йўл техникуми томонидан Н.Э. Бауман номидаги Москва давлат техника университети, Россия транспорт университети, Шимолий Кавказ кон-металлургия институти, Миллий тадқиқотлар ва технологиялар университети (Москва), Беларуссия давлат транспорт университети (Гомель) ва Петербург давлат темир йўл университети билан имзоланган шартномалар доирасида темир йўл транспорти соҳаси учун юқори

малакали кадрлар тайёрлаш йўналишида фаолият амалга оширилмоқда.

Бундан ташқари, жамиятнинг Соғлиқни сақлаш хизмати таркибида санитария-эпидемиология хизмати, Марказий поликлиника, 11 та шифохона, «Саломатлик» тиббий-санитар ёрдам поездди ҳамда 1 та санаторий-профилактория фаолияти йўлга қўйилган. Темир йўл шифохоналари жами 1470 ўрининг мўлжалланган бўлиб, поликлиникалар кунлик жами 4330 амбулатор қатнов имкониятига эга.

Бугунги кунда, Соғлиқни сақлаш хизмати ходимлари жами 4540 нафарни ташкил этиб, улардан 2600 нафардан ортиғи ҳамшира ва врачлардан иборат. Ушбу муассасалар томонидан темирйўчилар билан бир қаторда ҳудудларда истиқомат қилаётган аҳолига ихтисослаштирилган тиббий ўқиқ, малакали тиббий хизмат кўрсатиб келинмоқда. Жамият ишчи ходимлари, уларнинг фарзандлари ҳамда аҳолининг маданий эҳтиёжларини қондириш ва бўш вақтларининг мазмунли ўтишини таъминлаш, болаларни тўгаракларга жалб этиш, хорижий тилларни ўрганиш, номоддий маданий меросни кенг тарғиб қилиш, адабиёт ҳамда санъат арбоблари ва профессионал ижодий гурӯҳлар билан маънавий-маърифий, маданий-оммавий тадбирлар ташкил этиб, улар иштирокида аҳоли, хусусан, ёшлар билан бевосита бадиий учрашувлар ва давра сұхбатлари ўtkазиш каби вазифалар жамиятнинг Маданият ва маърифат маркази томонидан амалга оширилиб келинмоқда.

«О`ЗАВТОСАНОАТ» АЖ

Компания тұғрисида маълумот

«Ўзавтосаноат» АЖ барча турдаги енгил автомобиллари ва тижорат техникасини ишлаб чиқарувчиларни бирлаштирадиган компания. Бугунги кунда соҳада «Ўзавтосаноат» доирасида бирлаштирилган ва бевосита 27 мингдан ортиқ ишчи ўрнига эга 72 та тармоқ корхоналари ва ташкилотлар фолият кўрсатмоқда. Улар орасида ҳам автомобиль, қишлоқ хўжалик ва маҳсус техника қурилишининг ўзи, ҳам оммавий истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи, ўқув ва ижтимоий аҳамиятга эга ташкилотлар мавжуд.

Жамиятнинг бошқарув корхоналари:

«Автосаноат Инвест» (жамият улуши – 100%), «Uzautocomponents» МЧЖ (жамият улуши – 100%), «Uzauto Passenger Vehicles Management» МЧЖ (жамият улуши – 100%) ва «Uzauto Commercial Vehicles Management» МЧЖ (жамият улуши – 100%).

А.Р. Жуманазаров

Ш.Б. Умурзаков

Давлат улуши – 100%

Сайланган қузатув кенгashi аъзолари:

КК раиси: А.Р.Жуманазаров

КК аъзолари: Рахматов Ф.К., Сайдов З.З., Атаджанов М.Б., Шарик Хан, Андреас Эдингер, Б.И.Андерссон

Ижро органи: Раис – Ш.Б.Умурзаков.

Аудитор: 2021 йил учун танланган – Deloitte.

Асосий ишлаб чиқариш корхоналари:

«Ўзавто Моторс» АЖ (енгил автомобиллар), «СамАвто» МЧЖ ҚҚ (Isuzu автобуслари, юк автомобиллари ва D-Max пикаплари), «Uz Truck & Bus Motors» МЧЖ ҚҚ (MAN, Sinotruck юк автомобиллари), «Ўзавто Трейлер» МЧЖ (Камаз юк автомобиллари, тиркама ва ярим тиркамалар), «Жиззах автомобиль заводи» МЧЖ (енгил тижорат автомобиллари), «Ўзавто Моторс Пауэртрейн» АЖ (куч агрегатлари) ҳамда 25 та маҳаллийлаштириш корхоналари (автокомпанентлар).

Савдо ва лизинг хизматлари корхоналари:

«Ўзавтосаноат-лизинг» Лизинг компанияси (жамият улуши – 80,4%), 11 та автотеххизмат корхоналари ва 7 та «Ўзавтосаноатсервис» МЧЖ корхоналари.

Жамиятнинг бошқарувига берилган қишлоқ хўжалиги корхоналари:

«TTZ» МЧЖ ва «Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги конструкторлик-технологик маркази» МЧЖ.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1994 йил.

Ходимлар сони: 27 минг нафардан кўпроқ.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқелар

Маҳаллий ишлаб чиқарувчи ва истеъмолчиларни қўллаб-қувватлаш мақсадида «Ўзавтосаноат» АЖ таркибида «Autosanoat Agro Lising» МЧЖ лизинг ташкилоти ўз фаолиятини бошлади.

Қозоғистон Республикаси Бosh вазири Алихон Смаиловнинг Ўзбекистонга расмий ташрифи доирасида UzAuto ва Allur Group АЖ (Қозоғистон) ўртасида Тошкентда янги мултибрендли автомобиль комплекси ва автомобиль онлайн-маркетплейси (савдо майдончаси) ташкил этиш хақида ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

UzAuto Хитойнинг электромобиллар ишлаб чиқарувчи йирик компанияси BYD Auto Industry билан ҳамкорлик қилиш тұғрисида келишиб олди.

«UzAuto Motors» компанияси Chevrolet Tahoe ва Traverse сотувини бошлади.

«UzAuto Motors» компанияси бозор имкониятларини кенгайтириб, Ливанга Chevrolet, Spark автомобилларининг биринчи партиясини юборди.

«UzAuto Motors» компанияси Асака шаҳридаги заводида тест синов тариқасида 16 дона янги «Tracker-2» «Non-Saleble» автомобилларини ишлаб чиқарди.

«UzAuto Motors» компанияси Миллий маркетинг маркази томонидан ташкил этилган «Йил бренді» танловининг «Транспорт» йұналишида онлайн овоз бериш жараёнида ғолибликни құлға кирилди.

Барқарор бизнес мақсадлар

Ишлаб чиқарып ҳажмларининг барқарор үсишини таъминлаш.

СВУ автомобиллар экспорты улушини жами 30 фоизга ошириш (2019–2024 йй.)

Автомобил бутловчи қисмлари экспортини умумий ишлаб чиқарышнинг 25 фоизгача ошириш (2019–2024 йй.)

Маҳсулот таннархини 20 фоизгача пасайтириш (2019–2024 йй.).

Маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни құллаб-қувватлаш (даромад солиғи, тарифлар, сертификатлаштириш ва бошқалар).

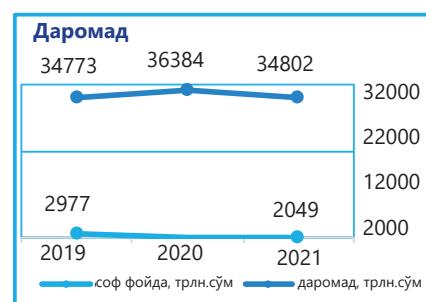
Соҳадаги инвесторларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш.

Хукумат ва хусусий сектор үrtасида самарали ҳамкорликни таъминлаш.

Мұхандислик салоҳиятини ривожлантириш.

Хукумат ва хусусий сектор үrtасида самарали ҳамкорликни таъминлаш.

2021 йил даромад күрсаткичлари	Режа (млн сүм)	Амалда (млн сүм)
Соф тушум	34 937,3	34 802,4
Операцион фойда	1 984,0	2 607,0
Солиқчаға фойда	1 784,0	2 508,7
Соф фойда	1 435,5	2 048,7

Маҳсулот кесимида

Маҳсулот	Үлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Енгил автомобиллар	дона	260 000	280 080	212 500	235 750
Автобуслар	дона	618	629	667	1 002
Юқ автомобиллари	дона	4 628	4 176	5 558	4 462
Енгил тиженрат автомобиллари	дона	–	–	1 000	917

Қиймати	Ишлаб чиқариш	Үсиш
31 185 млрд. сўм	2021 йил	89,1%
34 052 млрд. сўм	2020 йил	95,8 %
33 534 млрд. сўм	2019 йил	122,0 %

Корпоратив бошқарув

«Ўзавтосаноат» АЖ ягона акциядори 2016 йилдаги қарори билан Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинган.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида Аудит, Стратегия ва инвестициялар, Тайинлаш ва рафбатлантириш бўйича ҳамда Коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмиталари ташкил этилиб, Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага кенгаш аъзоларидан 3 нафардан қўмита аъзолари сайланди. Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди ва Кузатув кенгаши таркибига 2 та мустақил аъзо киритилди.

Ютуқлар

2021 йил январь ойида Қўйон шаҳрида расмий Škoda дилерлик маркази очилди.

Chevrolet Tracker автомобили янги авлодининг биринчи партияси сотувга чиқди.

Асака шаҳридаги «UzAuto Motors» заводида янги замонавий пайвандлаш цехи фойдаланишга топширилди.

2021 йил февраль ойида «UzAuto Motors» компаниясида SAP S/4HANA корхона ресурсларини бошқариш тизими (ERP-тизим)ни ишга туширилди.

«QBA IT» халқаро қўшма ИТ-компанияси тузилди.

2021 йил апрель ойида «UzAuto Trailer» ва «КАМАЗ» Ўзбекистонда тягачларни янги моделларини тақдим этди.

«Ўзавтосаноат» АЖ ва «Совкомбанк» ўртасида ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

«Ўзавтосаноат» АЖ ва Қирғизистон Республикаси Энергетика ва саноат вазирлиги Ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум имзоланди.

Boston Consulting Group (BCG) компанияси билан биргалиқда ташкил этилган «Ўзавтосаноат» АЖ ва унинг таркибий корхоналарини ислоҳ қилиш бўйича трансформация офиси ўз фаолиятни бошлади.

«UzAuto Motors» АЖ ўзининг ilk халқаро облигациялари чиқарилишини эълон қилди.

2021 йил май ойида Хоразмдаги янги «UzAuto Motors» пресслаш мажмуаси очилди.

«СарыаркаАвтоПром» МЧЖ «SamAuto» МЧЖ ҚҚ билан ҳамкорлиқда Қозогистоннинг шимолий ҳудудлари учун мослаштирилган СамАвто SAZ LE60 автобусларини ишлаб чиқаришни бошлади.

2021 йил июнь ойида «UzAuto Motors» АЖнинг енгил автомобилларини ишлаб чиқариш «UzAuto Motors Tаджикстан» қўшма корхонасини ташкил этиш бўйича битим имзоланди.

General Motors билан альянс шартномаси доирасида Auto Motors Chevrolet оммавий бозорида сотиладиган транспорт воситаларини Украинада сотишни бошлади.

«Минск трактор заводи» ОАЖ билан ўзаро келишув

асосида Ўзбекистонга «Беларус» тракторлари келтиришни бошлади.

2021 йил июль ойида «UzAuto Motors» бошқарув ва ишлаб чиқаришни босқичма-босқич ўзгартириш ишлари доирасида, ягона платформадаги янги автомобил моделларини ишлаб чиқариш йўлга қўйишни бошлади.

2021 йил август ойида «UzAuto Motors» Тожикистон бозорида Chevrolet бренднинг дилер марказни очди.

2021 йил сентябрь ойида Ҳажигабул шаҳрида (Озарбайжон) «UzAuto Motors» АЖ ва «SamAuto» заводи ишлаб чиқариш линияси очилди ва «UzAuto Motors» Chevrolet автомобилларини Озарбайжонда сотишни бошлаши ҳақида эълон қилди.

«UzAuto Motors» АЖ ва «Совкомбанк» 100 млн доллар қийматидаги аккредитивлар шартнома имзолади.

«Ўзавтосаноат» ва «Туркменистан-Моторс» Туркменистанда транспорт воситалари ишлаб чиқариш бўйича меморандум имзолади.

2021 йил октябрь ойида «Uz truck and bus motors» компанияси Тошкентда MAN TG3 юк автомобилларининг янги авлодини тақдим қилди.

2021 йил октябрь ойида тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган замонавий қўчма тиббиёт марказлари Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети мутахассислари томонидан «КАМАЗ» русумли автомашина ва «Исузу» автобуси негизида яратилди.

Самарқандда янги Volkswagen ва Škoda дилерлик марказлари очилди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2022–2026 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини тасдиқлаш ҳамда инвестиция лойиҳаларини бошқаришнинг янги ёндашув ва механизмларини жорий этиш тўғрисида»ги ПҚ-72-сон қарорига мувофиқ «Ўзавтосаноат» АЖ томонидан умумий қиймати 800 млн. долларлик 5 та йирик лойиҳа амалга оширилмоқда. Шу жумладан:

1. Янги автомобиль моделларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш;

2. «SamAuto» МЧЖда ишлаб чиқаришни кенгайтириш

3. «UzAuto Motors Powertrain» АЖда янги автомобиль моделлари учун янги турдаги двигателларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш;

4. «Асака Сити» турар жой мажмуасини қуриш;

5. Замонавий қўйиш цехини ташкил этиш.

2022 йил якунига қадар ушбу лойиҳалар доирасида жами 157,6 млн. долл. маблағлар ўзлаштирилиши режалаштирилган ва «Янги автомобиль моделларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш» лойиҳасини ишга тушириш кутимоқда.

Ушбу лойиҳа амалга оширилиши натижасида «UzAuto Motors» АЖда йиллик қуввати

190 мингта «Onix» ва «Tracker» русумли автомобиллари ишлаб чиқарилади.

Ижтимоий масъулият

«Ўзавтосаноат» АЖning 2021 йилдаги энг муваффақияти ижтимоий кампаниялари:

2021 йилда компания томонидан кўрсатилган ҳомийлик кўмаги миқдори 297 млрд сўмни ташкил этди.

Ахборот технологиялари соҳасини ривожлантириш, шунингдек, истиқболда буйуналишда кадрларни тайёрлаш учун Тошкент вилояти Юқоричирчиқ туманида UzAuto томонидан IT-академия қурилиш лойиҳаси амалга оширилди. Замонавий мажмуа «Ўзавтосаноат» ташаббуси билан Ўзбекистонда ёшлар лойиҳаларини қўллаб-кувватлаш ҳамда АКТни ривожлантириш лойиҳалари доирасида амалга ҳаётга татбиқ этилди. Лойиҳа 3,5 гектар ҳудудда 8 500 кв.м. майдондан иборат бино кўринишидаги мажмуа концепциясини ишлаб чиқиш, лойиҳалаштириш ва қуришни ўз ичига олган.

Сўнгги техник талабларга мувофиқ жиҳозланган ёшлар марказидан унумли фойдаланиш мақсадида «Ўзавтосаноат» компанияси томонидан етакчи тадбиркор жалб этилган бўлиб, унинг раҳбарлиги остида «Astrum» IT-академияси ташкил этилди.

АКТ йўналишидаги машғулотлар жараёни Кремний воийси мутахассислари томонидан ишлиб чиқилган.

2021 йилда ёзувчиларнинг дам олиши ва ижод қилиши учун «Ўзавтосаноат» АЖ томонидан Паркент туманида қурилган Паркент ижод уйи лойиҳаси амалга оширилди. Маданий-ижодий майдон 2 га ҳудудда Паркент туманидаги «Заркент» маҳалласини ободонлаштириш доирасида бунёд этилди. 52 ўринга мўлжалланган кўркам 3 қаватли мажмуа маданий ва кўнгилочар тадбирларни очиқ ҳавода ўтказиш учун маҳсус амфитеатрни ўз ичига олган.

«Ўзавтосаноат» АЖ Ўзбекистоннинг номоддий маданий меросини асраш тарафдори ва «Мақом мактаби» ННТ ҳамда Ўзбек миллий мақом мусиқа санъати маркази бош ҳомийси ҳисобланади.

Утган йилда 28 млрд. сўм миқдоридаги молия маблағлари маданият, фан ва спорт соҳалари, шу жумладан, мақом, кинематография, «Зиё» фонди, Андижон футбол клубини ривожлантиришга йўналтирилди.

UzAuto томонидан Жиззах вилоятининг Арнасой туманидаги ободонлаштириш ишларига ўз ҳиссасини қўшиб, «Яшил макон» дастури доирасида 60 минг кўчкат экилди.

Ўзавтосаноат соҳаси тармоқнинг ўзида 28 мингга яқин одам ва турдош соҳаларда 200 мингдан ортиқ инсонлар фаолият кўрсатади.

Жамият томонидан 2022 йилда бу соҳада яна 1200 та иш ўринлари яратиш режалаштирилган.

«ЎЗБЕКГЕОФИЗИКА» АЖ

Жамият тўғрисида маълумот

Асосий фаолият йўналиши: нефть ва газга истиқболли структураларни қидириш, чуқур бурғу қудукларида каротаж тадқиқотлари учун дала ва кон геофизикиси ишларини бажариш, бурғу қудукларидан олинган намуналарнинг (керн) лаборатория тадқиқотларини ўtkазиш, нефть ва газ конлари бўйича захираларни ҳисоблаш.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1957 йил.

Ходимлар сони: 4 093 та, шу жумладан 1 844 таси муҳандис-техник ходимлар.

Худудлардаги таркибий бўлинмалари (филиаллари): «Устюрт геофизика экспедицияси» филиали – 2 та сейсморазведка партияси, 1 та кон-геофизика партияси; «Бухоро геофизика экспедицияси» филиали – 4 та сейсморазведка партияси, 1 та электроразведка партияси; «Фарғона геофизика экспедицияси» филиали – 3 та сейсморазведка партияси, 1 та кон-геофизика партияси, 1 та электроразведка партияси; «Амиробод кон-геофизика экспедицияси» филиали – 5 та кон-геофизика партияси; «Яккабоғ геофизика экспедицияси» филиали – 6 та сейсморазведка партияси; Бевосита бўйсунувчи бўлинмалар.

Б.Ф. Исламов

Р.А. Юсупжонов

Давлат улуши – 96.8%

Сайланган кузатув кенгashi аъзолари ва аудитор

КК раиси: Б.Ф. Исламов

КК аъзолари: А.Я. Хайдаров, А.Б. Абдуллаев, Т.Н. Набиев, Ш.Ш. Ахмедов, Ш.К. Мирхадиев, Ж.А. Абдушукоров, Н.Ж. Хусанов, Б.А. Маматов

Ижро органи: Р.А. Юсупжонов

Аудитор: «Deloitte & Touche»

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Ҳисобот йилида «Ўзбекгеофизика» АЖ томонидан нефть ва газ минерал-хомашё базасини ривожлантириш ва қайта тиклаш давлат дастури ва «Ўзбекнефтегаз» АЖ шартномалари доирасида нефть ва газга истиқболли тузилмаларни аниқлаш ва тайёрлаш мақсадида республикамизнинг барча нефть ва газга истиқболли ҳудудларида 26 та лойиха асосида дала геофизика ишлари амалга оширилди. Натижада 2Д сейсмик қидирив ишлари 9000 пог. км ҳажмда режага нисбатан 100,0 % га бажарилди. 3Д сейсмик қидирив ишлари 3 410 кв.км ҳажмда ва режага нисбатан 101,2 % га бажарилди. Бажарилган ишлар натижасида, 17 та нефть ва газга истиқболли структуралар тайёрланиб (режада 16 та, ўсиш кўрстаткичи 106,8%), чуқур бурғи-лашга топширилди. С3 тоифаси бўйича углеводородлар ресурслари заҳираси 80,764 млн тн ш.ё. эквивалентига оширилди ва режага нисбатан 146,8%, 2020 йилга нисбатан 135,5% ўсиш кўрсатгичига эришилди.

Кон геофизикиси йўналишида жамият томонидан республиканинг нефт ва газга бой маҳсулдор регионларида буюртмачилар («Ўзбекнефтегаз» АЖ, «Eriell» ва бошқа) томонидан берилган жами 2546 та буюртмалар бажарилди, шулардан 466 та буюртмага мувофиқ маҳсулдор қатламларда тўлиқ кон-геофизика тадқиқот ишлари ўтказилди.

Барқарор бизнес мақсадлари.

Барқарор бизнес мақсадлар «Ўзбекгеофизика» АЖни молиявий соғломлаштириш, операцион самарадорликни ошириш, шунингдек ўрта ва узоқ муддатли ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилди. Ишлаб чиқилган стратегияни амалга ошириш бўйича жамият томонидан ижро механизми, муддатлари ва масъул ижрочилари акс эттирилган «Йўл харитаси» тасдиқланди ва ижроси амалга оширилмоқда.

Маълумот учун. Ҳужжатларни халқаро стандартлар асосида тайёрлаш, жамиятни соғломлаштириш ва стратегияни ишлаб чиқиш «HLB Tashkent» МЧЖ халқаро аудит компанияси (халқаро рейтингда 10 таликка киради) томонидан бажарилди, уларга катта тўртликка кирувчи «Deloitte&Touche» МЧЖ халқаро компанияси аудит хуносасини берди.

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн сўм)	Амалда (млн сўм)
Соф тушум	443 000	454 413
Операцион тушум	5400	8721
Солиққача тушум	64 000	62 639
Соф фойда	51 000	51 440

Иш тури	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Сейсмик қидириув 2Д	пог.км	9100	9100	9000	9000
Сейсмик қидириув 3Д	кв.км	2500	2500	3410	3410
Структуралар тайёрлаш	объект	16	16	16	17
С тоифаси бўйича углеводородлар заҳирасини ўстириш	млн т.ш.ё	47,0	59,6	53,0	80,8

Корпоратив бошқарув

«Ўзбекгеофизика» АЖ акциядорлар умумий йиғилишининг 2016 йил 29 июндангы қарори билан 2017 йил 1 январдан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган «Корпоратив бошқарув кодекси»га риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Кузатув кенгашининг карори асосида кенгаш қошида Стратегия ва инвестициялар, Аудит, Тайинловлар ва ҳақ тўлаш, Коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмиталари ташкил этилди.

2021 йил якуни бўйича жамиятда Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижаларига кўра, умумий 995 бални ташкил этиб, яъни «юқори» деб топилди.

Замонавий корпоратив бошқарув тизимини жорий этиш мақсадида Кузатув кенгashi таркиби янгиланди ва унда 2 та мустақил аъзолар кўзда тутилди.

Ютуқлар

Жамиятнинг трансформация офиси доирасида харидлар тизимини автоматлаштириш ва асосий ускуналар ва транспортлар таъмирлаш жараёнини ма софадан бошқаришни жорий этиш мақсадида 1С ERP тизими ни жорий этиш бошланди. Ҳисобот даврида замонавий ускуналар жорий этилиши на тижасида, Давлат дастури доирасида ва бошқа шартномавий ишларни тўлиқ, сифатли ва ўз муддатларида самарали бажаришга эришилди. Ҳусусан,

– АҚШ нинг INOVA компаниясиning G3I марказий сейсмик қайд қилиш станцияси жорий этиш орқали янги 3D сейсмик қидиругв партиясини ташкил этиш ва йил давомида қўшимча 800 кв.км ҳажмда ишларни бажариш имконини берди. Шу билан бирга ишлаб чиқариш физик унумдорлигини ва кузатув карралигини 2 ҳисса оширишга, 5000 метр чуқурликгача ётубчи истиқболли қўйи геологик қатламларни ўрганишга муваффақ бўлинди. Бажарилган ишлар на тижасида Шўртан кони ҳудудида терриген юра горизонтида жойлашган истиқболли структура аниқланиб, «Ўзбекнефтегаз» АЖ га чуқур бурғилашга тавсия берилди;

Масалан, рақамли форматдаги дала шароитида олинган материаллар онлайн тарзда қайта

ишлаш марказига юборилади, замонавий дастурий комплексда қайта ишланади ва талқин қилинади. Натижада, геофизик маълумотларнинг олиш тезлиги, уларнинг сифати ва ишончлилик даражаси сезиларли ошди.

Жорий этилган рақамли геотехнологик станцияларидан буюртмачиларнинг нефть-газ қудукларида бурғилаш жараёни ҳолати ва кўрсаткичлари мутахассисларимиз томонидан ма софадан (Тошкентдан ҳам) туриб онлайн режимда кузатилади ва назорат қилинади.

Шунингдек, жамиятда геофизика маълумотларининг ягона электрон базаси яратилган бўлиб, 1957 йилдан бошлаб олинган материаллар рақамли кўринишда тўлдириб борилмоқда. Бу ишларни 2023 йил охиригача яқунлаш кўзда тутилган.

Йирик лойиҳалар

Ҳисобот даврида замонавий ускуналар жорий этилиши на тижасида, Давлат дастури доирасида ва бошқа шартномавий ишларни тўлиқ, сифатли ва ўз муддатларида самарали бажаришга эришилди. Ҳусусан,

– АҚШ нинг INOVA компаниясиning G3I марказий сейсмик қайд қилиш станцияси жорий этиш орқали янги 3D сейсмик қидиругв партиясини ташкил этиш ва йил давомида қўшимча 800 кв.км ҳажмда ишларни бажариш имконини берди. Шу билан бирга ишлаб чиқариш физик унумдорлигини ва кузатув карралигини 2 ҳисса оширишга, 5000 метр чуқурликгача ётубчи истиқболли қўйи геологик қатламларни ўрганишга муваффақ бўлинди. Бажарилган ишлар на тижасида Шўртан кони ҳудудида терриген юра горизонтида жойлашган истиқболли структура аниқланиб, «Ўзбекнефтегаз» АЖ га чуқур бурғилашга тавсия берилди;

– Россияда ишлаб чиқарилган «Прогресс-Т3» 1200 каналли 2D телеметрик сейсмик комплекси Сурхондарё вилоятида Коштар лойиҳасида тадбиқ этилди. Чуқур ва мураккаб геологик қатламларни кўп каналли телеметрик 2D мажмуаси билан мураккаблаштирилган услубиёт

билан амалга оширилмоқда. Янги комплекс ишлаб чиқариш самарадорлигини ва кузатув карралигини 2 ҳисса оширишга ва Сурхондарё ҳудудида янги углеводород конларини очиш имкониятларини беради;

– ишлаб чиқаришга янги жорий этилган Россияда ишлаб чиқарилган АГИП-К прибори орқали қудук қатламларидан намуналар олиб нефть ва газга тўйинганлик даражаси тўғридан-тўғри аниқлаш имконини берди. КАСКАД ускунаси қия қазилган қудукларда кон-геофизика ишларининг тўлиқ мажмуасини ўтказиш имконини берди.

Ижтимоий масъулият

Ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш жамиятнинг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолмоқда. Бу ҳолат жамият кундалик фаолиятида ушбу соҳада режалаштирилган барча чора-тадбирларни таъминлаш ва амалга оширишга бўлган эътиборнинг кучайишини олдиндан белгилаб берди.

2021 йилда жамият ходимларига таътилга кетаётганда даволаниш учун 4,4 млрд сўм моддий ёрдам кўрсатилди.

Миллий байрамлар (Наврӯз, 8 марта, Рўза-Хайит, Қурбон-Хайит, Мустақиллик куни, Конституция куни) муносабати билан тадбирлар ўтказиш ва ходимларга моддий ёрдам тариқасида 13,2 млрд. сўм ажратилди.

Нокулай табиий - иқлим, шунингдек, оғир, зарарли меҳнат шароитида ишлаганлик учун компенсация тўловлари 3,5 млрд. сўмни ташкил этди.

Ходимларнинг юбилей санаси муносабати билан (50,60,70 йиллиги шарафига) 199,5 млн. сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди.

Жамият ходимларига жамоа шартномасида назарда тутилган аризалар ва бошқа бир марталик тўловлар бўйича 6,5 млрд сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди, шундан нафақага чиққанлиги муносабати билан ходимларга бир марталик нафақа тўловлари 609,5 млн. сўмни ташкил этди.

«ЎЗБЕКГИДРОЭНЕРГО» АЖ

Компания тўғрисида маълумот

«Ўзбекгидроэнерго» акциядорлик жамияти (кейинги ўринларда – Жамият) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 18 майдаги «Ўзбекгидроэнерго» акциядорлик жамиятини ташкил этиш тўғрисида»ги ПФ-5044-сон Фармони ва 2017 йил 18 майдаги «Ўзбекгидроэнерго» акциядорлик жамияти фаолиятини ташкиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-2972-сон Қарорига асосан ташкил этилган.

Компаниянинг асосий фаолияти Гидроэлектростанцияларда электр энергиясини ишлаб чиқариш.

Муҳим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 18.05.2017 йил.

Фаолият тури: электр энергиясини ишлаб чиқариш.

Ходимлар сони: 4,4 минг нафардан кўпроқ.

Жамиятнинг тизимидағи ташкилотлар қўйидагилардир:

4 та акциядорлик жамияти;

7 та маъсулияти чекланган жамият;

15 та унитар корхона.

М.П. Оллоёров

А.А. Сангинов

Давлат улуши – 100 %

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: М.П. Оллоёров

КК аъзолари: Ш.Х. Ходжаев,

И.А. Ниматуллаев, А.Б. Махмудов,

Х.Б. Мустафаев, С.С. Курбоналиев

Ижро органи: А.А. Сангинов

Аудитор: PWC

Жамиятнинг асосий вазифалари қўйидагилардан иборат:

гидроэлектр станцияларда электр энергияси ишлаб чиқариш соҳасида ягона техник сиёсатни амалга ошириш, гидротехник иншоотлардан хавфсиз ва самарали фойдаланишни таъминлаш, шунингдек, гидроэнергетика объектларни марказлаштирилган технологик бошқариш;

гидроэнергетика салоҳиятини комплекс ўзлаштириш асосида гидроэнергетика соҳасини ривожлантириш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ҳамда республикамизнинг энергетика баланси таркибида гидроэнергетиканинг улушкини кўпайтиришни таъминлаш;

йирик, ўрта, кичик ва микро гидроэлектр станцияларни лойиҳалаштириш ҳамда қуриш соҳасида замонавий ва ҳар томонлама чуқур асосланган илмий-техник ечимлар асосида янги гидроэлектр станциялар қуриш ва ишлаб турганларини модернизациялаш бўйича инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш;

янги гидроэлектр станциялар қуриш ва ишлаб турганларини модернизация қилиш бўйича лойиҳаларни амалга оширишга хорижий инвестициялар ва илғор технологияларни жалб этиш бўйича халқаро компаниялар ва молия институтлари билан ҳамкорликни ривожлантириш;

республикамизнинг сув салоҳиятига тежамкорлик билан муносабатда бўлишни таъминлаш, гидротехника иншоотларини қуриш ва улардан фойдаланишда мавжуд флора ва фаунани сақлаш, шунингдек, мамлакатимизнинг иқлим, табиий ва бошқа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда сув ресурсларини самарали бошқариш;

гидроэнергетика соҳасида олий ва ўрта маҳсус маълумотга эга бўлган кадрларни тизимили асосда тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш, ресурсларини ягона бошқарув системасини шакллантириш ва гидроэнергетика объектларини марказлашган технологик бошқарувини таъминлайди.

Жамият мақсади Гидроэнергетикани янада ривожлантириш

Электр энергиясини ишлаб чиқаришда мамлакатимиздаги табиий ва сунъий сув оқимларининг мавжуд гидросалоҳиятидан ва қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдала-

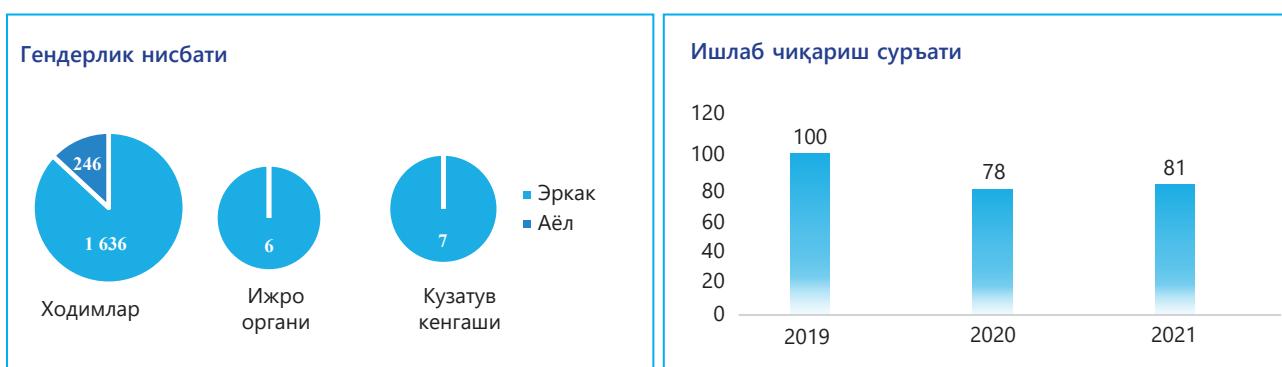
ниш күламини янада кенгайтириш, соңага хусусий инвестицияларни жалб қилиш учун қулай шароитлар яратиш ҳамда шу асосда янги экологик тоза энергия ҳосил қилувчи қувватларни ривожлантириш.

Ҳисобот йилидаги мұхим воқеалар

Жамият томонидан 2021 йилда умумий қуввати 174 мегаватт тенг 3 та лойиҳа ишга туширилди. Жумладан, «Тұполанғ дарёсида Зарчоб-2 кичик ГЭСлар каскадини қурилиши», «Чирчик-Бозсув трактида Камолот ГЭСини қурилиши» ҳамда Фарход ГЭС модернизация қилиш.

2021 йил даромад күрсаткичлари	Режа (млрд сүм)	Амалда (млрд сүм)
Соф тушум	1 327,8	1 073,0
Бошқа даромадлар	12,1	12,1
Молиявий фаолият даромадлар	0,6	0,6

Маҳсулот	Үлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Электр энергия ишлаб чикириш	млн.кВт.с	6 450	5 020	6 200	5 010
Маҳаллийлаштирилган маҳсулот	млн.долл.	0,954	1,026	1,019	1,037
Инвестицияларни ўзлаштириш	млн.долл.	159,4	159,4	163,5	163,5
Фойдаланишга топширилган лойиҳалар	сони	6 та	6 та	3 та	3 та

Корпоратив бошқарув

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 18 майдаги «Ўзбекгидроэнерго» акциядорлик жамиятини ташкил этиш тўғрисида»ги ПФ-5044-сон Фармони ва 2017 йил 18 майдаги «Ўзбекгидроэнерго» акциядорлик жамияти фаолиятини ташкиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-2972-сон қарорига асосан «Ўзбекгидроэнерго» АЖ ташкил этилган.

2017 йилда жамият ягона акциядори қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 31 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув Кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармон ижроси юзасидан жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида Аудит, Харидлар, Инвестиция ва стратегиялар ҳамда Рафбатлантириш бўйича Қўмиталар ташкил этилиб, Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага кенгаш аъзоларидан 3 нафардан қўмита аъзолари ва котиблари сайланди ҳамда қўмиталар ишини тартибга соловчи тегишли низомлар тасдиқланди.

Ютуқлар

Жамият 2020 йилда республикамида ишлаб чиқарувчи корхоналар орасида биринчилардан бўлиб «Fitch Ratings» ҳалқаро кредит рейтингининг «B+» (барқарор) даражасини қўлга киритди.

Шунингдек, амалга оширилган тадбирлар натижасида 2021 йилда «Фитч Рейтингс» ҳалқаро кредит рейтингининг оширилган «BB-» (барқарор) даражасини қўлга киритиш эришилди.

Мазкур рейтинг даражаси, «Ўзбекгидроэнерго» акция-

дорлик жамиятини жаҳоннинг машхур инвесторлар бозорларига аниқ ва равшан бизнес стратегиясига, шаффоф молијавий ҳисоботларига ва кучли корпоратив бошқарув тизимига эга биринчи ўзбек ишлаб чиқарувчи корхонаси сифатида таниди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 22 августдаги ПҚ-4422-сон қарорига мувофиқ «Ўзбекгидроэнерго» АЖнинг энергия хосил қилувчи корхоналарида ISO 50001 ҳалқаро стандартинини жорий этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 июндаги ПФ-6013-сон Фармони ижросини таъминлаш ҳамда ISO 37001:2016 «Коррупцияга қарши кураш бошқарув тизими. Фойдаланиш бўйича кўрсатма ва талаблар» ҳалқаро стандартини жорий қилиш мақсадида жамият фаолияти «Cert International» МЧЖ ҳалқаро сертификатлаштириш органи томонидан тегишли аудитдан ўтказилиб, натижада

ISO 37001:2016 бўйича миллий мувофиқлик ҳамда ҳалқаро сертификатлар қўлга киритилди.

Йирик лойиҳалар

Инвестиция дастурига мувофиқ жамият томонидан умумий қиймати 1 302 млн. доллар жами қуввати 797 МВт бўлган 13 та инвестиция лойиҳалари доирасида қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилмоқда.

2022 йилда жами 185,4 млн. доллар (ўтган йилга нисбатан 113 %), шундан, 104,3 млн. доллар – жамият ўз маблағлари ва 81,2 млн. доллар - хорижий кредит ҳисобига ўзлаштирилиши режалаштирилган.

2022 йилда умумий қуввати 258 МВт ва қиймати 187,0 млн. доллар бўлган 7 та лойиҳалар ишга туширилиши кўзда тутилган. Шундан, 3 та янги қурилиш (Шаудар, ПҚ 135+50, 102+00 ГЭС қурилиши) ва 4 та модернизация (Тўполанг, ГЭС-1, ГЭС-10, ГЭС-2Б) лойиҳалар ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 январдаги «Республикада ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва саноат кооперациясини кенгайтиришнинг самарали тизимини яратиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-99-сон қарорига мувофиқ, 2022 йилда 13,6 млрд. сўмлик (ўтган йилга нисбатан 120 %) б та янги маҳсулот турини маҳаллийлаштириш режалаштирилган.

Ижтимоий масъулият

Жамият ва тизимдаги корхоналарда фаолият олиб бораётган барча эркак ва аёл ходимлар учун бир хил шарт-шароитлар яратилган бўлиб, бу айниқса, ижтимоий масалаларда аниқ кўринади.

Жумладан, тизимда фаолият олиб бораётган барча ходимлар учун Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексига мувофиқ зарурий меҳнат шароитлари яратилган, иш жиҳозлари билан таъминланган.

Жамиятда тизимда фаолият олиб бораётган иқтидорли ёш хотин-қизларни аниқлаш, уларнинг қобилияtlарини тўғри йўналтириш ва раҳбарлик лавозимларига тайёрлаш тизими яратилган бўлиб, яқин келажакка мўлжалланган кадрлар заҳираси шакллантирилган.

Анъанага кўра, 2021 йилда ҳам Жамият томонидан бунёдкорлик ишларининг бош омили бўлган ишчи ходимларга алоҳида эътибор қаратилди.

Биринчи навбатда ходимларнинг иш ҳақини ошириш, меҳнат қилиш ва дам олиш шароитларини яхшилаш, ижтимоий ҳимоясини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Ўртacha ойлик иш ҳақи 2021 йилда 5 400 минг сўмга етказилишига эришилди.

Ходимларни соғломлаштириш, уларни куз-қиши фаслида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан текин таъминлаш, самарали меҳнати учун рафбатлантириш тизимли равища йўлга кўйилди.

«ИССИҚЛИК ЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРИ» АЖ

Компания тұғырсыда маълумот

Жамиятнинг асосий фаолияти иссиқлик электр станциялари ҳамда электр ва иссиқлик энергияси ишлаб чиқарувчи электр марказларини бошқариш ҳамда республика іктисодиёти ва ахолисиң әхтиёжларини қаоатлантирилишини таъминлаш мақсадида, мавжуд құвватлардан унумли фойдаланиш хисобига, балансда белгиланган миқдорда электр ва иссиқлик энергиясини хосил қилинишини таъминлаш.

Мұхим фактлар:

Ташкил қилингандын сана: 2019 йил.

Маҳсулотлари: электр ва иссиқлик энергияси

Экспорт ҳажми: мавжуд әмас.

Экспорт йүналишлари: мавжуд әмас

Ходимлар сони: 128 нафар.

Әгаллаб турған майдон: 1 гектар.

Ишлаб чиқариш майдони: мавжуд әмас.

Жамиятнинг таркибидаги (тизимдагы) корхоналар 12 та, шундан:

10 та акциядорлық жамиятлари;

1 та маъсулияти чекланған жамият;

1 та унитар корхона.

А.Ж. Ортиков

Ф.М. Абдурахманов

Давлат улуши – 100%

Сайланған күзатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: А.Ж. Ортиков

КК аъзолари: Ж.И. Аbruев, Ш.Х. Ходжаев, С.О. Усмонов, Қ.А. Усмонов, Б.А. Маматов.

Ижро органи: Ф.М. Абдурахманов.

Аудитор: Deloitte

Тизим ташкилотлари томонидан электр ва иссиқлик энергияси ишлаб чиқаришни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш мақсадида Жамиятнинг тегишли бўлинмалари мавжуд. Жамият электр энергетикаси соҳасидаги маҳсус ваколатли бошқарув хўжалик субъекти бўлиб, ўз фаолияти давомида таркибига кирувчи акциядорлық жамиятлари, ташкилотлари, корхоналари ва филиалларини услубий бошқаради ва уларнинг ишларини мувофиқлаштиради.

Шу билан бирга, ишлаб чиқарувчи құвватларни замонавий асбоб-ускуналар ва илфор технологиялар асосида, шу жумладан хорижий инвестициялар хисобига, реконструкция қилиш, замонавийлаштириш, техника билан қайта жиҳозлаш ва янада ривожлантириш Жамият фаолиятининг асосий йүналишлари ва вазифаларидан бирига киради.

Ҳисобот йилидаги мұхим воқеалар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 29 апрелдаги 210-F-сонли фармойишига асосан аниқ йүналишлар бўйича «йўл харитаси» тасдиқланди. Биринчи навбатда инвестиция лойиҳаларини мақбуллаштирилиши кўриб чиқилди ва «Электр энергетика сектори салоҳиятини ривожлантириш (2-босқич) инвестиция лойиҳаси доирасида 24,5 миллион АҚШ доллари иқтисод қилишга эришилди. Жамиятнинг 2019–2020 йиллар учун тузилган молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари халқаро стандартлар асосида «Катта тўртлик»ка кирувчи Deloitte халқаро компанияси томонидан аудитдан ўтказилди ҳамда ижобий хulosалари олинди. «Катта тўртлик»ка кирувчи KPMG халқаро компанияси томонидан 6 та йўналиш бўйича ўрта ва узоқ муддатли ривожланиш моделлар ишлаб чиқилди. Ёқилғи самарадорлиги ташаббуси бўйича, шартли ёқилғининг солиштирма сарфини реал вақтда мониторингини олиб бориши учун аналог-рақамли конверторлар ва дастурий таъминот Тошкент ИЭСнинг 4 – блокига синов тариқасида ўрнатилди ва шартли ёқилғининг солиштирма сарфи 2,49 грамм/кВт.с га ёки жорий йил 4 ой давомида 280 миллион сўмлик 424 минг метр куб табиий газ иқтисод қилишга эришилди. Ушбу пилот лойиҳа ўз натижасини берганини инобатга олиб Тахиатош ИЭС, Навоий ИЭС мавжуд энергоблокларда ушбу лойиҳаны амалга ошириш ишлари бошланди.

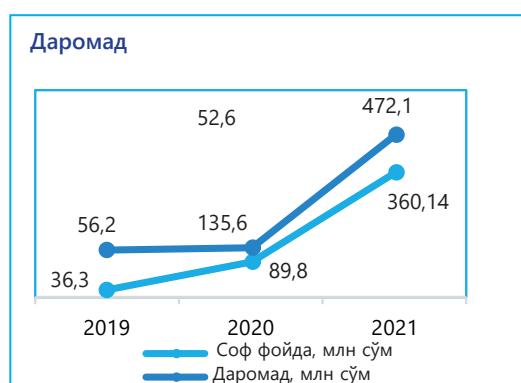
Барқарор бизнес мақсадлар

Жамиятнинг фаолият мақсади даромад олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, ўз фаолиятини қўйидаги мақсадларда амалга оширади: республика иқтисодиёти ва ахолисини электр ва иссиқлик энергияси билан барқарор таъминлаш, электр ва иссиқлик энергияси хосил қилувчи корхоналарни ривожлантиришнинг қиска муддатли ва узоқ муддатли истиқболларини, ҳамда мақсадли дастурларини ишлаб чиқиш.

Республиканинг электр энергиясига бўлган эҳтиёжини, энергоресурслар импортига боғлиқ бўлмаган ҳолатда, ички электр энергиясини ишлаб чиқариш қувватлари ҳисобига таъминлаш мақсадида «Иссиқлик электр станциялари» АЖнинг 2022–2026 йилгача ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилган.

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн сўм)
Асосий фаолиятдан тушум	128 404	150 181
Молиявий фаолиятдан тушум	5 900	321 908
Солиққача фойда	95 647	372 326
Соф фойда	89 831	360 147

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Электр энергияси ишлаб чиқариш	млн.кВт	51 425,4	54 422,1	56 703,0	60 510,21
Иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш	минг Гкал	6 932,9	6 221,7	5 268,8	5 599,75

Корпоратив бошқарув

2020 йил «Иссиқлик электр станциялари» АЖ ягона акциядорининг қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизими ни такомиллаштириш бўйича Комиссия йигилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сонли баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият ягона акциядори ва кузатув кенгashi қарорлари асосида кузатув кенгashi қошида, кузатув кенгashi аъзоларидан иборат аудит қўмитаси, стратегия ва инвестициялар қўмитаси, тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси ҳамда коррупцияга қарши курашиб ва этика қўмитаси ташкил этилди. Қўмиталар ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуқлар

1. Жамиятнинг 2019–2020 йиллар учун тузилган молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари халқаро стандартлар асосида «Катта тўртлик»ка кирувчи «Deloitte&Touche» халқаро компанияси томонидан аудитдан ўтказилди ҳамда ижобий хуласалари олинди.

2. «Катта тўртлик»ка кирувчи КПМГ халқаро компанияси томонидан 6 та йўналиш бўйича ўтра ва узоқ муддатли ривожланиш моделлар ишлаб чиқилди.

3. Операцион самарадорликни ошириш мақсадида «McKinsey & Company» халқаро консалтинг компанияси томонидан ўрганишлар ўтказилди ва натижада 60 банддан иборат ташабbusлар (йўл харитаси) белгилаб олинди. Белгиланган ташабbusларни амалга ошириш натижасида 2025 йилга келиб, 1,2 триллион сўмлик натижага тезкорлик билан эришиш мумкинлигини 316 миллиард сўм инвестиция

киритиш натижасида 3,6 триллион сўмгача молиявий манбалар вужудга келиши бўйича тавсиялари кўрсатиб ўтилди.

4. Марказий аппаратда Иссиқлик электр станциялари ва марказларидағи энергоблокларни барқарор ишлашини мониторинг қилиш ва тезкорлик билан тегишли чораларни кўриш учун мониторинг маркази ташкил этилди.

5. Халқаро кредитларни давлат кафолатисиз жалб қилиш мақсадида жорий йил якунига қадар КПМГ билан тузилган шартномага асосан «Катта учлик»га кирадиган Фитч Ратингс халқаро компанияси кредит рейтингини олиш бўйича шартнома тузиш бўйича Кузатув кенгашининг розилиги олинди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 24 мартағи «Энергетика вазирлиги ҳузурида «Миллий диспетчерлик маркази» давлат унитар корхонасини ташкил этиш тўғрисида» 126-сон қарорига мувофиқ Энергетика вазирлиги, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Молия вазирлигининг «Иссиқлик электр станциялари» АЖ ва «Худудий электр тармоқлари» АЖ тизимидағи ташкилотларни ушбу жамиятларнинг ҳудудий филиаллари этиб қайта ташкил этиш тақлифларига розилик берилган. Бугунги кунда тизим корхоналарини филиалларга айлантириш ишлари олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон «Тадбиркорлик муҳитини яхшилаш ва хусусий секторни ривожлантириш орқали барқарор иқтисодий ўсиш учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги навбатдаги ислоҳотлар тўғрисида»ги қаро-

рига мувофиқ тажрибали инвестиция банкини жалб этиб, 2022 йил якунига қадар «Ўзбекнефтгаз» АЖнинг, шу жумладан акцияларини оммавий жойлаштириш (ИПО) орқали камида 49 фоиз улушкини, шунингдек, «Иссиқлик электр станциялари» АЖдаги 51 фоиз ва ундан юқори миқдордаги давлат улушкини хусусийлаштириш ишларини бошлаш кўзда тутилган.

«Иссиқлик электр станциялари» АЖ томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2022–2026 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини тасдиқлаш ҳамда инвестиция лойиҳаларини бошқаришнинг янги ёндашув ва механизмирини жорий этиш тўғрисида» ПҚ-72-сон Қарорига асосан Ҳукумат кафолати остидаги 4 та йирик лойиҳаларни амалга ошириб келмоқда. Қарорда белгиланган муддатда, ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида янги 2264 МВт қувватга эга энергоблоклар ишга туширилади. Ушбу лойиҳалар ОТБ, ЕТТБ ва Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги маблағлари ҳамда станцияларнинг ўз маблағлари ҳисобига амалга оширилмоқда.

Ижтимоий масъулият

«Иссиқлик электр станциялари» АЖ таркибидаги «Талимаржон ИЭС» АЖ тасарруфида болалар оромгоҳи мавжуд. Болалар оромгоҳи 250 ўринли бўлиб, «Талимаржон ИЭС» АЖ ишчи-ходимларининг фарзандларини ёзги таътилда 4-смена соғломлаштириш ва дам олишларини ташкиллаштириш учун мўлжалланган, бугунги кунда тўллиқ қувватда ишламоқда. Болалар оромгоҳи Қашқадарё вилояти Яккабоғ туманида жойлашган (оромгоҳ бўйича маълумотлар илова қилинади).

«ЎЗАГРОСУҒУРТА» АЖ

Жамият тұғрисида маълумот

Жамият асосий фаолиятини умумий суғурта тармоғи бүйіча 17 та суғурта класслари бүйіча амалага ошириб келмоқда, жами 100 тадан ортиқ суғурта маҳсулотларига (суғурта турларига) әга. Бұгунғы кунда компания томонидан нафақат йирик шаҳарларда, балки мамлекатнинг эң чекка ҳудудларига қадар сифатли суғурта қилиш хизматлари күрсатылмоқда. Республика бүйлаб жами 191 та суғурта маркази ва 179 та агентлик шаҳобчалари міжозларға құлай ва тезкор хизмат күрсатылмоқда. Шунингдек, компаниянинг юридик ва жисмоний агентлари сони 1000 нафардан ошади.

Мұхим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1997 йил.

Маҳсулотлари: 140 дан ортиқ мажбурий ва ихітёрий суғурта турлари.

Устав капиталы: 108,9 млрд. сүм.

Активлар: 271,9 млрд. сүм.

Ходимлар сони: 1305 нафар.

Йирик акциядорлар:

Молия вазирлиги (94,56%),

«Ўзпахтасаноат» АЖ (3,24%),

«Агробанк» АТБ (1,56%)

М.М. Мирзаев

Ш.Г. Расулов

Давлат улуши – 94,56%

Сайланған күзатув кенгаши аъзолари ва аудитор.

КК раиси: М. Мирзаев.

КК аъзолари: Э. Рустамов, Ф. Карабаев, Х. Мустафаев, А. Мұмінов, А. Ниязов, М.Миралиев.

Ижро органды: Ш. Расулов.

Аудитор: Grant Thornton

Ҳисобот йилидаги мұхим воқелар

1. «Fitch Ratings» халқаро рейтинг агентлиги билан 2019 йил 21 мартда имзоланған ID 00023293.0-сон шартномага құшымча келишув асосида Жамият томонидан олинған халқаро рейтингни тасдиқлаш бүйіча ишлар амалға оширилиб, 2020 йил декабрь ойда «BB-Stable» халқаро рейтинги «Fitch Ratings» халқаро рейтинг агентлиги томонидан тасдиқланды ҳамда 2021 йил сентябрь ойда ушбу рейтинг қайта тасдиқланды.

2. Жамиятнинг 2019–2020 йиллар фаолияти яқунларини халқаро аудитдан үтказиш мақсадида «Grant Thornton International» халқаро аудит ташкилоти билан 2020 йил 16 мартда ва 2021 йил 24 марта шартномалар имзоланиб, аудит жараёни яқунланиб ижобий аудит хуласалари олинди.

Шунингдек, Жамият ва «Grant Thornton International» халқаро аудит ташкилоти үртасида 2022 йил 17 январда аудиторлық хизматларини күрсатыш юзасидан шартнома имзоланған бўлиб, мазкур шартнома асосида 2021 йил фаолияти яқунларини халқаро аудитдан үтказилди ва ижобий хулоса олинди.

3. Жамиятнинг ҳисоботларни молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари (МХХС) асосида тайёрлаш жараёнида Жамиятнинг активларини халқаро стандартлар асосида баҳолаш мақсадида, «Veritas» халқаро баҳоловчи ташкилоти билан 2020 йил 6 марта 02/114-сон шартнома имзоланған бўлиб, Жамиятнинг активлари халқаро стандартлар асосида мустақил баҳолаш ҳисоботи олинди ҳамда ҳисоботларни МХХС асосида тайёрлаш жараёнида фойдаланилмоқда.

4. Жамиятнинг 2021–2022 йиллар учун мұлжалланған бюджет лойиҳаси ишлаб чиқилди.

5. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 4 майдаги 266-сон қарорига асосан 19 дона бино-иншоотлари Давлат активларини бошқариш агентлигига давлат мулки сифатида баланс қийматида үтказилди. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 24 сентябрдаги 757-сон қарорига мувофиқ 22 млрд. сүмлик 64 дона бино-иншоотлари очиқ аукцион орқали ҳамда 1 млрд сүмлик 69 дона эскирган ва ёроқсиз ҳолга келган автотранспорт воситалари сотилди.

6. Жамият тизимида онлайн кўрсатилаётган умумий суғурта хизматлари қамров даражасини оширишга мўлжалланган «Online Polis» ахборот тизими ишлаб чиқилди ва ушбу тизим учун муаллифлик ҳуқуқини олиш мақсадида Адлия вазирлиги ҳузуридаги Интеллектуал мулк агентлигидан 2021 йил 5 февралда ахборот тизими муаллифлик ҳуқуқини тасдиқловчи DGU 10141-сон гувоҳнома олинди.

7. Жамият ягона ахборот тизимини жорий қилиш бўйича «UzagrosOnline» дастурий таъминоти тизими ишлаб чиқилди ва ушбу тизим учун муаллифлик ҳуқуқини олиш мақсадида Адлия вазирлиги ҳузуридаги Интеллектуал мулк агентлигидан 2021 йил 5 февралда ахборот тизими муаллифлик ҳуқуқини тасдиқловчи DGU 10142-сонли гувоҳнома олинди.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 5 октябрдаги «Рақамли Ўзбекистон – 2030» стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПФ-6079-сон Фармонига асосан мажбурий суғурта турлари портфелини шакллантирувчи ахборот тизимини «UzagrosOnline» ягона электрон ахборот тизимида интеграция қилиш мақсадида полисларни онлайн (E-polis) расмийлаштириш ҳамда Жамиятнинг расмий веб сайти орқали ҳам E-polislарни харид қилиш имконияти яратилди.

Кўрсаткичлар	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн. сўм)
Суғурта мукофотлари	260 000,0	261 033,2
Суғурта товоnlари	61 651,3	34 897,5
Суғурта мажбурияти	91 114 400,0	83 570 057,1
Соф фойда	8 044,4	8 115,6

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирликлари	2019 й.	2020 й.	Ўзгариш, %	2021 й.	Ўзгариш, %
• Устав капитали	млрд.сўм	109,0	109,0	100	109	100
• Суғурта мукофоти	млрд.сўм	252,7	178,2	71	261,0	146
шундан, қишлоқ ҳўжалиги	млрд.сўм	90,6	56,0	62	2,1	4
• Суғурта товони	млрд.сўм	97,6	91,4	94	35,3	39
шундан, қишлоқ ҳўжалиги	млрд.сўм	64,5	44,4	69	7,8	18
• Суғурта жавобгарлиги	трлн.сўм	68,7	74,3	108	83,4	112
шундан, қишлоқ ҳўжалиги	трлн.сўм	2,2	1,4	64	0,2	14
• Инвестициялар	млрд.сўм	158,8	167,1	105	156,6	94
• Активлар	млрд.сўм	283,5	293,9	104	271,9	93
• Қопланмаган зарар	млрд.сўм	56,7	51,6	91	45,2	88
• Соф фойда	млрд.сўм	6,2	6,7	108	8,1	121
• Худудий бўлинмалар (марказлар) сони	дона	216	224	104	213	95
• Ходимлар сони	дона	1 431	1 012	71	800	79
• Суғурта агентлари сони	дона	1 832	1 146	62	1305	114

Корпоратив бошқарув

«Ўзагросуғурта» АЖ акциядорлари умумий йиғилишининг 2016 йилдаги қарори билан Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида Аудит қўмитаси ташкил этилиб, Кузатув кенгаши аъзоларидан З нафардан қўмита аъзолари сайланди. Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Жамиятнинг корпоратив бошқарув тизими самара-дорлиги ҳар йили баҳоланиб, Жамият акциядорларининг умумий йиғилиши муҳокамасига киритилади.

2020 йил якунларини баҳолаш натижасида Жамиятга 902 балл берилган. Бу йилги баҳолаш ишлари давом этмоқда.

Ютуқлар

«Fitch Ratings» халқаро рейтинг агентлиги билан

2019 йил 21 марта имзоланган ID 00023293.0-сон шартномага қўшимча келишув асосида Жамият томонидан олинган халқаро рейтингни тасдиқлаш бўйича ишлар амалга оширилиб, 2020 йил декабрь ойида «BB-Stable» халқаро рейтинги «Fitch Ratings» халқаро рейтинг агентлиги томонидан тасдиқланди ҳамда 2021 йил

сентябр ойида ушбу рейтинг қайта тасдиқланди.

Жамиятнинг 2021 йил фоалияти якунларини халқаро аудитдан ўтказиш мақсадида «Grant Thornton International» халқаро аудит ташкилоти билан 2022 йил 17 январда шартномалар имзоланиб, аудит жараёни якунланиб ижобий аудит хуносалари олинди.

Жамиятнинг ҳисботларни молиявий ҳисботнинг халқаро стандартлари (МХХС) асосида тайёрлаш жараёнида Жамиятнинг активларини халқаро стандартлар асосида баҳолаш мақсадида, «Veritas» халқаро баҳоловчи ташкилоти билан 2020 йил 6 марта 02/114-сон шартнома имзоланган бўлиб, Жамиятнинг активлари халқаро стандартлар асосида мустақил баҳолаш ҳисбототи олинди ҳамда ҳисботларни МХХС асосида тайёрлаш жараёнида фойдаланилмоқда.

Жамиятни трансформация қилиш жарёнида Осиё тараққиёт банки томонидан «Economic Management Improvement Program» лойиҳаси бўйича «Ўзагросуғурта» АЖ фаолияти юзасидан 2022 йил февраль ойидан бошлаб диагностика ўтказилмоқда.

Йирик лойиҳалар

«Challenge Group – Insurance consultants and Brokers Ltd» Lloyd's суғурта бозори (Россия) брокери би-

лан 2019 йилдан бери ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйилган бўлиб, ҳозирда ушбу брокер билан киривчи ва чиқувчи қайта суғурта фаолияти доирасида қайта суғурта шартномалари, қайта суғурта слиплари имзоланиб келинмоқда.

«ConsiliumRe» (Lloyd's of London Broker) суғурта бозори (Лондон) брокери билан 2016 йил 1 апрелда 24/Ўзагрос-2016 бош келишув имзолаган бўлиб, ҳозирда ушбу брокер билан киривчи ва чиқувчи қайта суғурта фоалияти доирасида қайта суғурта шартномалари, қайта суғурта слиплари имзоланиб келинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Капитал бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2021 йил 13 апрелдаги ПФ-6207-сон Фармони билан 2021–2023 йилларда акциялари фонд биржаси орқали оммавий жойлаштирилиши белгиланган корхоналар рўйхатига «Ўзагросуғурта» АЖ ҳам ўрин олган.

Ушбу Фармон билан 2023 йил 1 январдан бошлаб маҷаллий эмитентлар ўз акцияларини дастлаб Республика фонд биржасида жойлаштиргандан сўнг андеррайтер тавсиясига кўра, хорижий фонд бозорларида жойлаштириши мумкинлиги белгиланган.

АО «БИОКИМЁ»

Компания тұғрисида маълумот

Компаниянинг асосий фаолияти этил ректификацияланган истеъмол ва техник спирт ишлаб чиқаришидан иборат.

Компания маҳсулотлари ички бозорда сотилади ва юқори баҳоланади. Компания ректификацияланган этил спиртнинг икки турини ишлаб чиқаради: истеъмол спирти – буғдой хом ашёсидан техник спирт – эфироальдегид фракция хом ашёсидан тозалаш даражасига қараб, ректификацияланган этил спирти икки нави ишлаб чиқарилади: «Люкс» ва «Алфа».

Бутабиий, экологик тоза, генетик модификацияланган маҳсулотлардан фойдаланмасдан ишлаб чиқарилиши кафолатланган маҳсулотлар. Соҳа мутахассислари маҳсулотни Ўзбекистондаги энг сифатли ҳисоблайди ва эътироф этади. Сифатни қатъий назорат қилиш ишлаб чиқаришнинг барча босқичларида амалга оширилади, технологик интизомга қатъий риоя қилинади. Тайёр маҳсулотлар «Алкоголли ичимликлар хавфсизлиги бўйича умумий техник Регламент» ва O`zDSt 3115:2016 «Озиқовқат хом ашёсидан тозалangan этил спирти Техник шартлари» стандартида белгиланган меъёрий талабларга жавоб беради.

Мухим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1958 йил.

Маҳсулотлари: истеъмол спирти – буғдой хом ашёсидан техник спирт- эфироальдегид фракция хом ашёсидан

Ходимлар сони: 330 нафардан кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 18,92 гектар.

Ишлаб чиқариш майдони: 51 845,18 квадрат метрдан.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш қуввати: 1 830 дал

Жамиятда узлуксиз ишни таъминлаш учун қўйидаги ёрдамчи, хизмат қўрсатиш цех ва бўлинмалари мавжуд: 1. Бошқарув маъмурияти бўлимлари; 2. Буғ-қувват ишлаб чиқариш цехи; кимёвий тозалangan сувни тайёрлаш тармоғи. 3. Буғдой омбори; темир йўл участкаси. 4. Кимёвий-техник назорат лабораторияси; 5. Маҳсулот-моддий бойликлар омбори; 6. Озуқа ва техник спирт омбори; 7 Озуқа этил спирти ишлаб чиқариш цехи; 8. Техник этил спирти ишлаб чиқариш участкаси; 9. Таъмиглаш-механик цехи; 10. Тозалаш иншоотлари тармоғи; 11. Транспорт цехи; 12. Электроцех; 13. Автоматика ва назорат ўлчов ускуналари бўлими; Ёнғинга қарши автоматика ва сигнализация бўйича тармоғи 14. Тоза ва айланма сув таъминоти участкаси; 15. Хавони компессорлаш участкаси.

Ҳисобот йилидаги мухим воқелар

«BIOKIMYO» акциядорлик жамияти томонидан 2021 йил учун ишлаб чиқилган «BIOKIMYO» АЖда ишлаб чиқаришни модернизация ва реконструкция қилиш» режа тадбирларини амалга ошириш бўйича 10463,886 млн. сўмлик ишлар бажарилган. Шу жумладан:

Янги газ қувуруни монтаж қилишга 1998,81 млн сўм;

Promass E200 ҳисоблагичини ўрнатишга 1240,76 млн сўм;

100 ўринли боғча қурилишига 1357,49 млн сўм;

Т.Н.Набиев

Р.А.Аликулов

Давлат улуши – 51%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

КК раиси: Т.Набиев

КК аъзолари: Ф. Ташпулатов, Б. Ахмедов, А.Тугизбаев, О. Хуррамов, А. Ахунов, Ж. Шахобиддинов

Ижро органи: Р.Аликулов

Аудитор: «FTF-LEA-Audit» МЧЖ

2000 тоннали силос учун иккита омборхоналар қурилишига 612,27 млн сўм; ва бошқаларга 5254,55 млн сўм.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамиятнинг фаолият мақсади даромад олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, ўз фаолиятини қўйидаги мақсадларда амалга оширади: Ректификатланган этил спирти ишлаб чиқариши соҳасидаги давлат сиёсатини амалга ошириш, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 27 октябрь 2022 йилдаги ПФ-6096 сонли «Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилишни жадаллаштириш ҳамда давлат активларини хусусийлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида» ги Фармони асосида «BIOKIMYO» АЖ учун уч йиллик бизнес-режа ва молиявий модель ишлаб чиқилди. Ушбу лойиҳа операцион самараодорликни ошириш, молиявий соғломлаштириш, самарали корпоратив бошқарув ва комплаенс хизмати ишини кучайтиришга қаратилган.

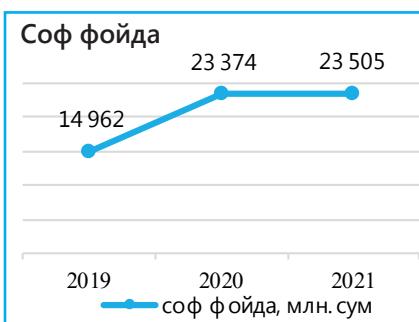
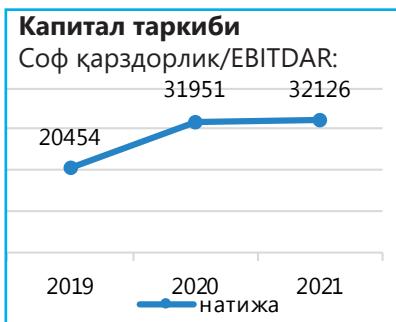
Ривожланиш стратегиясининг асосий йўналишлари:

Мавжуд бозор позицияларини мустаҳкамлаб бориш;

Спиртли ичимликлар бозорининг пасайиши билан боғлиқ рискларнинг камайишини ташкил этишини ташкил этади.

Янги бозор муносабатларига мослашиш (маркетинг, сотиш, R&D соҳасидаги ходимларнинг малакасини ошириш, шунингдек хом ашё ва тайёр маҳсулотларни сақлаш омборларини яратиш)

2021 йил даромад кўрсаткичлари	Режа (млн. сўм)	Амалда (млн сўм)
Соф тушум	205 825	214 467
Операцион тушум	203 551	211 611
Солиқча тушум	23 315	27 928
Соф фойда	19 650	23 505

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Истөъмол спирти	т.дал	1 420	1 428,30	1 450	1 454,9
Техник спирт	т.дал	60	85,1	80	70,2

Корпоратив бошқарув

2016 йил 28 июндан «БИОКИМЁ» АЖ акциядорлари умумий йиғилишининг қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сонли баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув қоидаларига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгashi қошида Аудит, Тайинлаш (танлов) ва мукофотлаш, Стратегия ва инновациялар ва Низоли вазиятларни аниқлаш ва хал этиш бўйича Қўмиталар ташкил этилиб, Кузатув кенгashi аъзоларидан ҳар бир қўмита кенгаш аъзоларидан 3 нафардан қўмита аъзолари сайланди. Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуқлар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 28 июлдаги 456-сонли Қарорига мувофиқ техник кимёвий синов лабораторияси «Акредитация маркази» ДУК томонидан техник жиҳатдан малакалигини маъқуллаш Гувоҳномаси олинди.

Янгийўл шахри Хокимишининг 2019 йил 26 июнь кунидаги №14566-хҳ-сонли

баёнининг 11-бандига асосан 2021 йилда 100 ўринли болалар мактабгача таълим муассаси қурилди. 2022 йилда тутатилган қурилишлар:

а/ корхонамизнинг ишчи-хизматчилари учун 50 ўринли ошхона;

б/ дон заҳирасини ошириш мақсадида, ҳар бирининг ҳажми 2000 тонна бўлган икки дона силослар;

в/ корхона автоуловлари учун замонавий автомобил гаражи

Ҳамда этил спиртини ишлаб чиқаришни ошириш мақсадида тайёр маҳсулотлар сақлаш омборида ёрдамчи сифим ўрнатилди.

Йирик лойиҳалар

2021 йилда, «ХУДУДГАЗ ТОШКЕНТ» техник шартларига асосан, «Биокиме» АЖ эҳтиёжи учун, Янгийўл газ тақсимлаш станцияси саноат коллекторидан алоҳида газ тармоғи тортиш ишлари бошланди.

2022 йилда корхонамизни барқарор ишлашини таъминлаш мақсадида Янгийўл шахри «Гидролиз» подстанциясидан «БИОХИМ-3» фидери электр заҳира линияси ўtkazildi.

2021 йилда «БИОХИМ-1» ва «БИОХИМ-2» фидерлари электр линиялари тўлиқ янгиланди.

Ижтимоий масъулият

Жамиятимизнинг ишчи-хизматчиларига маҳсус кийим ва шаҳсий химоя воситалари, зарарли иш жойларда ишлаганларга сут маҳсулоти,

ҳар йилги тиббий кўриклар, ҳодимлар суғуртаси, грипга қарши вакциналар, биринчи ёрдам кўрсатиш учун медикаментлар, кир ювиш совуни, бир марталик никоблар, бир марталик стакан, антисептикларга бир йиллик харажати ташкил қилди:

– 2019 йилда-367,9 млн. сум

– 2020 йилда-732,2 млн. сум

– 2021 йилда-656,0 млн. сум

Бундан ташқари ҳодимларимизнинг оила аъзолари вафот этганда, ўз соғлиғини тиклашда, нафақа ёшига етганда, ёшлар турмуш қурганда, қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш, ойлик маошига қўшимча озиқ-овқатлар, ногирон фарзандлари борларига, ҳар ойда ишлаб чиқариш якуни бўйича, Давлат байрамларимизни нишонлаш арафасида мукофот пуллари ва совғалар, йил мобайнида маданий хордик чиқаришлари учун концерт ва театрларга, Республикамизнинг тарихий шаҳарларига зиёрат экспурсияларига, ёз фаслида истироҳат боғлари ва аквапарктарга боришлари учун, Янги йил совғалари ва Президент арчасига қатнашиши учун билетлар ва таклифномалар ҳар бир ҳодимга бепул тарқатилади. Ҳодимларимизни соғломлаштириш мақсадида Республикамизнинг турли санаторияларига соғлигини тиклаши учун ҳамда оила аъзоларига (ота-онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлар) йўлланмалар берилади.

Корпоратив бошқарув

Ўзбекистон Республикасининг «Корпоратив бошқарув тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 29.03.2022 йилдаги ЎРҚ-760-сон қонуни ижросини таъминлаш мақсадида, Марказий депозитарийда халқаро андозалар асосида корпоратив бошқарув тизимини жорий этиш бўйича ҳужжатлар лойиҳаси («Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси» давлат корхонасининг кузатув кенгаши тўғрисида, якка ижро этувчи органи тўғрисида, ички аудит хизмати тўғрисида, ахборот сиёсати тўғрисида Низомлар) ишлаб чиқилган.

Ютуқлар

Қимматли қоғозларнинг Марказий депозитарийси уч халқаро ташкилотнинг тўлақонли аъзоси ҳисобланади: Осиё-Тинч океани минтақаси марказий депозитарийларининг ассоциацияси (АСГ), Евросиё марказий депозитарийларининг уюшмаси (АЕССД) ва Миллий рақамловчи агентликлар ассоциацияси (АННА).

2022 йилнинг апрель ойида Миллий рақамловчи агентликлар ассоциацияси (АННА) томонидан Қимматли қоғозлар Марказий депозитарийсига миллий рақамловчи агентлик (МРА) мақоми берилди.

2021 йилда Марказий депозитарийга янги мутлақ функция – чет эллик номинал сақловчиларга депо ҳисобварақлар очиш ва юритиш, шунингдек, эмитент билан тузиладиган шартномага кўра дивиденд ва қим-

матли қоғозлар қиймати тўлови учун мўлжалланган пул маблағларини олиш ва тўловларни амалга ошириш ҳуқуқи берилди.

Марказий депозитарий Тошкентда ўтказилган қимматли қоғозлар бозори соҳасидаги уч йирик халқаро тадбир ташкилотчиси ҳисобланади: «Депозитар тизимлар интеграцияси – қимматли қоғозлар бозорида самарали ҳамкорлик асоси» мавзусидаги халқаро семинари (2001 йил), «Ягона депозитар сатҳ – АЕССД иштирокчиларининг самарали ҳамкорлиги» мавзусидаги ВИ халқаро конференция. АЕССД иштирокчилари» (2009 йил), «Ташқи бозорларга чиқиш: муаммолар ва имкониятлар» мавзусидаги ХВ АЕССД халқаро конференцияси (2018 йил).

Йирик лойиҳалар

«Қимматли қоғозлар Марказий депозитарийси» давлат корхонасини акциядорлик жамиятига айлантириш.

Ўзбекистон молиявий воситаларига миллий рақамловчи агентлик мақомида халқаро кодлар бериш.

ИСО 15022 ва 20022 стандартларига мувофиқ молиявий хабарлар форматларини жорий этиш, СУИФТ халқаро молиявий хабарлар тизимига уланиш.

Чет эллик номинал сақловчилар – Слеарстреам ва Еурослеар халқаро марказий депозитарийлари ҳамда МДҲ ва Осиё мамлакатлари миллий марказий депозитарийлари билан корреспондентлик муносабатларини ўрнатиш.

Қимматли қоғозлар билан операциялар бўйича ҳисоб-китобларни Марказий депозитарий орқали амалга ошириш тизимини жорий этиш.

Марказий депозитарийнинг мижозлари учун масофадан туриб ҳисобварақлар очиш, КИС/АМЛ («Мижозингни бил» ва «Даромадларни легаллаштиришга қарши кураш») тизимларидан фойдаланган ҳолда, мижозларни идентификация қилиш ва текшириш.

Ахборот хизматлари кўламини кенгайтириш: «Шахсий кабинет» электрон тизими ишга тушириш ва еВОТЕ электрон овоз бериш платформаси асосида акциядорлик жамиятларининг Кузатув кенгашлари мажлисларини масофадан туриб ўтказиш.

Ижтимоий масъулият

Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси ходимларини ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича тизимли ишлар олиб борилмоқда. Жумладан, корхона касаба уюшмаси қўмитаси томонидан ташкилот ходимларининг фарзандлари учун музейларга саёҳат, театрларга чипталар, Янги йил байрамига совғалар уюштирилмоқда. Ходимлар ва уларнинг оила аъзолари учун санаторий вадам олиш масканларида мавсумий даволаниш ва соғломлаштириш ишлари ташкил этилмоқда. Шунингдек, жамоа руҳини мустаҳкамлаш мақсадида йил давомида турли маданий тадбирлар, семинар-тренинглар ўтказилмоқда. давлат байрамлари муносиб тарзда нишонланмоқда. Ходимларнинг муҳим саналари учун бошланғич касаба уюшмаси томонидан эсдалик совғалари ажратилмоқда. Ходимлар Марказий депозитарий офисида қулай иш ва шароитлари билан тўлиқ таъминланган.

«Тошкент Республика фонд биржаси» АЖ

Компания тұғрисида маълумот

«Тошкент» Республика фонд биржаси фаолияти республикада олиб борилаётган ислоҳотлар ва акциядорлик жамиятлар очиш сиёсати билан боғлиқ. Жамиятнинг мақсади – биржа товарлари савдоларини амалга оширишда оммавий биржа савдоларини ўрнатилган қоидалар, белгиланган вақтларда ўтказиш орқали шарт-шароитларни яратиш, қимматли қоғозлар бозорини шакллантириш йўли билан қимматли қоғозлар эркин муомаласини таъминлаш ва улар тұғрисида ахборотларни ошкор этиш йўли билан қимматли қоғозлар нархини талаб ва таклиф асосида шакллантириш.

Мұхим фактлар:

Ташкил қилинган сана: 1994 йил.

Биржа айланмаси: 3,3 трлн. сўмдан ортиқ (2022 йилнинг январ-май ҳолатига кўра)

Бозор капитализацияси: 99,34 трлн. сўм (01. 06. 2022 й. ҳолатига кўра)

Биржа аъзолари: 52 та.

Биржа котировкалаш варағи рўйхатига киритилган инструментлар турлари: акциялар ва облигациялар.

2022 йил 1 июнь ҳолатига «Тошкент» Республика фонд биржаси биржа котировкалаш варағида 100 та акциядорлик жамиятининг қимматли қоғозлари мавжуд. Улардан:

1. «Stock Market» акциялар бозорида:

«Премиум» тоифасида 1 та акциядорлик жамиятининг акциялари;

«Стандарт» тоифасида 65 та акциядорлик жамиятининг акциялари;

«Транзит» тоифасида 32 та акциядорлик жамиятининг акциялари.

2. «Bond Market» облигациялар бозорида 7 та акциядорлик жамияти ва маъсулияти чекланган жамиятларнинг корпоратив облигациялари мавжуд.

Халқаро ташкилотлар аъзоси: FEAS (Federation of Euro-Asian Stock Exchanges) ва IAE (International Association of Exchanges of CIS Countries).

Жаҳон фонд биржалари билан ҳамкорлик: «NASDAQ» фонд биржаси, Лондон фонд биржаси, «BORSA Istanbul» фонд биржаси, Москва фонд биржаси (МОЕХ), Қозоғистон фонд биржаси (KASE), Корея фонд биржаси (KRX) ва Япония фонд биржаси (JPX).

Ҳисобот йилидаги мұхим воқелар

«Тошкент» Республика фонд биржаси акциядорлик жамияти йил давомида Республикада амалга оширилаётган хусусийлаштириш жараёнларида фаол иштирок этди.

Биржа барча асосий кўрсаткичлар бўйича ўтган йилга нисбатан сезиларли ўсишга эришди. Масалан, 2021 йилда битимлар сони ва ҳажми 2020 йилга нисбатан мос равища 98,2 фоизга ва 118,0 фоиз ошди.

Бундан ташқари, ўтган йили сўнгги 10 йил ичидаги биринчи марта масъулияти чекланган жамият облигациялари биржа котировкалаш рўйхатига киритилди. Ушбу қоғозлар Республика фонд бозори тарихида валюта курсининг ўзгаришига индексланган биринчи облигация бўлиб, инвесторларга инвестицияларни сўмнинг мумкин бўлган қадрсизланишидан ҳимоя қилиш имконини берди.

Ушбу компаниянинг муваффақияти Ўзбекистон капитал бозоридаги туб ўзгаришлар ва қарз капитали бозори фаоллаша бошлаганининг натижасидир.

Жаҳон амалиётини ҳисобга олган ҳолда биржа листинги талаблари такомиллаштирилди ва миллий бозорнинг ўзига хос хусусиятларига мослаштирилди.

О.Р. Исаков

Г.О. Паресишивили

Давлат улуши – 68,75%

Сайланган кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

KK раиси: Исаков О.Р.

KK аъзолари: Усмонов Б.Ш., Хыонсу Чой, Ханчил Ким, Раджабов Б.М., Хамдамов Ф.А., Каримов Ф.М.

Ижро органи: Паресишивили Г.О.

Аудитор: Expert Audit

Хусусан, 2021 йил 1 январдан кучга кирган, қимматли қоғозлар ликвидлигини оширишни назарда тутувчи янги таҳрирдаги «Тошкент» РФБ биржа котировкалаш варағи тұғрисида"ги Низом ишлаб чиқылди ва тасдиқланди.

Низомда назарда тутилған асосий үзгаришлар қуидагилардан иборат:

- ««Тошкент» РФБ биржа котировкалаш варағи тұғрисида"ги ва ««Тошкент» РФБ листинг үйінімләри тұғрисида"ги Низомлар битта Низомга бирлаشتырилди;
- биржа котировкалаш варағи рўйхатига киритилган инструментлар турлари 7 тадан 15 тага кўпайтирилди;
- фонд биржасида тўртта тоифа ўрнига иккита асосий тоифа «Премиум» ва «Стандарт» тоифаларини киритилди;
- Янги ахборотларни ошкор қилиш талаблари қўшилди ва улар учун янги шаклар ишлаб чиқылди.

Барқарор бизнес мақсадлари

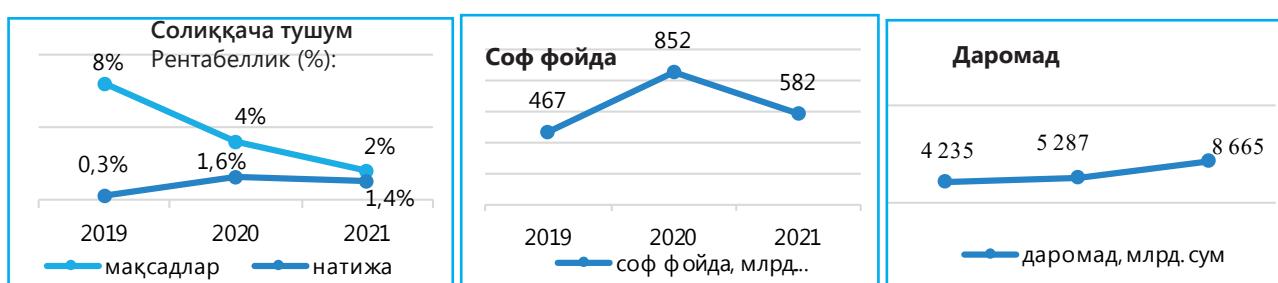
Биржа ишини ривожлантириш ва биржа савдолари учун қулай шарт-шароитларни яратиш, шунингдек, биржа ресурсидан фойдаланишнинг устувор йўналишлари, шакллари, воситалари ва усуллари тизимини яратиш орқали қимматли қоғозларнинг ликвидлилик даражасини оширишди.

Ўзбекистон Республикаси Президентнинг 2021 йил 13 апрелдаги «Капитал бозорини яна-да ривожлантириш чоратадбирлари тұғрисида"ги ПФ-6207-сон Фармонида кўрсатилган чо-ра-тадбирларни қўллаш орқали биржа салоҳиятини оширишдан иборат.

«Тошкент» Республика фонд биржасини ривожлантириш мақсадида 2021–2023 йилларда «Тошкент» Республика фонд биржаси АЖни ривожлантириш стратегияси тасдиқланди.

Стратегия биржанинг ривожланиш тенденциялари ва йўналишларини ҳамда уларни амалга ошириш механизмларини белгилаб берувчи фундаментал ҳужжат ҳисобланади.

2021 йил даромадлари тұғрисида маълумотлар	Режа бўйича(млн. сўм)	Амалда (млн сумов)
Соф тушум	7 600 086	7 994 146
Операцион тушум	4 829 140	4 905 066
Солиқча тушум	1 178 931	756 323
Соф фойда	1 005 081	582 473

Асосий кўрсаткичлар	Үлчов бирлиги	2020 йил		2021 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Битимлар ҳажми	млрд сўм	561,31	578,15	1 291,81	1 260,51
Битимлар сони	дона			36 062	51 489
Қимматли қоғозлар сони	млрд долл	-	99,07	-	14,18

Корпоратив бошқарув

«Тошкент» РФБ АЖ бошқарув тизимини доимий равишда такомиллаштириб, энг яхши халқаро стандартларга риоя қилишга интилади. «Тошкент» РФБ АЖ акциядорлари, Кузатув кенгаши ва мансабдор шахслари корпоратив бошқарув кодекси ва халқаро корпоратив бошқарув стандартлари талаблари асосида иш олиб боради.

«Тошкент» РФБ АЖнинг олий бошқарув органи акциядорларнинг умумий йиғилиши ҳисобланади. «Тошкент» РФБ АЖ оператив фаолиятини Кузатув кенгаши ва Ижроия органи бошқаради.

«Тошкент» АЖ Кузатув кенгаши 9 кишидан иборат бўлиб, улардан бири мустақил хорижий менежер ҳисобланади. Бу ўз навбатида, корпоратив бошқарувнинг шаффоғлиги ва самарадорлигини оширади.

Ютуқлар

«Тошкент» РФБ АЖ Аёллар ҳуқуқларини кенгайтириш тамойилларига (Women's Empowerment Principles (WEПс)) қўшилган Ўзбекистондаги биринчи ва ягона жамиятдир. БМТ қўшида ташкил қилинган WEПс, аёлларнинг бизнесдаги имкониятларини кенгайтириш бўйича тамойиллар тўплами ҳисобланади «Тошкент» РФБ АЖ WEПс аъзоси сифатида жамиятда хизмат қилаётган аёлларнинг имкониятларини кенгайтирувчи бизнес амалиётларини ривожлантиришга содиқлигини намойиш этиб келмоқда. Жамият жамоада ва бошқарув лавозимларида ҳам гендер мувозанатини сақламоқда.

«Тошкент» РФБ, молиявий фаолиятнинг деярли барча жабҳаларини қамраб олган

«ИИ Халқаро Банк-Молия Форуми»нинг ҳамкор ташкилотчиси сифатида иштирок этди. Форум фаолияти доирасида бир қатор муҳум тадбирлар ва муҳокамалар, жумладан илк бор «МДҲда валюта бозорларини ривожлантириш» мавзуси доирасида капитал бозор ва биржа фаолиятини ривожлантириш масалаларига бағишланган маҳсус гурӯҳ йиғилиши ташкил этилди.

Бундан ташқари, «Тошкент» РФБ «Ўзбекистон: иқтисодий ислоҳотлар ютуқлари ва уларнинг истиқболлари» халқаро иқтисодий форумида тижорат ҳамкори сифатида иштирок этади. Тадбирда мамлакатимизда сўнгги беш йилда олиб борилган иқтисодий ислоҳотлар тажрибаси таҳлил қилинади, иқтисодиётни янада ривожлантириш учун истиқболли ғоялар муҳокама қилинади.

Йирик лойиҳалар

«Тошкент» РФБ АЖ томонидан қўйидаги лойиҳалар амалга оширилмоқда:

1. Биржа савдо фондларини (Exchange Traded Funds), шу жумладан олтинга боғлаш (Gold ETF) орқали амалга ошириш.

Бу жаҳон инвестиция ҳамжамиятида, жумладан камроқ тажрибали инвесторлар орасида ЕТФлар энг машҳур инвестиция ва хеджирлаш воситаларидан бири ҳисобланади.

2. Маҳаллий бозор конъюнктурасини ҳамда Ўзбекистонда энг кенг тарқалган дин ислом дини эканлигини ҳисобга олган ҳолда ислом молияси тамойилларига

асосланган қимматли қофозлар ва бошқа биржা воситаларини жорий этиш.

3. Тижорат қофоз (Commercial Paper) савдосини амалга ошириш.

Биржা облигациялари чиқарилишини тартиба соolvучи органда давлат рўйхатидан ўтказишни талаб қилмайди, қимматли қофозлар биржанинг ўзи томонидан рўйхатга олинади. Биржা облигацияларини чиқаришда эмиссияни расмийлаштириш учун давлат божи тўлашнинг ҳожати йўқ ҳамда биржা облигациялари проспекти стандартлари корпоратив облигацияларга нисбатан анча эркинроқдир.

Шунга кўра, биржা облигациялари кўринишидаги янги восита компаниялар учун қарзни молиялаштириш воситаларининг кенгроқ рўйхатига кириш имкониятини очиб беради ҳамда соддалиги ва мавжудлиги туфайли камроқ ҳажмли молиялаштиришни топиш учун қулай ҳисобланади.

Ижтимоий масъулият

Жамият бошқаруви кадрлар сиёсатида асосий меҳнат жамоасини сақлаб қолишига интилади, анъанавий рафбатлантириш шаклларидан ташқари, меҳнат жамоасини маънавий рафбатлантиришни амалга оширади.

Жамият томонидан фаолияти давомида бир катор хайрия ишларини ҳам амалга ошириш, республикадаги меҳрибонлик уйларига, Наврӯз умумхалқ байрами, мустақиллик, хайит ва янги йил байрамлари муносабати билан байрам дастурхонлари ташкил этилиши амалга оширилади.

IV. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРДА АУДИТ

4.1. Ташқи аудит

Давлат улуши мавжуд 1 586 та корхоналарнинг 62,3 фоиз ёки 988 тасида 2021 йил якунин бўйича ташқи аудит текшируви ўтказилган.

2021 якунлари бўйича 4 та ҳолатда ташқи аудитор ташкилотлари томонидан салбий фикр билдирилган:

- «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари улгуржи бозори» МЧЖ;
- Фарғона вилоятида жойлашган «Тоза ҳудуд» ДК;
- «Б.Мирзакаримов номли Бекобод туман биофабрика» МЧЖ;
- «Тошвилоятнур» МЧЖ.

Бугунги кунда қайта аудитдан ўтказиш ишлари амалга оширилмоқда.

V. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ БОШҚАРУВ ВА НАЗОРАТ ОРГАНЛАРИ

5.1. Акциядорлар (иштирокчилар, мулқдорлар) умумий йиғилиши натижалари

Давлат иштирокидаги корхоналарда 2022 йил 1 июль ҳолатига кўра 2 000 дан ортиқ навбатдаги ва навбатдан ташқари акциядор (иштирокчи)лар умумий йиғишлари ўтказилган, шунингдек муассислар қарорлари қабул қилинган.

Йиғилишларда асосан 2021 йилда олинган соф фойдани тақсимлаш, бошқарув органлари (кузатув кенгаши, ижроия органи)ни сайлаш ёки амалдаги аъзоларнинг ваколатларини узайтириш. Корхоналарнинг ички меъёрий ҳужжатларини Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармони, «Тадбиркорлик мухитини яхшилаш ва хусусий секторни ривожлантириш орқали барқарор иқтисодий ўсиш учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги навбатдаги ислоҳотлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳамда Стратегия талабларига мувофиқлаштириш масалалари кўриб чиқилган.

5.2. Кузатув кенгаши таркиби

2022 йил 1 январь ҳолатига давлат улуши мавжуд 399 та корхоналарда кузатув кенгашлари ташкил этилган. Уларда 1 968 та аъзолик ўринлари мавжуд бўлиб, давлат улуши бўйича 1 337 нафар номзодлар киритилган, шундан 72 нафари мустақил аъзолар бўлса, қолган 1 267 нафар давлат ташкилотлари ходимлари ҳисобланади.

Шунингдек, кузатув кенгаши таркибига 92 нафар аёл номзодлар (4,7 фоиз) киритилган.

5.3. Ижроия органи тайинланиши ва таркиби

Давлат иштирокидаги барча корхоналарнинг бошқарув ва назорат органлари тўғрисида-ги маълумотларни жойлаштириш ҳамда марказлашган ахборот алмашинувини йўлга қўйиш мақсадида www.kpi.davaktiv.uz сайтининг корхона кабинетида бошқарув ва назорат органлари бўйича алоҳида бўлим очилиб, корхоналар томонидан тегишли маълумотлар киритиб бориш имконияти яратилди.

Мазкур веб-портал «Давлат мулки» ахборот тизими билан ўзаро боғланган бўлиб, веб-порталдаги маълумотлар автоматик тарзда умумлаштирилади ва таҳлил қилинади.

Ўз навбатида, 2022 йилнинг 1 январь ҳолатига жами 1 337 та корхоналарда яккабошчилик ва 248 тасида коллегиал ижроия органи ташкил этилган. Уларда жами 2 191 та аъзолик ўринлари мавжуд бўлиб, 114 та корхоналарнинг 126 та (5,8 фоиз) раҳбарлик лавозимларида хотин-қизлар фаолият юритиб келмоқда.

Шунингдек, давлат иштирокидаги корхоналарда ижроия органи раҳбарини сайлаш (тайинлаш) «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуннинг 59, 60, 75, 79-моддаларига асосан ҳамда «Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 32, 34, 39-моддаларига мувофиқ амалга оширилади.

Ўз навбатида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 январдаги ПҚ-4112-сон қарори ҳамда Стратегия талабларига кўра давлат иштирокидаги корхоналарнинг ижроия

органи раҳбари ва ўринбосарлари танлов асосида юқори малакали, шу жумладан, хорижий мутахассислар орасидан танлаб олинади ва белгиланган тартибда акциядорлар умумий йиғилиши ёки кузатув кенгаши қарори билан тайинланади.

Юқоридагиларга асосан, давлат иштирокидаги корхоналар ижроия органи таркибидаги раҳбарлик лавозимларига танлов асосида номзодларни сийлаш (тайинлаш) амалиёти йўлга қўйилди, жумладан ҳисбот йилида жами 25 та давлат иштирокидаги корхоналарнинг 35 та раҳбарлик лавозимларига танловлар ўтказилди.

VI. ЗАМОНАВИЙ КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВ УСЛУБЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ

6.1. Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижалари

Давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти самарадорлигини ошириш ва унга замонавий бошқарув стандартларини жорий этиш мақсадида, Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкilotининг тамойиллари асосида Корпоратив бошқарув кодекси ишлаб чиқилган ва акциядорлик жамиятларига жорий этиш бўйича тавсия берилган.

Корпоратив бошқарув кодексида асосан қўйидагилар назарда тутилган:

- корпоратив бошқарувнинг илғор услубларини жорий этиш бўйича тавсиялар, жумладан, узоқ муддатли истиқболда ривожланиш стратегияси ва вазифалари, ички назорат тизимлари ва ижро органининг акциядорлар ҳамда инвесторлар билан самарали ўзаро ҳамкорлик механизmlарини белгилаш;
- акциядорлик жамиятлари фаолиятининг кўлами, тармоқ ҳусусиятлари ва йўналишларини инобатга олган ҳолда, намунавий ташкилий тузилмани жорий қилиш;
- акциядорлик жамиятлари фаолиятининг очиқлигини ошириш, улар томонидан халқаро стандартлар асосида аудит ва молиявий ҳисбот ахборотини нашр қилиш.

Шунга кўра, давлат иштирокидаги корхоналарда корпоратив бошқарув тизимининг самарали жорий этилиши ҳолатини ҳар йили камида бир марта баҳолаш бўйича саволнома ишлаб чиқилган.

Ўз навбатида, 2021 йил якуни бўйича Корпоратив бошқарув кодекси қоидалари жорий қилинган 144 та акциядорлик жамиятлари томонидан Корпоратив бошқарув тизими баҳолашдан ўтказилган.

Баҳолаш натижаларига кўра, 45 та акциядорлик жамиятларида корпоратив бошқариш тизими «юқори», 84 таси «қониқарли» ва 15 таси «Паст» деб баҳоланган.

6.2. Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайти ҳолати

Йирик корхоналарнинг (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон Фармони 1-2 иловасидаги корхоналар) 40 тасида (95,2 фоиз) расмий веб-сайтлар мавжуд бўлиб, 2 та корхонанинг («Ўзбекгеологияқидирув» АЖ, «Humo AIR» МЧЖ) веб-сайти яратилиш жараёнида.

Шунингдек, веб-сайтлари мавжуд корхоналар томонидан жойлаштирилган ахборотлардан келиб чиқиб, уларнинг 10 таси «яхши», 16 таси «қониқарли» ва 14 таси «қониқарсиз» деб баҳоланди.

Корхоналарнинг веб-сайтларида қўйидаги тизимли камчиликлар мавжуд:

- бизнес-режа ижроси ҳолати тўғрисидаги ахборот жойлаштирилмаган (27 тасида жойлаштирилган);
- ривожланиш стратегиясидаги дастурларнинг натижалари кўрсатилмаган (26 тасида жойлаштирилган);
- молиявий ҳисботлар мавжуд эмас (27 тасида жойлаштирилган);
- корхоналар ва улар таркибидаги корхоналарнинг фойдаланилмаётган, носоҳавий активлари тўғрисидаги маълумотлар жойлаштирилмаган (атиги 6 та корхона жойлаштирган);
- харидлар жадвали ва харидлар тўғрисидаги маълумотлар жойлаштирилмаган (17 тасида жойлаштирилган);
- ижро органининг самарадорлиги кўрсаткичи жойлаштирилмаган (23 тасида жойлаштирилган);

- корпоратив бошқарув тизимининг баҳолаш натижалари кўрсатилмаган (19 тасида жойлаштирилган);
- аффилланган шахслар билан тузилган битимлар тўғрисидаги ахборот жойлаштирилмаган (27 тасида жойлаштирилган);
- бошқарув ва назорат органлари тўланган рағбатлантириш миқдори тўғрисидаги маълумотлар очиқланмаган (8 тасида жойлаштирилган);
- мавжуд маълумотлар эса мунтазам янгиланиб борилмайди.

Бундан ташқари, устав капиталида давлат улуши 50 фоиздан юқори бўлган 1 594 та корхоналарнинг расмий веб-сайтлари ўрганилганда, улардан 234 тасининг веб-сайтлари мавжудлиги аниқланди (шундан, 37 таси «яхши», 96 таси «қониқарли» ва 101 таси «қониқарсиз»).

Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайтларини ўрганиш натижаларига кўра, аниқланган камчиликларни бартараф қилиш ҳамда қонунчилик талабларига мослаштириш бўйича Давактив агентлиги томонидан тегишли кўрсатмалар бериб борилмоқда.

6.3. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг молиявий ҳисботини МҲҲС бўйича тузишга ўтиш ҳолати

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги ПҚ-4611-сон Қарорига асосан 2021 йил 1 январдан бошлаб, акциядорлик жамиятлари, тижорат банклари, суғурта ташкilotлари ва йирик солиқ тўловчилар тоифасига киритилган корхоналар Молиявий ҳисботнинг халқаро стандартлари (МҲҲС) асосида бухгалтерия ҳисоби юритилишини ташкил этиши ва 2021 йил якунларидан бошлаб молиявий ҳисботни МҲҲС асосида тайёрлаши кўрсатилган.

Шунга кўра, давлат иштирокидаги корхоналарнинг молиявий ҳисботларини МҲҲС асосида тайёрлаш бўйича ишлар бошланди.

Бунда, биринчи навбатда йирик корхоналар ва тижорат банкларнинг ҳисботлари МҲҲС асосида тайёрланиб, улар халқаро аудиторлик ташкилотлари жалб этилган ҳолда аудитдан ўтказилмоқда.

Хусусан, ҳозирда давлат иштирокидаги акциядорлик жамиятларидан (тижорат банклари билан бирга) 66 тасида ҳисботлар МҲҲС асосида тайёрланган. Шундан, 36 таси йирик корхоналар ва тижорат банклари ҳисобланади.

МҲҲС асосида тузилган ҳисботлар корхоналарнинг расмий веб-сайтлари ва Корпоратив ахборот ягона порталаида эълон қилиб борилмоқда.

6.4. Ички аудит, Мувофиқлик хизмати ва Кузатув кенгашлари қошидаги қўмиталар

Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги 215-сон қарори билан тасдиқланган Корхоналардаги ички аудит хизмати тўғрисидаги низом талабларига мувофиқ активларининг баланс қиймати 1 млрд. сўмдан ортиқ бўлган корхоналарда, шунингдек, активларнинг баланс қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг бараваридан ортиқ бўлган акциядорлик жамиятларида ички аудитни ташкил этиш белгиланган.

Қонунчилик талабларига кўра, 2021 йил якунига кўра 188 тасида (11,9 фоиз) ички аудит хизмати жорий этилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 6 июлдаги ПҚ-5177-сон қарорида 2021 йил 1 октябрдан бошлаб барча давлат унитар корхоналари ва муассасалари, давлат улуши 50 фоиздан юқори ташкилотларда, шу жумладан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларида мавжуд штат бирликлари доирасида коррупцияга қарши ички назорат тузилмалари фаолияти йўлга қўйилиши белгиланган.

Шунингдек, Стратегиясини амалга ошириш бўйича мақсадли кўрсаткичларида давлат иштирокидаги корхоналарга комплаенс хизматини жорий этиш:

- 2021 йилга 3 фоиз;
- 2023 йилга 10 фоиз;
- 2025 йилга 20 фоиз этиб белгиланган.

Фаолият юритаётган давлат иштирокидаги 183 та акциядорлик жамиятларидан 44 тасида (24 фоиз) Комплаенс хизмати жорий этилган.

Бугунги кунда Давактив агентлиги томонидан қарорларда белгиланган мақсадли күрсаткичлар асосида тегишли ишлар амалга оширилмоқда ва келгуси мақсадли күрсаткич түлиқ баражилади.

Давлат улуши мавжуд корхоналар қозатув кенгаши қошида тегишли йўналишлар бўйича (стратегия ва инвестициялар қўмитаси, аудит қўмитаси, тайнинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси) жами 1 585 та корхоналарда 523 та қўмита, шу жумладан, 131 та аудит қўмитаси, 132 та стратегия ва инвестициялар қўмитаси, 132 та тайнинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси ҳамда 129 та коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилган.

VII. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР СОНИНИ ҚИСҚАРТИРИШ ҲОЛАТИ

Ўзбекистон мустақилликка эришилгандан кейин давлат корхоналарини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, хусусий секторнинг ролини ошириш бўйича бир қатор ишлар амалга оширилди, хусусан 30,0 мингдан ортиқ давлат корхоналари давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилди.

Шунга қарамасдан, иқтисодиётнинг реал сектори соҳасидаги корхоналарда давлат иштироки юқорилигига қолмоқда.

Энг аввало, таъкидлаш жоизки, давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокининг юқори даражаси соғлом рақобат муҳитини ривожлантиришга, иқтисодиётга фаол инвестицияларни жалб этишга тўсқинлик қиласи ва давлат иштирокидаги корхоналарнинг самарадорлиги пасайиб кетишга олиб келади.

2022 йилнинг 1 август ҳолатига давлат иштирокидаги корхоналар сони 2 082 та (АЖ-224 та, МЧЖ-1 079 та, ДУК-779 та)ни ташкил этиб, деярли ҳар бир давлат органи ҳамда маҳаллий ҳоқимият ва бошқарув органлари корхоналарнинг таъсисчилари ҳисобланади. Бундан ташқари, мамлакатда 25,0 мингдан ортиқ давлат муассасалари фаолият юритмоқда (давлат корхоналари ва муассасалари 70 дан ортиқ вазирлик, идоралар ва маҳаллий ҳоқимлик органлари томонидан бошқарилмоқда).

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг аксарияти самарасиз бўлиб (масалан, 2021 йил якунини 347 та корхона зарар билан якунлаган, шунингдек, 700 дан ортиғи паст рентабелли ҳисобланади), бу давлат яхши менеджер эмаслигини яна бир бор тасдиқлайди.

Жаҳон тажрибасига назар соладиган бўлсак, давлат корхоналарининг иқтисодиётдаги улуси Россияда 33 фоиз, Хитойда 30 фоиз, Малайзия ва Сингапурда 15 фоиз, Германияда 18 фоиз, Туркияда 10 фоиз ва Японияда атиги 5 фоизни ташкил қиласи.

Жаҳон банки томонидан 2022 йил апрель ойида эълон қилган «Ўзбекистон: мамлакатнинг иккинчи тизимли диагностикаси» номли ҳисботида мамлакат ЯИМнинг таҳминан ярми давлат корхоналари ва давлат тармоқларига тўғри келишини маълум қилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2020 йил 24 январда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ҳамда 2020 йил 29 декабрда Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўллаган Мурожжатномасида давлат компанияларини трансформация қилиш, хусусийлаштириш ҳамда давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини камайтириш мамлакатни тизимили ўзгартиришнинг устувор йўналишларидан бири сифатида белгиланди.

Шунга кўра, сўнги йилларда иқтисодиётда давлат иштирокини қисқартириш бўйича бир қатор ижобий ишлар амалга оширилди

1. Давлат иштирокидаги 3 000 та корхоналарни таҳлил қилиш ҳамда уларни ислоҳ қилиш, жумладан сотиш, тугатиш, қайта ташкил этиш бўйича таклифларни ишлаб чиқиш мақсадида Ҳукумат томонидан тармоқлар кесимида 8 та ишчи гурухлар ташкил этилди. Ишчи гурухлар томонидан ҳар бир корхоналар фаолияти ўрганилиб, таҳлил қилинди ва таклифлар Ҳукумат комиссиясига тақдим этилди.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон «Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилишни жадаллаштириш ҳамда давлат активларини хусусийлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони қабул қилинди, унга кўра 70 та йирик корхоналарни ислоҳ қилиш (трансформация ва операция самарадорлигини ошириш) 500 дан ортиқ корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди (жумладан, ёғ-мой саноати, қурилиш

материаллари, кимё саноати, суғурта ва лизинг, лойиҳалаштириш, нефт-газ, алкоголь маҳсулотлари, меҳмонхоналар соҳасидаги йирик корхоналар ва б.).

3. 2021-2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш Стратегиясининг асосий йўналишлари сифатида:

- давлат иштирокидаги корхоналарни етарли даражада асослантирмасдан ташкил этилишига қўл қўймаслик;
- хусусий сектор муваффақиятли фаолият кўрсатаётган ва рақобат ривожланган соҳаларда давлат иштирокини чеклаш, «сот ёки тушунтири» тамойилини амалиётга кенг жорий этиш;
- давлатнинг иқтисодиётдаги улушкини кескин қисқартириш бўйича аниқ мақсадли кўрсатич сифатида, уларнинг сонини 2021 йилнинг ўзида 30 фоизга, 2025 йилга келиб эса, 75 фоизга қисқартириш;
- ҳар йили давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти стратегияда белгиланган мезонларга мос келишини таҳлил қилиб (хатлов ўтказиб), натижаси юзасидан корхоналарни тугатиш, қайта ташкил қилиш ёки хусусийлаштириш бўйича таклифларни Ҳукуматга киритиш белгиланди.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 11 февралдаги ПФ-6167-сон «Давлат активларини хусусийлаштириш жараёнларини янада жадаллаштириш тўғрисида»ги Фармони қабул қилинди. Унга кўра, хусусийлаштиришнинг замонавий янги услубларини қўллаган ҳолда йирик корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди (Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, спирт ишлаб чиқарувчи заводлар, иссиқлик электр станциялари, дон маҳсулотлари корхоналари ва б.).

5. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 3 июнда 350-сон қарори қабул қилинди. Қарорга мувофиқ, 593 та давлат иштирокидаги корхоналарни қайта ташкил этиш ва тугатиш (139 тасини қайта ташкил этиш ва 454 тасини тугатиш) белгиланди. Ҳозирда ушбу корхоналарнинг 76 фоизи (450 таси) давлат реестиридан чиқарилди.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 июлдаги ПФ-6019-сон «Рақобат муҳитини янада ривожлантириш ва иқтисодиётдаги давлат иштирокини қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони билан давлат иштирокидаги хўжалик юритувчи субъектларнинг, шунингдек уларнинг аффилланган шахсларининг ва хўжалик фаолиятини амалга ошириш ваколатлари берилган давлат муассасаларининг таъсис этилишида (ташкил этишга ташаббус кўрсатишда) олдиндан монополияга қарши органнинг розилигини олиш тизими жорий этилди.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 февралдаги ПҚ-123-сон «Давлат муассасаларини ислоҳ қилишни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори қабул қилинди, унга кўра бир товар бозорида бешта ва ундан ортиқ хусусий тадбиркорлик субъектлари мавжуд, рақобат ривожланган соҳаларда фаолият юритаётган давлат муассасалари тугатилади ёки хўжалик жамиятларига ўзgartирилган ҳолда хусусий секторга сотиш белгиланди.

8. Олий Мажлис Сенати томонидан маъқулланган «Давлат мулкини бошқариш тўғрисида»ги Конунда:

- давлат мулкига эгалик қилишнинг мезонлар аниқ белгилаб қўйилди, бунда давлат мулки ушбу мезонларга мувофиқ бўлгандагина унга эгалик қилиниши;
- давлат мулкига эгалик қилиш мезонларига мувофиқ бўлмаган давлат унитар корхонаси ёки давлат муассасаси хўжалик фаолиятини юритишда бошқа нодавлат юридик шахслар билан тенг шарт-шароитлар яратиш, улар фаолиятининг самарадорлигини, очиқлигини ва шаффофлигини таъминлаш ҳамда корпоратив бошқарувни жорий этиш мақсадида хўжалик жамияти этиб ўзgartирилиши белгиланди.

9. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг иқтисодиётдаги улушкини қисқартириш бўйича олиб борилган чора-тадбирлар натижасида 3 000 та давлат иштирокидаги корхоналардан 2021 йилда 1 040 таси (35 фоизи)ни сотиш, қайта ташкил этиш ва тугатиш орқали давлат иштирокидаги корхоналар реестиридан чиқарилди.

10. Жорий йил якунига қадар давлат иштирокидаги корхоналарни иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш бўйича қўйидаги ишлар амалга оширилади:

- самарали фойдаланиш бўйича амалда қарорлар қабул қилинмаган 600 дан ортиқ давлат иштирокидаги корхоналар ҳамда 25,0 мингдан ортиқ давлат муассасалари фаолияти ўрганиб

чиқилиб, уларни биринчи навбатда хусусийлаштириш, қайта ташкил этиш ва тугатиш юзасидан Ҳукуматга таклиф кирилади;

- «Фарғонаазот» АЖ, «Кварц» АЖ, Қўқон биокимё заводи, Иссиқлик электр станциялари, дон маҳсулотлари каби йирик саноат корхоналарини хусусийлаштириш ишлари якунига етказилади;

- «Давлат мулкини бошқариш тўғрисида”ги Қонунини амалиётга жорий этиш бўйича чора-тадбирлар кўрилади;

- «Хусусийлаштириш тўғрисида» Қонун лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари томонидан кўриб чиқилиши таъминланади.

7.1. Қайта ташкил қилинган ва тугатилган корхоналар

2021 йил ва 2022 йилнинг ўтган даврида давлат иштироқидаги корхоналарни тугатиш ва қайта ташкил этиш бўйича қўйидаги ишлар амалга оширилди:

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 сентябрдаги 800-сон ҳамда 2021 йил 3 июнданги 350-сон қарорларига мувофиқ, жами 888 та давлат иштироқидаги корхоналардан 749 тасини тугатиш ва 139 тасини қайта ташкил этиш (73 тасини филиал ва 66 тасини муассасага айлантириш) белгиланган бўлиб, ҳозирда уларнинг 709 тасини тугатиш, қайта ташкил этиш йўли билан давлат мулки реестиридан чиқарилди (573 таси тугатилган, 136 таси қайта ташкил этилган).

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 30 марта даги 170-сон қарорига асосан «Навоий КМК» ДК мол-мулклари негизида «Навоий кон-металлургия комбинати» АЖ, «Навоий кон-металлургия комбинати жамғармаси» давлат муассасаси ва «Навоийуран» давлат корхонаси ташкил этилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 21 апрелдаги ПҚ-5083-сон Қарорига асосан «Қизилқумгеология», «Сурхонгеология», «Тошкентгеолгоия», «Самарқандгеология» ва «Ҳисоргеология» акциядорлик жамиятлари бирлаштирилиб, уларнинг негизида «Ўзбекгеологияқидирув» АЖ ташкил этилди, «Уранкамёбметгеология» АЖ қайта ташкил этилди, «ЎзгеорангметЛИТИ» давлат корхонаси масъулияти чекланган жамиятига айлантирилди.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 11 ноябрдаги ПҚ-7-сон қарорига асосан «Тошкент трактор заводи» МЧЖ ташкил этилди ва унинг устав капиталига «Тошкент қишлоқ хўжалиги техникаси заводи» АЖ, «Чирчиқ қишлоқ хўжалиги техникаси заводи» АЖ, «Агрегат заводи» АЖ, «Технолог» АЖ, «Агросаноатмашинвест» МЧЖ устав капиталларидағи давлат улушлари берилди.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 16 марта даги ПҚ-4640-сон Қарорига Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги 577-ф-сон фармойишига асосан «Ўзбекистон нашриёт-матбаа ижодий уйи», «Ғафур Ғулом нашриёт-матбаа ижодий уйи», «Ўқитувчи матбаа уйи» давлат корхоналари масъулияти чекланган жамиятларга айлантирилди.

7.2. Хусусийлаштирилган корхоналар, хусусийлаштиришдан тушган тушумлар

2021 йил хусусийлаштириш соҳасида янги даврни бошлаб берди, жумладан йирик активларни хусусийлаштиришда жаҳон тажрибасида кенг қўлланиладиган профессионал ташкилотларни жалб этиш амалиёти жорий этилди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 11 февралдаги ПФ-6167-сон Фармонига асосан йирик активларни хусусийлаштиришда:

профессионал ташкилотлар томонидан давлат активларини сотиш мақсадида аниқланган қиймат ёки қийматлар оралиғи (баҳолаш фаолиятининг миллий стандарти талабларидан қатъи назар) савдо жараёнида мўлжал сифатида ҳисобга олинишига руҳсат берилди;

баҳолаш ташкилотининг баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботида тавсия этилган ва унинг экспертиза хulosасида аниқланган нархни давлат активининг бошланғич нархи сифатида мажбурий белгилаш тўғрисидаги талаб бекор қилинди;

Давлат мулкини сотишида тендер савдоларини ўтказиш бўйича давлат комиссиясига давлат активларининг бошланғич нархини эълон қилмаган ҳолда сотиш тўғрисида эълонлар бериш ҳамда 2 тадан кам бўлмаган таклифлар орасида энг яхшиси асосида сотиш бўйича қарорлар қабул қилиш ваколати берилади.

Натижада, 2021 йилда 124 та корхоналар устав капиталидаги давлат улуши жами 5 574,8 млрд. сўмга сотилди (2020 йилга нисбатан 9 баробарга кўп), ушбу кўрсаткич жами сотилган давлат активлари қийматининг 76,4 фоизини ташкил этган (13-иловага қаранг).

2021 йилда сотилган корхоналар устав капиталидаги давлат улушларини сотишдан тушган маблағлар 3 186,8 млрд. сўм (жами давлат активларидан тушган тушумнинг 86,3 фоизи)ни ташкил этган

Маълумот учун: 2020 йилда давлат активларини сотишдан тушган жами тушумлар 318,1 млрд. сўмни ташкил этган, шундан давлат иштирокидаги корхоналарнинг устав капиталидаги давлат улушларини сотишдан тушум 181,8 млрд. сўмни (57,2 фоиз) ташкил этган.

2021 йилда сотилган давлат иштирокидаги йирик корхоналар

(млрд. сўм)

№	Объект номи	Худуд	Баҳоси
	Жами		4 737,3
1	«Соса-Сола Ичимлиги Ўзбекистон, Лтд» МЧЖ	Тошкент ш.	2 597,3
2	«Қизилқумцемент» АЖ	Навоий	1 890,0
3	«Рубисон Вирелес Соммуникеーション» МЧЖ	Тошкент ш.	102,8
4	«Жиззах аккумулятор заводи» АЖ	Жиззах	75,2
5	«Кафолат сұғурта компанияси» АЖ	Тошкент ш.	72,0

VIII. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР БЎЙИЧА ТАКЛИФЛАР

2021-2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегиясига асосан давлат иштирокидаги корхоналар сонини 75 фоизга қисқартириш Стратегиянинг мақсадларидан бири ҳисобланади.

Бунинг учун, Давактив агентлигига манфаатдор вазирлик ва идоралар билан бирга, 2022 йилдан бошлаб ҳар йили давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини таҳлил қилиб (хатловдан ўтказиб), давлатнинг корхоналардаги иштирокига йўл қўйиладиган мезонларга мослиги нуқтаи назаридан корхоналарни гуруҳларга ажратиш топширилган.

Бунда, корхоналар фаолияти мезонларга мос келадиган ва давлат ихтиёрида қолдириладиган, қайта ташкил этиладиган, сотиладиган ёки тугатиладиган корхоналар гуруҳларига ажратиш белгиланган.

Шунга кўра, Давактив агентлиги томонидан мавжуд давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти таҳлил қилиниб, улардан самарали фойдаланиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилди.

Давлат иштирокидаги 2 078 та корхоналардан 744 таси бўйича самарали фойдаланиш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматнинг тегишли қарорлари қабул қилинган. Жумладан 481 тасини сотиш, 56 тасини трансформация қилиш ва операцион самарадорлигини ошириш ҳамда 207 тасини қайта ташкил этиш, тугатиш ёки бошқа корхоналар устав капиталига бериш белгиланган.

Корхоналарни ўрганиб чиқиши натижаси юзасидан, уларнинг 209 тасини сотиш, 255 тасини тугатиш, 77 тасини муассасага айлантириш, 183 тасини филиалга айлантириш, 49 тасини бошқа корхоналар устав капиталига бериш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат иштирокидаги корхоналарни хусусийлаштириш, қайта ташкил этиш ва тугатиш орқали иқтисодиётда давлат иштирокини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори лойиҳаси ишлаб чиқилди (14-иловага қаранг).

Давлат тасаррүфида сақлаб қолинадиган корхоналар ва уларни сақлаб қолиш асослари

Вазирлар Маҳкамасининг юқоридаги қарори лойиҳасини қабул қилиниши натижасида давлат ихтиёрида ҳозирги босқичда жами 209 та корхоналар, шу жумладан 45 та трансформация қилинадиган ва операцион самарадорлиги ошириладиган корхоналар сақлаб қолинади.

Хусусан, Давактив агентлигига 21 та ("Олмалиқ КМК" АЖ, «Ўзметкомбинат» АЖ «Ўзбекистон Республикаси товар-хомашё биржаси» АЖ, «Ўзбекгеофизика» АЖ, «Кўзи ожизлар жамияти босмахонаси» ДУК, «Тошкент трактор заводи» МЧЖ, «ЎЗВСМиллий венчур фонди» МЧЖ,

«Узассетс» ИК АЖ, «Пахтасаноат илмий маркази» АЖ), Молия вазирлигига 29 та (трансформация қилинадиган йирик корхоналар), Уй-жой коммунал хизмат күрсатиш вазирлигига 11 та иссиқлик манбай корхоналари, Мудофаа саноати давлат құмитасида 7 та, маҳаллий ҳокимлик органларыда 36 та ва бошқалар.

IX. ДАВЛАТ МУЛКИНИ ИЖАРАГА БЕРИШ ТҮФРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР

Давлат мулкини ижарага бериш Агентлик ҳузуридаги Бүш турган обьектлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш маркази орқали амалга оширилади.

2021 йилда жами 17 794 та давлат мулки (унинг қисмлари)ни ижарага бериш юзасидан умумий майдони 6 300,6 минг кв.м.ни ҳамда умумий қиймати 257,3 млрд. сүмни ташкил этувчи жами 25 254 та ижара шартномалари расмийлаштирилган, (2020 йилга нисбатан 151,7 млрд. сүм ёки 170 фоизни ташкил этди).

Шунингдек, давлат мулкини ижарага бериш орқали 40,2 мингдан зиёд иш үринлари сақлаб қолиниб, 6,6 мингдан ортиқ янги иш үринлари яратилди.

2021 йил давомида расмийлаштирилган ижара шартномалари бўйича 246,5 млрд. сўмлик ижара тўловлари қонунчилиқда белгиланган тартибда ундирилиб, шундан қарийб 50,0 млрд. сўми бюджет даромадига йўналтирилган.

Бундан ташқари, давлат мулкини ижарага беришда Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматининг тегишли ҳужжатлари асосида тадбиркорлик субъектларининг турли қатламларига имтиёзлар берилган бўлиб, тадбиркорлик субъектлари томонидан мазкур имтиёзлардан фойдаланилишини таъминлаш юзасидан тегишли чоралар амалга оширилмоқда.

2021 йил давомида давлат мулкини ижарага беришда белгиланган имтиёзлар асосида умумий берилган имтиёзлар қиймати 5,9 млрд сўмни ташкил этувчи 845 та ижара шартномалари расмийлаштирилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ёшларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва бандлигига кўмаклашиш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳамда бўш вақтини мазмунли ташкил этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2021 йил 20 апрелдаги ПФ-6208-сон Фармони доирасида республика бўйича 28 та шартнома имзоланган.

Мазкур имтиёзлар асосида расмийлаштирилган шартномалар бўйича бўш турган обьектларнинг жами 6 377,2 кв.м. қисми 28 та тадбиркорлик субъектларига турли хилдаги фаолият турлари билан шуғуланиш учун жами 485,0 млн. сўмлик ижара ҳақидан имтиёзлар асосида берилиб, 396 та янги иш үринлари яратилди.

ИЛОВАЛАР

Илова - 1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг активлари

№	Тармоқ	Корхона	Жами актив			Соф актив		
			2020	2021	Ўсиш, %	2020	2021	Ўсиш, %
	Жами		944 034,2	1142 057,2	121,0	742 073,0	907 190,7	122,3
1	Банк	15	569 620,7	624 541,2	109,6	558 519,8	624 541,2	111,8
2	Нефт-газ	44	99 918,6	116 498,3	116,6	47 682,5	48 005,0	100,7
3	Йўл-транспорт ин-фратузилмаси	288	70 271,5	77 619,4	110,5	33 615,1	37 632,9	112,0
4	Металлургия	8	62 355,4	163 551,3	262,3	30 247,2	120 444,3	398,2
5	Энергетика	14	49 657,6	55 179,5	111,1	30 702,3	29 659,2	96,6
6	Кимё саноати	10	18 359,1	22 799,3	124,2	4 917,1	6 349,1	129,1
7	Ахборот технология-лари	59	11 745,8	13 925,6	118,6	4 223,5	5 358,0	126,9
8	Қурилиш	40	10 796,1	13 596,9	125,9	6 774,2	9 558,4	141,1
9	Коммунал уй-жой курилиш ва сув хўжалиги	84	7 204,8	8 323,8	115,5	2 299,7	1 661,5	72,3
10	Қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш	63	6 510,4	5 603,2	86,1	968,5	1 021,8	105,5
11	Машинасозлик	16	5 245,8	5 540,0	105,6	4 707,7	5 015,7	106,5
12	Енгил саноат	16	4 742,6	2 614,3	55,1	937,2	1 055,2	112,6
13	Хизмат кўрсатиш	87	3 945,1	4 956,3	125,6	1 736,8	2 014,5	116,0
14	Молия ташкилотлари	18	3 881,2	5 384,2	138,7	3 422,6	3 852,0	112,5
15	Геология	16	3 188,8	2 520,3	79,0	2 798,1	2 263,0	80,9
16	Биржа	4	2 311,0	3 978,4	172,1	279,0	338,9	121,4
17	Лизинг	6	2 247,3	2 252,4	100,2	209,3	220,8	105,5
18	Ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика	102	2 135,3	2 160,5	101,2	1 601,5	1 675,1	104,6
19	Алкоголь маҳсулотлари	5	1 804,4	2 240,9	124,2	1 209,5	1 438,3	118,9
20	Бозор ва савдо комплекслари	524	1 540,7	1 711,2	111,1	1 112,9	1 209,2	108,7
21	Суғурта	3	1 392,3	1 491,8	107,1	935,4	945,9	101,1
22	Савдо	43	1 150,0	1 249,5	108,7	558,2	413,5	74,1
23	Ёғ-мой саноати	16	1 006,1	984,6	97,9	371,4	316,7	85,3
24	Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш	17	942,2	975,6	103,5	793,1	813,8	102,6
25	Лойиҳа	28	496,4	623,6	125,6	317,7	379,1	119,3
26	Қурилиш материаллари	13	314,8	241,1	76,6	266,9	168,4	63,1
27	Нашриёт	76	298,6	239,5	80,2	214,2	156,6	73,1
28	ЭИЗ	19	205,8	463,2	225,0	197,4	206,8	104,8
29	Футбол клуби	7	185,5	95,3	51,4	162,4	58,0	35,7
30	Озиқ-овқат	10	159,6	179,0	112,1	92,0	100,9	109,7
31	Шаробсавдо улгуржи базалари	25	113,9	76,1	66,8	34,2	28,5	83,4

32	Метрология, стан- дартлаштириш ва сертификатлаш	30	105,6	127,7	121,0	64,1	73,3	114,4
33	Телевидения ва кине- матография	17	75,5	83,0	109,8	51,0	48,1	94,4
34	Агрофирма	15	68,4	77,2	112,9	18,9	19,3	102,4
35	Электротехника	4	28,4	141,6	498,8	23,2	136,3	587,7
36	Давгедозадар	1	9,0	11,6	129,1	8,5	11,3	133,1

Илова 2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг мажбуриятлари
(млрд сўм)

№	Номи	Кор- хона сони	Жами мажбуриятлари		Шундан			Ўсиш сурати, %
			Банк кредитлари		Жорий кредитор- лик карздорлиги			
			2020 й.	2021 й.	2020 й.	2021 й.	2020 й.	2021 й.
			706 164,7	798 247,0	90 826,9	110 999,4	578 182,4	643 403,5
I	Тижорат банклари	12	494 939,4	541 191,7			494 939,4	541 191,7
II	Йирик корхоналар	39	162 991,0	203 171,3	85 253,0	104 859,8	48 634,4	65 878,7
1	«Ўзтрансгаз» АЖ		29 795,2	36 599,0		279,1	21 408,7	26 692,5
2	«Ўзбекистон темир йўлла- ри» АЖ		21 640,7	22 378,4	19 503,6	20 339,7	1 128,9	1 086,9
3	«Ўзбекнефтегаз» АЖ		18 352,6	24 389,6	9 173,8	14 651,6	5 972,9	5 805,3
4	«Навоий КМК» ДК		16 616,4	22 088,9	13 543,1	19 790,1	3 060,6	2 224,8
5	«Навоийазот» АЖ		12 858,5	15 889,4	11 453,2	13 927,5	1 014,0	421,4
6	«Ўзбекистон ҳаво йўлла- ри» АЖ		11 243,8	12 177,0	10 334,8	10 848,3	909,0	1 328,7
7	«Олмалиқ КМК» АЖ		10 318,6	13 043,6	2 117,1	2 253,6	2 778,6	5 005,1
8	«Ўзбекистон МЭТ» АЖ		6 524,2	10 497,5	2 078,4	1 967,9	4 001,0	7 667,1
9	«Ўзбектелеком» АЖ		6 179,6	6 372,8	2 455,9	2 215,1	856,3	1 310,9
10	«Худудий электр тар- моқлари» АЖ		5 819,0	7 541,3	3 889,8	4 864,5	963,3	1 704,0
11	«Ўздонмаҳсулот» АЖ		4 775,2	3 852,5			0,7	1,0
12	«Ўзметкомбинат» АЖ		2 615,2	4 879,0	1 430,5	2 049,8	1 183,8	2 774,5
13	«Худудгаъзтъминот» АЖ		2 514,2	5 985,3	957,8	2 148,1	1 556,4	2 990,1
14	«Тошкент металлургия заводи» МЧЖ		2 308,6	2 734,2	2 131,6	2 502,3	19,6	170,5
15	«Ўзбекгидроэнерго» АЖ		2 154,2	2 833,1	1 959,5	2 624,6	153,0	178,6
16	«Ўзбекистон Республикаси Товар ҳом ашё биржаси» АЖ		2 031,0	3 639,2			2 031,0	3 639,2
17	«Ўзбеккўмир» АЖ		1 753,3	1 583,3	1 457,0	1 266,8	265,6	286,6
18	«Ангрен ИЭС» АЖ		1 653,7	1 664,5	1 503,2	1 435,8	69,0	195,1
19	«Янги Ангрен ИЭС» АЖ		1 030,4	1 291,8	449,7	454,8	268,7	836,6
20	«Тошшаҳартрансхизмат» АЖ		570,8	563,3	450,1	418,3	120,7	139,8
21	«Агрокластер» МЧЖ		517,3	874,4			158,7	354,4
22	«Ўзавтосаноат» АЖ		398,9	356,8	52,9	44,1	176,4	207,5
23	«УМС» МЧЖ		345,8	969,8	42,8	564,7	208,3	361,9
24	«Фарғонаазот» АЖ		335,2	242,8	244,6	108,6	90,6	133,8
25	«Ўзбекгэофизика» АЖ		228,1	101,6			68,3	59,7
26	«Ўзбекистон почтаси» АЖ		167,4	196,5	13,2		95,4	114,4
27	«Ўзбекистан Аирпортс» АЖ		110,8	207,9		80,5	2,8	66,0
28	«Ўзкимёсаноат» АЖ		38,6	37,4			6,1	5,0
29	«Ўзбекинвест» ЭИМСК АЖ		31,0	32,4			31,0	32,4
30	«Иссиқлик электр станция- лари» АЖ		11,6	47,4			4,6	13,3

31	«Андижон биокимё заводи» АЖ		10,2	23,1	3,2	14,2	6,1	8,3	135,8
32	«Ўзсувтаъминот» АЖ		9,9	31,8			1,9	31,8	1 681,4
33	«Бектемир спирт экспериментал заводи» АЖ		7,7	8,3	3,4		4,3	8,3	196,2
34	«Ўзэкспомарказ» АЖ		7,2	6,1			5,8	4,9	84,4
35	«Уранкамёбметгеология» АЖ		6,3	8,0			6,3	8,0	127,1
36	«Биокимё» АЖ		4,8	13,0	3,5	9,7	1,3	0,6	48,5
37	«Ўзагросуғурта» АЖ		3,7	8,5			3,6	8,4	233,7
38	«Ўзсувқурилиш» АЖ		0,9	1,6			0,6	1,3	214,2
39	«Тошкент» РФБ АЖ		0,3	0,2			0,3	0,2	57,5
III	Бошқа корхоналар	1 692	48 234	53 884	5 574	6 140	34 609	36 333	105,0
1	Қорақалпогистон Рес.	83	681,1	698,8	71,1	94,8	258,6	220,6	85,3
2	Андижон	84	230,3	245,3	35,2	16,5	133,1	152,2	114,4
3	Бухоро	90	595,1	624,6	49,8	43,5	476,3	509,5	107,0
4	Жиззах	83	292,1	323,7	130,7	134,0	132,7	147,1	110,8
5	Қашқадарё	175	879,1	931,2	44,2	38,5	609,7	867,4	142,3
6	Навоий	66	312,2	345,4	7,7	8,3	243,7	265,0	108,7
7	Наманган	92	183,9	200,0	22,0	20,4	129,1	152,0	117,8
8	Самарқанд	111	542,2	479,3	75,5	67,5	264,8	248,0	93,7
9	Сурхондарё	74	352,4	376,9	95,0	86,7	197,8	223,7	113,1
10	Сирдарё	57	319,8	256,6	99,4	84,6	166,7	118,0	70,8
11	Тошкент в.	119	911,1	1 140,0	66,1	63,7	665,1	845,7	127,2
12	Фарғона	98	569,9	611,1	202,3	218,6	220,3	256,5	116,4
13	Хоразм	79	272,0	370,6	54,8	58,9	199,3	294,4	147,7
14	Тошкент ш.	481	42 093,2	47 280,5	4 620,2	5 203,6	30 911,4	32 032,8	103,6

Илова 3. Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар
(млрд сўм)

Номи	2020 йил	2021 йил	Ўсиш сурати, %
жами	43 865,4	59 831,3	136,4
«Ўзтрансгаз» АЖ	21 408,7	26 692,5	124,7
«Ўзбекистон МЭТ» АЖ	4 001,0	7 667,1	191,6
«Ўзбекнефтгаз» АЖ	5 972,9	5 805,3	97,2
«Олмалиқ КМК» АЖ	2 778,6	5 005,1	180,1
«Ўзбекистон Республики Товар ҳом ашё биржаси» АЖ	2 031,0	3 639,2	179,2
«Худудгаҳтаъминот» АЖ	1 556,4	2 990,1	192,1
«Ўзметкомбинат» АЖ	1 183,8	2 774,5	234,4
«Навоий КМК» ДК	3 060,6	2 224,8	72,7
«Худудий электр тармоқлари» АЖ	963,3	1 704,0	176,9
«Ўзбекистон ҳаво йўллари» АЖ	909,0	1 328,7	146,2

**Илова 4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромадлари
(млрд сўм)**

№	Номи	Корхона сони	Жами даромад			Шундан					
			2020 й.	2021 й.	ўсиш сурати, %	соф тушум		молиявий даромад		бошқа даромад	
Жами		1 743	236 841,0	287 498,9	121,4	211 802,1	256 686,0	20 077,4	23 792,3	4 961,4	7 020,5
I	Йирик корхоналар, шу жумладан:	39	170 290,1	202 039,5	118,6	157 050,8	189 425,9	9 686,4	7 230,6	3 552,9	5 383,0
1	«Навоий КМК» ДК		49 663,2	54 718,2	110,2	49 208,9	54 243,0	380,9	215,8	73,4	259,4
2	«Олмалиқ КМК» АЖ		23 698,8	32 250,7	136,1	23 222,9	30 788,5	335,9	1 241,0	140,0	221,2
3	«Ўзтрансгаз» АЖ		20 845,0	21 122,9	101,3	18 322,8	18 381,4	1 992,1	709,2	530,1	2 032,3
4	«Ўзбекистон МЭТ» АЖ		18 190,0	19 688,9	108,2	18 023,0	19 099,9	23,8	51,9	143,2	537,1
5	«Ўзбекнефтегаз» АЖ		15 984,7	14 696,0	91,9	11 418,0	12 426,5	3 135,2	1 564,6	1 431,5	704,8
6	«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ		9 699,5	10 493,3	108,2	9 277,3	9 805,5	94,1	120,9	328,1	567,0
II	Тижорат банклари, шу жумладан:	12	37 419,8	51 564,7	137,8	28 773,7	38 757,6	8 646,1	12 807,1		
1	«Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки» АЖ		7 601,1	8 958,3	117,9	5 921,8	6 320,7	1 679,4	2 637,6		
2	«Агробанк» АЖ		6 051,3	8 365,5	138,2	4 286,3	6 263,1	1 765,0	2 102,4		
3	«Ўзсаноатқурилишбанк» АЖ		5 336,9	6 648,5	124,6	3 646,2	4 484,2	1 690,7	2 164,3		
4	«Асакабанк» АЖ		3 972,3	6 397,1	161,0	3 197,4	4 890,4	774,9	1 506,7		
5	«Ипотекабанк» АЖ		3 972,3	6 397,1	161,0	3 197,4	4 890,4	774,9	1 506,7		
III	Бошқа корхоналар, шу жумладан:	1 692	29 131,1	33 894,7	116,4	25 977,6	28 502,4	1 745,0	3 754,7	1 408,6	1 637,6
2	«УЗБАТ» АЖ		1 878,5	2 059,8	109,7	1 687,1	2 042,5	19,2	17,3	172,1	
3	«Гранд Роад Ташкент» МЧЖ		489,0	1 689,9	345,6	423,1	583,0	65,2	1 070,6	0,7	36,3
4	«Ўзшаҳар қурилиш инвест» МЧЖ		2 738,5	1 600,9	58,5	2 738,5	1 592,7		7,9		0,2
5	«Тошиssiқкувати» ДУК		905,8	1 042,3	115,1	646,6	675,1			259,2	367,2
6	«Тошкент иссиқлик маркази» ДУК		899,4	904,9	0,1	898,2	901,9			1,3	2,9

**Илова 5. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромалари ҳудудлар кесимида
(млрд сўм)**

Номи	Корхона сони	2020 й.	2021 й.	Ўсиш,
Тошкент ш.	%	137 993,4	166 632,5	120,8
Навоий	68	53 537,4	61 159,7	114,2
Тошкент в.	126	33 789,0	45 849,0	135,7
Фарғона	99	3 108,9	3 680,5	118,4
Бухоро	91	2 037,5	3 089,3	151,6
Қорақалпоғистон Рес.	83	1 109,5	1 077,5	97,1
Хоразм	79	674,6	1 056,3	156,6
Самарқанд	111	1 073,8	1 031,5	96,1
Қашқадарё	175	957,6	978,1	102,1
Жиззах	83	610,2	733,2	120,2
Андижон	85	574,3	680,1	118,4
Наманган	92	437,0	655,2	149,9
Сурхондарё	74	428,8	578,1	134,8
Сирдарё	57	509,1	297,8	58,5
Жами	1 743	236 841,0	287 498,9	121,4

**Илова 6. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами харажатлари
(млрд сўм)**

№	Номи	Корхоналар сони	Харажатлар		шундан		
			Жами	Ўсиш, %	Таннарх	Давр харажатлари	Молиявий харажатлар
	Жами	1 731	187 755,4	115,5	135 679,0	37 190,5	14 885,9
	Йирик корхоналар, шу жумладан:	39	156 562,1	115,0	113 301,9	30 929,5	12 330,7
1	«Навоий КМК» ДК		27 631,0	106,2	16 142,8	10 035,2	1 453,0
2	«Ўзтрансгаз» АЖ		23 638,7	96,4	20 828,3	789,9	2 020,5
3	«Ўзбекистон МЭТ» АЖ		21 794,1	119,9	21 231,0	385,3	177,9
4	«Олмалиқ КМК» АЖ		18 318,6	129,2	10 570,2	6 084,2	1 664,2
5	«Ўзбекнефтгаз» АЖ		10 865,4	88,2	4 935,7	4 451,2	1 478,5
6	«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ		9 596,1	118,2	7 491,7	1 463,4	640,9
7	«Худудгаҳтаъминот» АЖ		8 606,3	177,0	6 866,5	1 563,5	176,3
8	«Ўзметкомбинат» АЖ		6 827,9	128,3	5 629,7	854,9	343,2
9	«Ўзбекистон ҳаво йўллари» АЖ		6 728,7	136,4	4 871,3	309,5	1 547,9
10	«Ўзбектелеком» АЖ		5 194,2	113,0	3 130,0	1 364,8	699,4
	Бошқа корхоналар	1 692	31 193,32	118,10	22 377,07	6 261,03	2 555,22
1	Тошкент ш.	481	19 366,30	116,56	12 550,60	4 454,38	2 361,31
2	Фарғона	98	1 574,49	113,26	1 366,53	170,50	37,46
3	Тошкент в.	119	1 264,11	121,62	995,17	238,22	30,73
4	Бухоро	90	1 127,82	127,77	888,82	228,64	10,36
5	Қорақалпоғистон Рес.	83	1 064,91	97,39	916,40	138,52	9,99
6	Навоий	66	1 043,93	164,13	913,02	128,23	2,68
7	Хоразм	79	1 036,74	154,39	906,11	123,64	6,99
8	Самарқанд	111	1 023,51	94,29	857,11	149,91	16,48
9	Қашқадарё	175	952,88	136,72	755,72	190,06	7,10
10	Жиззах	83	735,99	120,13	643,45	75,56	16,98
11	Наманган	92	644,57	147,84	503,80	132,35	8,42
12	Сурхондарё	74	579,94	133,18	463,43	102,14	14,38
13	Андижон	84	492,93	124,61	392,79	76,01	24,13
14	Сирдарё	57	285,20	67,70	224,11	52,87	8,22

**Илова 7. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ҳудудлар кесимида соф фойда/зарарлари
(млрд сўм)**

№	Номи	Жами корхона сони	2020 йил				2021 йил				Жамидаги улуши	
			соф фойда		зарар		соф фойда		зарар			
			сони	сумма- си	сони	сумма- си	сони	сумма- си	сони	сумма- си	соф фойда	зарар
	Жами	1 743	1 420	25 444,6	323	-7 231,3	1 408	32 070,6	335	-8 946,8	100,0	100,0
I	Тижорат банклари	12	12	4 225,8			10	4 159,4	2	-2 203,6	13,0	24,6
II	Йирик корхоналар	39	31	18 791,7	8	-5 893,8	30	24 898,1	9	-5 564,7	77,6	62,2
III	Бошқа корхоналар	1 692	1 377	2 427,1	315	-1 337,5	1 368	3 013,1	324	-1 178,5	9,4	13,2
1	Тошкент ш.	481	338	2 228,9	143	-1 033,2	345	2 757,7	136	-879,5		
2	Тошкент в.	119	88	35,3	31	-147,7	86	53,9	33	-155,2		
3	Навоий	66	59	15,5	7	-0,7	58	35,1	8	-1,1		
4	Самарқанд	111	99	19,7	12	-39,4	101	23,2	10	-24,6		
5	Бухоро	90	77	19,6	13	-12,3	74	22,0	16	-37,1		
6	Фарғона	98	90	37,6	8	-10,7	87	21,5	11	-13,8		
7	Хоразм	79	69	14,6	10	-4,5	64	20,1	15	-7,8		
8	Сирдарё	57	47	3,8	10	-18,7	51	16,6	6	-8,0		
9	Қорақалпо- ғистон Рес.	83	73	15,5	10	-4,8	73	16,1	10	-8,7		
10	Қашқадарё	175	147	14,7	28	-17,4	138	15,9	37	-9,6		
11	Наманган	92	81	9,5	11	-12,7	82	14,4	10	-8,2		
12	Сурхондарё	74	64	5,2	10	-14,6	67	8,6	7	-14,4		
	Андижон											
	Жиззах											

**Илова 8. Зарар кўриб ишлаётган корхоналар тармоқлар кесимида
(млрд сўм)**

№	Тармоқ	Корхона сони	Зарар		Ўсиш сурати, %
			2020 йил	2021 йил	
	Жами	335	-7 231,3	-8 946,7	123,7
	Бозор ва савдо комплекслари	46	-3,5	-5,8	164,6
	Ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика	37	-61,8	-55,9	90,5
	Йўл–транспорт инфратузилмаси	35	-853,6	-240,1	28,1
	Коммунал уй–жой қурилиш ва сув хўжалиги	29	-759,1	-777,3	102,4
	Газета ва нашриётлар	19	-2,7	-5,3	193,9
	Хизмат кўрсатиш	18	-20,7	-5,9	28,3
	Қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги маҳ- сулотларини қайта ишлаш	13	-7,7	-15,0	195,4
	Шаробсавдо улгуржи базалари	13	-1,1	-4,2	370,2
	Савдо	13	-15,8	-3,5	22,3
	Курилиш	12	-96,2	-6,3	6,6
	Ахборот технологиялари	9	-11,2	-2,2	20,0
	Ёғ–мой саноати	8	-86,8	-71,3	82,2
	Нефт–газ	7	-4 154,2	-2 833,6	68,2
	Энергетика	7	-615,7	-2 502,3	406,4
	Агрофирма	7	-0,9	-2,6	301,8
	Енгил саноат	6	-1,6	-5,4	332,8
	ЭИЗ	6	-4,4	-4,3	97,2

Машинасозлик	5	-6,6	-5,8	87,0
Озиқ–овқат	5	-1,5	-5,5	352,6
Телевидение ва кинематография	5	-2,7	-3,9	145,5
Қурилиш материаллари	5	-4,1	-3,5	86,6
Металлургия	4	-400,9	-134,9	33,6
Футбол клублари	4	-87,1	-34,3	39,4
Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш	4	-17,2	-1,7	10,1
Молия ташкилотлари	3	-5,7	-5,0	88,4
Лойиҳа	3	-0,1	-2,7	2 966,9
Геология	3	-6,8	-1,5	21,6
Метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаш	3	-0,1	-0,7	963,2
Банк	2	0,0	-2 203,6	
Кимё саноати	2	-1,1	-1,6	142,7
Лизинг	1	-0,2	-0,5	300,3
Электротехника	1	0,0	-0,2	

**Илова 9. 2022 йилга мўлжалланган соғломлаштириш бўйича «йўл ҳариталари» мақсадли кўрсаткичлари ҳудудлар кесимида
(млрд сўм)**

№	Ҳудудлар	Корхона-лар сони	“Йўл ҳарита”ни амалга ошириш учун зарур маблағлар	шу жумладан,			Эришиладиган прогноз кўрсаткичлари			
				ўз маблағлари	банк кредитла-ри	бошқа маблағлар	маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми	соф фойда	2021 (ҳақиқатда)	2022 (прогноз)
Жами		169	1 181,1	289,6	491,7	399,9	5 099,8	6 330,1	16,4	49,0
1	Қорақалпоғистон Республикаси	7	50,1	0,75	45,83	3,53	24,61	37,93	0,02	1,31
2	Андижон вилояти	8	1,4	0,04	0,80	0,60	5,81	5,96	0,14	1,00
3	Бухоро вилояти	14	404,9	17,09	167,12	220,65	129,52	156,12	1,05	3,79
4	Жizzах вилояти	12	30,6	0,50	6,10	24,00	56,08	62,05	0,51	1,00
5	Қашқадарё вилояти	7	51,7	0,44	0,00	51,30	3,47	4,78	0,04	0,14
6	Навоий вилояти	4	0,3	0,05	0,20	0,00	11,39	5,55	0,04	0,66
7	Наманган вилояти	5	0,1	0,00	0,10	0,00	4,88	7,38	0,33	1,40
8	Самарқанд вилояти	15	11,2	7,29	0,00	3,90	179,84	247,13	4,06	7,09
9	Сирдарё вилояти	7	0,9	0,00	0,87	0,00	22,30	27,09	0,06	0,48
10	Сурхондарё вилояти	10	29,0	11,10	10,65	7,28	185,70	204,88	3,18	4,28
11	Тошкент вилояти	17	241,8	38,02	200,00	3,80	2 316,48	3 326,71	0,44	9,76
12	Фарғона вилояти	5	2,2	1,00	0,00	1,20	8,21	30,34	0,14	0,85
13	Хоразм вилояти	10	1,2	0,01	0,00	1,17	40,05	41,43	0,12	1,20
14	Тошкент шаҳар	48	355,8	213,34	60,00	82,43	2 111,43	2 172,77	6,24	16,03

Илова 10. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланадиган солиқлар иқтисодий тармоқлари кесимида
(млрд сўм)

Тармоқ	Корхона сони	2020 йил	2021 йил	Солиқ имтиёзлари (2021)
Жами	1 743	49 827,1	52 681,5	23 267,6
Саноат	62	33 913,5	30 041,6	12 014,4
Қурилиш	125	191,3	415,7	35,6
Қишлоқ ва ўрмон хўжалиги	53	51,4	135,6	7,3
Хизматлар	1 503	15 670,8	22 088,5	11 210,3

Илова 11. Энг кўп солиқ тўлаган давлат иштирокидаги корхоналар
(млрд сўм)

№	Названия строк	Корхона номи	2020 йил	2021 йил	Солиқ имтиёзлари (2021)	Ўсиш сурати, %	Улуши, %
	Жами	1 743	49 827,1	52 681,5	23 267,6	105,7	100,0
	Тижорат банклари	12	1 890,6	1 976,6	7 479,4	104,5	3,8
1	«Агробанк» АЖ		191,9	647,0	1 145,8	337,1	
2	«Халқ банки» АЖ		122,5	347,7	664,8	283,8	
3	«Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки» АЖ		562,5	273,1	1 452,9	48,5	
4	«Ўзсаноатқурилишбанк» АЖ		456,6	235,2	1 165,5	51,5	
5	«Асакабанк» АЖ		169,9	166,0	892,2	97,7	
6	«Ипотекабанк» АЖ		75,9	166,0	807,9	218,7	
	Йирик корхоналар	39	43 376,8	43 354,2	14 472,1	99,9	82,3
7	«Навоий КМК» ДК		23 369,8	16 729,3	9 804,2	71,6	
8	«Олмалиқ КМК» АЖ		9 327,3	8 852,4	1 856,3	94,9	
9	«Ўзбекнефтгаз» АЖ		3 409,0	5 151,5	83,8	151,1	
10	«Ўзтрансгаз» АЖ		3 940,7	3 355,4	158,2	85,1	
11	«Худудгаҳтаъминот» АЖ		794,1	2 073,8	0,0	261,1	
12	«Ўзметкомбинат» АЖ		208,9	1 393,3	13,8	667,0	
13	«Ўзбектелеком» АЖ		819,1	1 269,3	12,1	155,0	
14	«Навоийазот» АЖ		97,4	1 058,0	136,9	1 085,8	
15	«Фарғонааазот» АЖ		201,0	913,7	51,9	454,6	
16	«Ўзавтосаноат» АЖ		58,0	449,6	11,4	774,5	
17	«УМС» МЧЖ		268,6	315,8	0,3	117,6	
18	«Ўзбеккўмир» АЖ		145,9	290,6	34,4	199,1	
19	«Ўзбекистон МЭТ» АЖ		69,1	173,0	9,5	250,3	
20	«Ўзбекгэофизика» АЖ		80,7	143,6	78,6	178,0	
21	«Ўзбекистон ҳаво йўллари» АЖ		64,6	138,2	1 081,5	214,0	
22	«Янги Ангрен ИЭС» АЖ		60,8	115,3	2,2	189,5	
23	«Ўзбекистон почтаси» АЖ		12,3	92,6	6,2	754,7	
24	«Иссиқлик электр станциялари» АЖ		27,3	92,1	0,0	337,7	
25	«Ўзбекистон Республикаси Товар ҳом ашё биржаси» АЖ		64,3	79,6	0,3	123,9	
26	«Агрокластер» МЧЖ		26,2	78,1	0,0	297,8	
27	«Ўзкимёсаноат» АЖ		17,2	74,4	0,1	433,3	
	Бошқа корхоналар	1 692	4 559,6	7 350,8	1 316,1	161,2	14,0
28	«УЗБАТ» АЖ		1 862,2	2 036,3	0,1	109,3	
29	«Тошкент вино комбинати» АЖ		444,9	886,8	0,0	199,3	
30	«Гранд Роад Ташкент» МЧЖ		16,7	98,2	0,0	589,6	

**Илова 12. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган дивиденdlар
ҳудудлар кесимида**
(млрд сўм)

Т/р	Ҳудуд	2020 йилда тўланган дивиденд		2021 йилга прогноз	2021 йилда тўланган дивиденд			
		сони	суммаси		сони	сумма-си*	прогноз бажарилиши %	
Жами		1 343	9 826,7	11 454,1	1 269	13 965,0	121,9	
Йирик корхоналар		62	9 344,7	11 131,6	61	13 585,9	122,0	
Ҳудудлар		1 281	482,0	322,6	1 208	379,1	117,5	
1	Тошкент ш.	292	296,1	221,0	281	277,8	125,7	
2	Жиззах	56	3,7	48,9	64	44,7	91,4	
3	Тошкент вил.	82	26,8	14,4	77	14,3	99,0	
4	Самарқанд	113	22,0	7,7	96	6,6	85,8	
5	Андижон	84	5,5	4,5	71	6,0	131,2	
6	Навоий	53	7,4	3,8	49	5,3	136,4	
7	Сурхондарё	67	12,1	4,1	62	4,6	113,9	
8	Наманган	78	11,9	2,8	70	4,6	164,3	
9	Қорақалпоғистон Рес.	70	21,0	3,4	119	3,0	88,1	
10	Хоразм	68	15,2	3,4	66	3,0	88,7	
11	Сирдарё	37	2,5	3,1	38	2,8	91,9	
12	Бухоро	72	23,0	2,4	82	2,6	108,2	
13	Фарғона	95	23,1	1,9	72	2,3	125,9	
14	Қашқадарё	114	11,6	1,3	61	1,6	124,9	

**Илова 13. Давлат иштирокидаги корхоналарни хусусийлаштириш
ҳудудлар кесимида**
(млрд сўм)

№	Ҳудуд	Сони	Суммаси
Жами		124	5 574,8
1	Тошкент шаҳри	34	3 272,3
2	Навоий вилояти	12	1 921,2
3	Жиззах вилояти	3	76,3
4	Самарқанд вилояти	7	59,9
5	Тошкент вилояти	13	52,6
6	Қорақалпоғистон Республикаси	4	44,4
7	Андижон вилояти	7	41,4
8	Наманган вилояти	7	30,5
9	Қашқадарё вилояти	10	24,3
10	Бухоро вилояти	8	18,5
11	Фарғона вилояти	6	17,2
12	Хоразм вилояти	10	11,7
13	Сирдарё вилояти	2	4,4
14	Сурхондарё вилояти	1	0,01

Илова 14. Сотиш, тугатиш ва ўзгартеришга таклиф қилинаётган давлат иштироқидаги корхоналар

№	Юқори ташкилотлар номи	Корхона сони	Қарор лойиҳасига асосан				
			сотиш (1-илова)	тугатиш (2-илова)	муассасага айлантириш (3-илова)	филиалга айлантириш (4-илова)	УФ бериш (5-илова)
Жами		773			77	183	
1	Агросаноат мажмуй устидан назорат қилиш инспекцияси	1		1			
2	Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги	12	8	4			
3	Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги	6	5		1		
4	Бозор ва савдо комплекслари	11		11			
5	Ветеринария ва чорва-чиликни ривожлантириш давлат қўмитаси	1	1				
6	Давактив агентлиги	86	13	63	10		
7	Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси	4	1	2	1		
8	Давлат захираларини бошқариш қўмитаси	1			1		
9	Давлат солиқ қўмитаси	4	2	2			
10	Давлат статистика қўмитаси	1		1			
11	Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги	5	1	4			
12	Инновацион ривожланиш вазирлиги	7	2	1	4		
13	Истиқболли лойихалар миллий агентлиги	2	2				
14	Ички ишлар вазирлиги	5	1	3	1		
15	Кадастр агентлиги	2	1	1			
16	Кинематография агентлиги	7	1	6			
17	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги	45	38	7			
18	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари	119	34	60	25		
19	Қурилиш вазирлиги	13	11	2			
20	Маданият вазирлиги	4	3	1			
21	Мактабгача таълим вазирлиги	3	2	1			
22	Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси	1		1			

23	Мудофаа вазирлиги	19	16	1	2		
24	Олий аттестация комиссияси	1	1				
25	Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги	9	4	4	1		
26	Саноат хавфсизлиги давлат құмитаси	1	1				
27	Соғлиқни сақлаш вазирлиги	17	13	2	2		
28	Спортни ривожлантириш вазирлиги	2	1	1			
29	Сув хўжалиги вазирлиги	5	1	3	1		
30	Транспорт вазирлиги	4	3	1			
31	Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Автомобиль йўллари қўмитаси	264	10	20	2	183	49
32	Туризм ва маданий мерос вазирлиги	3	1	2			
33	Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратураси	1			1		
34	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси	22	1		21		
35	Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари	1		1			
36	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси	1			1		
37	Ўзбекистон Республикаси Олий Суди	1			1		
38	Ўзбекистон техник жиҳатдан тартибга солиш агентлиги	3	2	1			
39	Ўзбекистон тикланиш ва тараққиёт жамғармаси	2	2				
40	Ўзбекистон Фанлар академияси	9	6	3			
41	Ўй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги	40	3	37			
42	Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси	5	1	3	1		
43	Фавқулодда вазиятлар вазирлиги	1			1		
44	Халқ таълими вазирлиги	3	2	1			
45	Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси	19	15	4			